

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:38 • 2 Ocak '98 • 100 000 TL.(KDV dahil)

1997: Sınıf hareketinin durgunluktan çıkış arayışlarının olduğu bir yıl...

**1998'i
kazanmak için
birleşik, militan,
örgütlü mücadeleye!**

İÇİNDEKİLER

S.Y. Kızıl Bayrak'tan.....	2
Kapak	3
Düzen Cephesi	4-5
Sınıf Hareketinin Sorunları	6
Kamu Çalışanları Hareketi/Gençlik Hareketinin Sorunları	7
Sınıf Hareketi	8-10
Düzen Cephesi	11
Devlet Terörü	12-13
Program sorunları üzerine konferanslar:	
Tarım ve köylü sorunu-2 (Orta)	14-18
Faşizm	19
Uluslararası Politika	20-21
Uluslararası Hareketi	22-23
Zindanlardan	24-26
Mücadele Postası	27

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:38 ● 2 Ocak 1998
Fiyatı: 100 000 TL. (KDV dahil)
Sahibi ve Y. İşl. Md.:Bülent H. Oğuz
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli cad.. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Kartal Tıp Mrkz. Karşısı
Karakaş İşhanı No:13/22, Kartal/İSTANBUL

Hacı Halil Mah. 1219. Sok. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ, Tel: 0 (262) 642 41 90

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR, Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sıhıyye/ANKARA, Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Cemal Gürsel Cad. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA, Tel: 0 (322) 363 28 78

Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK, Tel: 0 (372) 252 25 92

Ünlü Cad. Sarı Sok. Mavi Köşe İşhanı No: 8
BURSA, Tel: 0 (224) 223 65 39

S. Y. Kızıl Bayrak'tan

1998 Mücadele Yılı Olacak

Dünyanın birçok yerinde sınıf hareketinin gelişme gösterdiği ve bir yığın işçi-emekçi eyleminin yaşandığı '97 yılını geride bıraktık.

Tüm dünyada yaşanan işçi-emekçi ve öğrenci eylemleri Türkiye'de de yansımalarını buldu. Fakat Türkiye'de sınıf hareketine damgasını vuran mevzi direnişleri oldu. Emekçi hareketinde de son dönemde önemli gelişmeler yaşandı. 11 Aralık'ta kamu emekçileri hizmet üretimini durdurdu. Bu bir günlük iş bırakma yaşamın birçok alanında kendisini hissettirdi. Eylem, toplumun büyük kesiminden önemli bir destek gördü. Öğrenciler ise hemen hemen bütün eylemlerinde devletin faşizm sopasıyla yüz yüze kaldı. 12 Eylül faşist diktatörlüğünün öğrenci hareketine karşı devreye soktuğu en önemli baskı aracı YÖK'ü hedefleyen önemli protesto gösterileri geliştirildi.

'97'de Kürt halkına yönelik baskı ve katliamlar da hiç durmadı. Sömürgeci sermaye devleti köy boşaltmaya, köy yakmaya ve yoksul Kürt emekçilerini katletmeye devam etti. Güney Kürdistan'a defalarca "sınırötesi hareketler" düzenledi. Güneydeki Kürt halkı da TC'nin faşizminden payına düşeni aldı. Fakat sömürgeci devlet katlettiği oranda da kendi tükenişini hazırlıyor. Hem iç politikada hem dış politikada acze düşüyor.

Sermaye devletindeki çeteleşme olgusu 3 Kasım 96'da Susurluk kazasıyla iyice açığa çıkmıştı. '97 yılı ise sermaye açısından, bu pisliği kapatmaya çalışma fakat tam tersine pisliğin, irinin iyice

ortalığa saçıldığı bir yıl oldu. Bir bir ortaya çıkan devlet çeteleri kol geziyordu. Düzenin çürümüşlüğü de buna bağlı olarak had safhaya ulaştı. Öyle ki işçi-emekçiler yılın son aylarında yaptıkları eylemlerde "Sistem Çürüyor Emekçiler Yürüyor" şiarını yükselttiler.

Sistemdeki çürüme ve yönetimdeki acizlik sermaye sınıfının en yetkili ağzlarından da ifade ediliyordu son dönemde. Burjuvazi felakete adım adım gidişini çok iyi görüyor ve "rejim tehlikede" diyor. Çözumsuzluğunu aşmak için bir yandan IMF'nin en acımasız saldırı paketlerini devreye sokarken bir yandan da buna karşı oluşacak tepkileri bekliyor ve korkuyordu. Bunun dünyada ve Türkiye'de ilk sinyalleri oluşmuştu zaten. Yani kitle hareketi giderek geliyordu. Türk devleti dış politikada ise Avrupa'dan dışlanırken iyice ABD-İsrail eksenine oturuyordu. Bu politika beraberinde İslam dünyasından dışlanmayı ve sert tavırlarla karşılanmayı getiriyordu. Geline nokta Türkiye sermaye devleti dış politikada tam bir çöküntü ve iflas eşiğindedir. Tüm umutlarını kölece ABD emperyalizmine bağlamıştır.

Sermaye devletinin içerde ve dışarda yaşadığı sorun ve çözümsüzlükler kapitalist sistemin yapısından bağımsız değildir. Ayrıca benzer sorunları ve aczi birçok kapitalist ülke yaşamaktadır. Bu halkaya Asya kaplanlarının ardından, adım adım emperyalist Japonya dahi girebilmektedir. Japon emperyalizminin büyük şirketleri bir bir çökebilmektedir.

Tüm bunların gösterdiği; kapitalizmin en gelişmiş olduğu ülkelerde bile yapısal sorunların ergeç patlak vereceği ve sistem krizinin kaçınılmaz olduğudur. Sosyalizmin öldüğünü ve kapitalizmin nihai zaferini ilan edenler böyle durumlarda kabuslar görüyorlardır herhalde... Özellikle Doğu Avrupa ve Rusya'da sosyalizm alternatifinin güçlenmesi kapitalistlerin bu kabuslarını büyütüyor. Tüm dünyada gelişme gösteren işçi-emekçi hareketi '98'de daha da güçlenecek ve dünya emperyalist-kapitalist sistemine zorlu süreçler yaşatacaktır. Bunun işaretleri şimdiden mevcuttur.

Tüm dünya proletaryası içinde Türkiye işçi sınıfı için '98 yılı, bu açılardan, daha büyük bir olanak, daha büyük bir güç anlamına geliyor. Politik birliğin somut örgütsel ifadesine en nihayet kavuşacak ve sosyalizm alternatifini güçlendirebilecektir. Çünkü bu ücretli kölelik düzeninden kurtuluşun tek yolu devrim, çözümü sosyalizmdir!..

Geçen sayımızda, yaşanan bir teknik karışıklığın sonucu olarak, 3. ve 5. sayfalarımız mizampajda yer değiştirmişlerdir. 5. sayfadaki "ABD'ye Kölece Bağlılığın Bedeli Utanç İçinde Yalnızlaşmadır" başlıklı yazı, gerçekte kapak yazısı olarak 3. sayfada yer almalıydı. Aynı şekilde 3. sayfada yer alan "Avrupa Birliği, Türkiye ve Emperyalist İkiyüzlülük" başlıklı yazı (ve onu tamamlayan çeviri yazısı) ise 5. sayfada yer almalıydı. Düzeltir, okurlarımızdan özür dileriz.

Gazetene sahip çık! Abone Ol! Abone Bul!

Adı	Soyadı	Adresi	Tel
6 Aylık	Yurt içi 2 000 000 TL.	1 Yıllık	Yurt içi 4 000 000 TL.
	Yurt dışı 130 DM.		Yurt dışı 260 DM.

Fatma ÜNSAL adına, Y. Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb.
TL için :0079219-2
DM için :3002991-8 No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Hazırlanıyor!

H. YAĞMUR - A. ŞİMŞEK

EMEP Eleştirisi

Bir sosyal-reform partisinin ideolojik, politik ve örgütsel temelleri üzerine

"EMEP bünyesinde yaşanan ayrışmayı daha önce 220 kişilik bir deklarasyonla devrimci kamuoyuna duyurmuştuk. Ayrılığımıza ilişkin daha kapsamlı bir değerlendirmeyi ise ancak şimdi sunuyoruz..."

'97 • Düzen Politikalarında Çürüme ve İflas • Komünist Sınıf Politikalarında • Israrlı Yükseliş Yılı

Bütün süreçlerde, ama özellikle bu laiklik saldırısı sırasında, sendikal bürokrasi ve reformizm bu balığın ana malzemesi olarak kullanıldı. ANASOL'a açık destek ve ESK ihanetiyle sendikal bürokrasi, sendikal bürokrasiye desteğiyle reformizm, açık sınıf ihanetinin belgelerini imzaladılar.

Devrimci sınıfı devrimci parti çatısı altında toplama iddiasıyla yola çıkan bir avuç inançlı komünisttik. Bugün sınıfın nabzını nabızlarında duyan bir devrim örgütüyüz. Sınıfa nerede bir saldırı varsa oradayız. Eksiğimiz ve zaaflarımızla, doğrularımız ve hatalarımızla. Çünkü biz, "sınıfın öğretmeni olmadan önce öğrencisi olmak" gerektiğini öğreten Lenin yoldaşın öğrencileriyiz. Çünkü biz, Türkiye işçi sınıfının devrimci öncüleriyiz.

Örgütlü komünistler olarak bir dönemi kapatmanın ve örgütlü sınıf olarak yeni bir dönemi açmanın onuruyla yürüyeceğiz bundan sonra. Devrimci sınıfımıza ve tüm inançlı devrimcilere verdiğimiz sözü tutmanın onuruyla gireceğiz yeni mücadele süreçlerine.

Sermayenin çürümüş düzeni, çeteleşmiş devletin '96 sonlarında Susurluk'ta yaşadığı kazadan sonra tüm çırpınılarına, geçirdiği onca operasyona rağmen, bir türlü kendini toparlama şansı bulamadı. Sadece Türkiye'de değil, dünya çapında sermayenin krize çözüm umudu zaten çoktan yitmişti. Operasyonlar asıl olarak kriz yönetimi içindi. TC bu konuda zaman zaman belirli başarılar kaydetse de, ardardına patlayan çibanlarından yayılan pislik, bu kısmi başarıları da boşa çıkarmayı sürdürdü.

Düzenin iç politikadaki iflasının belgesi Susurluk kaza raporu oldu denebilir. Sermaye devletin örgütlenmesi konusunda, devrimciler açısından hiç yeni olmayan kimi bilgiler bu kaza ile birlikte en geniş kitlelere ulaştı. Burjuva partiler ve hükümetler, iktidarı ve muhalefetiyle, daha geniş kitlelerin gözünde, giderek daha da anlamsızlaştı. Böylece Türkiye'de "demokratik seçim"ler dönemi hemen tamamen kapanırken, MGK-TÜSİAD hükümetleri dönemi açıldı. Türkiye için sermayeyi ve onun ana iktidar organını ifade eden bu iki örgüt "seçmeye" başladı hükümetleri. Önce, yıllardır önu açılıp palazlandırılan İslamcı politikanın "Adil Düzen" balığıyla sıvanmaya çalışıldı düzenin çatlakları. Kriz o denli derin, balık öylesine cıvıktı ki, dökülmesi birkaç ay sürmedi. Refah'a yöneltilen bir suçlama kampanyası eşliğinde kitleler laiklik bombardımanına tutuldu. Böylece hem suçların faturası tek başına Refah'a çıkarılmış, hem de Ordu güya Susurluk pislighinden arındırılmış olacaktı. Bütün süreçlerde, ama özellikle bu laiklik saldırısı sırasında, sendikal bürokrasi ve reformizm bu balığın ana malzemesi olarak kullanıldı. ANASOL'a açık destek ve ESK ihanetiyle sendikal bürokrasi, ve sendikal bürokrasiye desteğiyle reformizm, açık sınıf ihanetinin belgelerini imzaladılar.

Bu satınalma/düşürme işi, düzenin kriz yönetim operasyonlarındaki sınıfa saldırı araçlarından sadece birisiydi. Bunun dışında, sınıf hareketine ve devrimci harekete yönelik şiddetin dozu giderek artıyordu. Sermayenin en büyük temsilcileri,

bir yandan sendikacılarla kolkola "laik demokratik düzen"i savunma pozları verirken, diğer yandan fabrikalarında-işletmelerinde sendikal örgütlenmeyi devlet terörüyle engelleme/dağıtma yoluna gidiyordu. '97'nin hemen bütün direnişleri ve kamu emekçi hareketi, sendikal haklara yönelik bu saldırıya karşı mücadelenin ifadesi oldu. Devlet terörünün en azgın kullanıldığı alanlar ise, gene ulusal ve devrimci hareket idi. Bu iki devrimci kanal her türlü yöntemle tıkanmaya çalışıldı.

Ne var ki, tüm bu operasyonlar sistemin nefes almasına yeterli olamayacaktı. Bunalımı giderek derinleşti ve bir krizler yılı olarak yaşadığı '97 yılının sonlarına yaklaştığımızda, İslam Konferansı ve AB'de yaşadığı hüsrana da politik iflasını tamamlamış oldu.

Sınıf hareketi ise, doğal olarak, düzen cephesinin bu artan saldırılarını yerel direnişler ve eylemlerle göğüslemeye çalışıyordu. '97'nin başlarından itibaren; GİNTEN, KARTURSAŞ VE ALBAYRAK direnişleriyle MUTLU AKÜ grevi yılın ilk çıkışları oldu. Ardından RESLAN, TIBSET, BRANDI direnişleri geldi. İrili ufaklı daha pek çok mücadelenin yaşandığı yılın finalini, kamu çalışanlarının grev ve mitingleriyle, DISK Ankara mitinginde doğan ve DISK Ankara mitinginde öne çıkarılan "Sistem çürüyor, işçiler(emekçiler) yürüyor!" şiarı, sınıf hareketinin düzeyi ve durgunluktan çıkış arayışlarının somut ifadesiydi.

Gerek düzenin saldırıları karşısında, gerekse de sınıf hareketinin durgunluğu boyunca, işçi sınıfının kurtuluşu için, birleşik-politik-örgütlü mücadele iddiasını ısrarla sürdüren komünist hareketimiz, hem '97 yılında sınıfın bu arayışlarına somut önderlik, hem de sınıfa ve devrimcilere verdiği parti sözü konusunda, üstüne düşeni yerine getirebilmek için tüm güç ve olanaklarını seferber etti. Devlet terörü karşısında başını dik tutmakla kalmadı, estirilen reformcu-tasfiyeci rüzgarı da tek başına göğüsledi. Pek çok "eski" devrimci hareket bu rüzgarın

önünde sallanırken, o mücadeleyi yükseltti. Hareketin durgunluğunda boğulmadı, eylemliliğinde savrulmadı. Zor ama sağlam olan, komünist bir mücadele için zorunlu olan yolu seçti. Sendikal bürokrasiye ve kitlenin geri bilincine karşı mücadele ederek sınıfa kucaklaşmaya çalıştı. Kadrolarını devrimci sınıftan devşirmeye, ya da onun mücadelesi içinde eğitmeye, yetiştirmeye özen gösterdi.

Gelinen noktada toplam tablo, iddia ve ısrarımızın gerçekliğini, doğruluğunu, haklılığını somut olarak kanıtıyor. Bu on yılda biz, sürekli ve istikrarlı bir gelişme sağlayarak parti iddiamızı somutlama aşamasına gelirken, her biri 25-30 yıllık halkçı akımların geldiği nokta ibret vericidir. Devrimci sınıfı devrimci parti çatısı altında toplama iddiasıyla yola çıkan bir avuç inançlı komünisttik. Bugün sınıfın nabzını nabızlarında duyan bir devrim örgütüyüz. Sınıfa nerede bir saldırı varsa oradayız. Eksiğimiz ve zaaflarımızla, doğrularımız ve hatalarımızla. Çünkü biz, "sınıfın öğretmeni olmadan önce öğrencisi olmak" gerektiğini öğreten Lenin yoldaşın öğrencileriyiz. Çünkü biz, Türkiye işçi sınıfının devrimci öncüleriyiz.

Örgütlü komünistler olarak bir dönemi kapatmanın ve örgütlü sınıf olarak yeni bir dönemi açmanın onuruyla yürüyeceğiz bundan sonra. Devrimci sınıfımıza ve tüm inançlı devrimcilere verdiğimiz sözü tutmanın onuruyla gireceğiz yeni mücadele süreçlerine.

**Herşey Parti İçin,
Parti Devrim İçin!**

'97 yılında reformist sol ve sendika bürokrasisi

Türkiye, '97 yılına Susurluk skandalının yolaçtığı toplumsal çalkantıyla girdi. Yılın hemen başında, skandalın saçtığı pislige tepki olarak 5 Ocak '97'de Ankara'da 200 binin üstünde işçi ve emekçinin katıldığı büyük bir kitle gösterisi gerçekleşti. Türk-İş'in çağrısıyla gerçekleşen söz konusu gösteri, toplumsal hoşnutsuzluğun boyutuna da açık bir gösterge oldu. İşçi sınıfı ve emekçi katmanlar çeteleşmiş devlet ve çürümüş düzene duydukları öfkeyi dile getirdiler. Oysa Türk-İş'in hain yöneticileri böyle bir manevrayla işçi sınıfının devlete ve düzene duyduğu tepkiyi saptırmaya çalışmanın yanısıra sarsılan prestijlerini de bu vesileyle onarmayı hedeflemişlerdi. Bu nedenle de gösteriyi "Türkiye'ye sahip çık! Demokratikleşme için mücadele et!" çağrısıyla düzenlemişlerdi.

Komünistler, bu büyük hoşnutsuzluk ve tepkinin ilk ortaya çıktığı günlerde ve henüz 5 Ocak gösterisinin öncesinde mevcut durumu şöyle tanımlamışlardı:

"Son gelişmelerin ortaya çıkardığı durumun güncel alternatifleri şunlardır: Ya egemen sınıf bu krizi yıpranmış ve teşhir olmuş devletin imajını yenilemenin, ona 'temiz siyaset' ve 'hukuk kuralları içinde işleyiş' cılası çekmenin, dahası, bunu kitlelere 'demokratikleşmede yeni bir adım' olarak yutturmanın olanağını bulacaktır. Ya da, bir bütün olarak devrim cephesi, yığınların mevcut tepkilerini ve eylemliliğini en iyi biçimde değerlendirecek, bunu yığın hareketinde yeni bir devrimci atılımın dayanağı olarak kullanacak, böylece devlet ve düzen bünyesinde oluşmuş çatlakları derinleştirmek başarısı gösterecektir."

"Birinci durumda, devlet ve düzen

güçlenecek, egemen sınıf yılların kirli ve kanlı icraatlarının yol açtığı yüklerin ağırlığından ve sorumluluğundan bu 'fırsatı' kullanarak sıyrılma olanağı bulacaktır. İkinci durumda ise, düzenin krizi bu kez devrimci bir kitle hareketi olgusuyla birleşerek yeni boyutlar kazanacaktır." (Ekim, sayı: 159, 15 Aralık '96)

Bugün geriye dönülüp bakıldığında, bir bütün olarak devrim cephesinin bu fırsatı değerlendiremediği açık bir biçimde görülecektir.

Düzen cephesi ise skandalın patlak vermesinin hemen ardından, ordusundan cumhurbaşkanına, TÜSİAD'dan parlamento muhalefetine, sermaye medyasından sendikal çetelere kadar tüm kuvvetleriyle tam bir seferberlik içinde "devleti kurtarma" çabasına girişti.

Susurluk kazası, devletin kendi yasalarını bile hiçe sayarak halka karşı sistematik suç işleyen bir cinayet şebekesi olduğunu gözler önüne serdi. Aynı şekilde, uyuşturucudan kumara ve silah kaçakçılığına kadar her türlü kirli ve

karanlık işin gerisinde devletin zirvesindeki odakların bulunduğu ortaya çıktı. Sonuç, Türk devletin mafyalaşmış bir kontr-gerilla aygıtı olduğu iddiasının doğrulanması oldu.

Düzen cephesi, bu açık olgular karşısında, bir yandan açığa çıkan suçları "devlete sızmış bazı çetelerin işi" olarak gösterip devleti aklamaya çalışırken, bir yandan da toplumsal muhalefeti yedekleyerek devleti tahkim etme ve sistemi rahatlatma manevralarına girişti. Generallerin hakimiyeti ve yönetimindeki MGK "şeriat tehlikesine karşı laiklik" demagogisine sarılırken, sermaye oligarklarının örgütü olan TÜSİAD da "demokratikleşme perspektifleri" bombasını patlatarak ortalığı sise boğdu.

Reformizmin gerici hayalleri

Düzen cephesinin bu manevraları, reformist çevre ve akımların sol adına düzen politikalarıyla açıktan köprü kurmalarının da zemini haline geldi.

İP çevresi, ırkçı, faşist ve işgalci bir orduyu "demokratik devrim" in ordusu ilan ederek ve sermaye oligarklarının sahte demokratikleşme projelerine tam destek sunarak iplerini sermaye düzenine daha bir sıkı bağladı.

ÖDP, düzenin "demokratikleşme" saldırısının maskaralığını üstlendi. Ortaya çıkan olguları medyatik gösterilere yönelerek sulandırdı. Kullandığı argümanlarla bilinçleri çarpıttı. Susurluk skandalının hemen ardından, 3 Ocak pijamalı soytarlılığına rahmet okutur bir yöntemle, sözümona "devlete sızmış çeteleri süpürme kampanyası"na girişti. İşçi ve emekçilerin bilinçlerini bulandırmakta düzen cephesiyle aşağı-

yukarı aynı argümanı kullanan bu sosyal-reformist parti, yaptığı bu hizmetlerin karşılığı olarak burjuva devletten ve sermaye medyasından fazlasıyla ilgi gördü. Partinin genel başkanı U. Uras'ın sık sık tekellerin TV stüdyolarına konuk edilmesi, Sultanahmet gösterisinin ÖDP üzerinden özel bir sempatiyle verilmesi, bu çevreyle bağlantılı bazılarının Genelkurmay'ın

düzenlediği brifinglere çağrılması vb. Bunlar ÖDP'ye sunulan desteğin ve gösterilen ilginin ilk akla gelen örnekleridir.

HADEP, düzenin "devlete sızmış bulunan çeteleri temizleme" demagogisini kirli savaş yanlılarının devletten ayıklanması olarak algıladı ve doğal olarak tutumunu da bu çerçevede takındı. Ardından TÜSİAD'ın "demokratikleşme perspektifleri" projesine selam durarak, bundan "siyasal çözüm" hayallerine dayanak bulmaya çalıştı. "Barış kampanyası" ile "siyasal çözüm"e ulaşma hayalleri alabildiğine yaygınlaştı. Bütün bir '97 yılı boyunca Kürt emekçi

yığınlarına bu hayaller pompalandı. Dahası, sömürgeci kirli savaşın tırmandırılmasının sermaye devletin temel politikasına değil de, devlete sızmış çetelerin "savaş rantı"nı yitirmeme

kaygısına dayandığı bile iddia edilebildi. Günü geldi ordu konusunda, günü geldi MGK-TÜSİAD hükümetinin Başbakanı M. Yılmaz hakkında hayalci beklentiler yaratıldı. Bu durumu bir zaafiyet göstergesi sayan sömürgeci devlet ise "sivil çözüm" ve "barış" adına Kürt halk kitlelerine ve ulusal özgürlük mücadelesinin öncüsü PKK'ya tek seçenek dayattı:

Koşulsuz tam teslimiyet. Yaratılan hayalleri ise psikolojik üstünlüğü elde etmenin dayanağına dönüştürdü. 1 Eylül '97, "siyasal çözüm"de ifadesini bulacak "barış" hayallerinin bir kez daha tuz-buz olduğu bir gün olarak yaşandı.

EMEP çevresi, TÜSİAD'ın ortalığa saçtığı sis bombasının ardından "demokratik Türkiye" kampanyasıyla bu reformist koroya dahil olmakta fazla gecikmedi. "Demokratik Türkiye Kampanyası"nın hedefleri bazı biçimsel farklılıklar dışında TÜSİAD'ın "demokratikleşme perspektifleri" saldırısıyla tam bir paralellik taşıyordu. EMEP, "ordunun demokratikleşmesi" ve "tüm faşist kurumların demokratikleştirilmesi" hayallerine dayalı "Demokratik Türkiye Kampanyası" ile aslında devrimci TDKP döneminden kalan angajmanlardan da kurtuldu. Bu kampanyayı devrim adına kalan son kırıntıları temizlemenin bir operasyonuna dönüştürdü. Bütün bir yıl boyunca kendisini bir seçim partisi olarak hazırlamaya çalıştı.

'97 yılında MGK sendikacılığı

Hain sendika ağaları, düzenin Susurluk krizini devletin yıpranmış yüzünü onarma, onun aşırı gerici ve saldırgan özünü cılalayarak işçi ve emekçileri bir kez daha aldatma ve ortaya çıkmış bu durumu düzeni aklamının fırsatına dönüştürme manevralarına tam destek verdi. Bununla da yetinmedi, tüm bu icraatların planlama merkezi olan orduya ve kumanda merkezi olan MGK'ya açık kapı kulluğuna kadar götürdü işi. Sendikacılığın en basit gerekleri bile bir tarafa itildi. "Laiklik-şeriat çatışması" aldatmacasıyla süren çok yönlü operasyonlarda devlete tem destek veren bu sendikal çeteler, işçi ve emekçilere karşı kurulan MGK-TÜSİAD hükümetine de açıktan arkı çıktılar. Bu yeni hükümetin işçi ve emekçilere karşı açık ve dizensiz bir saldırı anlamına gelen "çok paketleri"ne karşı yaptıkları bir kez daha "fedakarlık ve sükunet" telkinleri oldu. Ve en önemlisi de, işçi sınıfının devletin politikasından doğan pazarlık gücünü ortadan kaldırmayı

amaçlayan, sermayenin ESK saldırısına verdikleri tam destektir. Uluslararası sermayenin ucuz işgücü cenneti yaratma hesaplarına verilen bu destek, işçi sendikalarının hangi hain emellerin bir

aracına dönüştürülmeye çalışıldığına da açıklik sağlıyor. Sermaye cephesi, işçi sınıfını işçi sınıfının örgütleriyle vurmanın ve böylelikle etkisiz kılmanın hesapları içinde. Bu normal sendikacılık dönemini bile kapatan çok boyutlu bir saldırı planıdır. Bu saldırı planının uygulayıcıları arasında işçi sendikaları konfederasyonlarının başına çöreklenmiş çeteler

bulunmaktadır. Bu, işçi sınıfının devlet sendikacılığına karşı mücadelesinde yeni bir alan demektir.

Kısacası, '97 yılında sendikal cephedeki ihanet iyice derinleşti. Devlet sendikacılığı yeni boyutlar kazandı. MGK sendikacılığı ve ESK saldırısı, yalnızca devrimci bir işçi hareketinin gelişmesinin değil, en basit iktisadi ve sosyal hak alma mücadelesinin de önündeki en büyük barikatlardan biridir. MGK sendikacılığını teşhir, bürokratik sendikal aygıtı parçalama ve devrimci bir işçi hareketi geliştirerek işçi sendikalarını devrimcileştirme görevinin önemi şimdi her zamankinden daha büyüktür.

'97 yılı reformizmin devrim karşıtı özünü iyice açığa çıkardı. Ama aynı zamanda reformizme karşı mücadelenin, yığınların devrimci dinamizmine dayanarak reformist gericiliği boşa çıkarmanın taşıdığı hayati önemi de... Düzen cephesi reformist cephenin sunduğu desteği de arkasına alarak toplumsal muhalefeti bir dönem için yedeklemeyi başardı. Tam da bu sayededir ki, yeni saldırı paketlerini uygulamakta büyük bir pervasızlık sergilemektedir. İşçi sınıfı ve emekçiler tarihinin en yıkıcı yaşam koşullarıyla karşı karşıyadır. Demokrasi hayaliyle avunanlar faşist rejimin soldaki payandalarına dönüşme akıbetiyle yüzyüzedirler. "Siyasal çözüm" hayalleri peşinde koşanlar, sömürgeci devletin 70 yıllık inkarcı politikasında gösterdiği kararlılık nedeniyle tam bir açmaz içindedirler.

'97 yılında sermaye devleti, reformist solun ve sendika bürokratlarının sunduğu destekten de yararlanarak, toplumsal muhalefeti bir dönem için etkisine almayı başardı. Burada dikkate değer olan, düzenin değişik kurumları üzerinden yaydığı hayallerin ve reformist solun kitleler üzerinde sağladığı etkinin bazı devrimci kesimleri de etkilemiş olmasıdır. Hangi kaygıyla girişilmiş olursa olsun, kimi devrimci çevrelerin de Anayasal hayaller yayması '97 yılının en önemli

siyasal olgularından biridir. Oluşan atmosfer ve gösterilen eğilimler, devleti, devrimci örgütleri düzen içine çekme planlarını daha bir kararlılıkla uygulama girişimlerine cesaret vermiştir. Sermaye devleti, böyle bir ortamı ve gösterilen eğilimleri, devrimci örgütlerin maneviyatını kırmanın dayanağına dönüştürmeye çalışmaktadır. Önümüzdeki dönemde bu politikaya daha da hız kazandırılacağından kuşku duymamak gerekiyor.

Kapitalist sistemin çok yönlü krizi ağırlaşarak sürüyor. Sermaye cephesi bunun faturasını çalışan yığınlarla ödetmekten başka bir seçeneğe sahip değil. Uluslararası sermayenin ucuz emek gücü, uysal ve örgütsüz bir işçi sınıfı istediği, çalışan kitlelerin ağır bir iktisadi ve sosyal yıkımla karşı karşıya olduğu bir ülkede, toplumsal muhalefetin daha uzun bir süre etkisiz ve sessiz kalabileceğini düşünmek için hiçbir neden yoktur. Nitekim '97 yılının son ayı önemli kitlesel çıkışlara da tanıklık etti. Bu toprak habire devrimci dinamikler üretmektedir ve tüm sorun bunların başarıyla değerlendirilebilmesinde düğümlenmektedir. Bu açıdan olanaklar her zamankinden daha fazladır. '98 yılı partili mücadele yılı olacaktır. Bu kadarı bile kendi başına öznel alandaki büyük bir imkanın göstergesidir. Komünistler bu öznel faktörün bilinciyle davranacaklardır. Devrimci ve ileri işçiler bu özel gelişmeye özel bir hassasiyetle yaklaşarak komünistlerle aynı saflarda sorumluluklarını sahip çıkmayı başarabilmek durumundadırlar. Bu görevden uzak durmak devrimci mücadeleye ve işçi sınıfına karşı büyük bir sorumsuzluk olacaktır.

Bugün sermaye sınıfından ve onun devletinden, iktisadi ve sosyal alanda bazı kısmi önlemleri almasını, sınırlı bazı demokratik haklar bahşetmesini ummanın, boş bir hayal olmanın ötesinde işçi sınıfı ve emekçilere kaba bir ihanet çizgisi olduğu, reformist solun ve MGK sendikacılarının '97 yılındaki pratikleriyle bir kez daha kanıtlanmıştır. Kürt işçi ve emekçilerinin ulusal hak ve taleplerini elde etmesinin, ancak sınıfsal bir kurtuluş mücadelesiyle ve devrimci gelişme çizgisinde olanaklı olabileceği, yine '97 yılındaki olguların bir kez daha kanıtladığı bir başka gerçektir.

İşçi sınıfı ve emekçi katmanlar, iktisadi, sosyal ve siyasal haklarını egemen burjuva sınıfın iktidarına ve onun emperyalist dayanaklarına karşı mücadele içinde kazanabilirler. Ve bu mücadele egemen sınıf iktidarını yıkmaya perspektifi içinde yürütülmediği sürece, bu hakları elde etmek bir yana, sınırlı bazı kalıcı kazanımlar sağlamak da mümkün olmaz.

Türkiye proletaryası ve emekçi halkının, Kürt halk kitlelerinin bu sömürü ve zulümden kurtuluşlarının biricik yolu, sermaye sınıfının iktidarının alaşağı edilmesidir. Gerçek özgürlük, gerçek demokrasi, gerçek adalet ve gerçek kardeşlik ancak o zaman mümkün hale gelebilir.

Kitle hareketi açısından '97 yılı:

Düzenin “kolay başarı”sının sınırları

'96 yılı çeşitli nedenlere dayalı politik kitle hareketleriyle başlamıştı. '96 1 Mayıs'ı bu alanda ulaşılabilir birikimin açık bir göstergesi olmuş, özellikle devrimci cepheye büyük umutların yeşertmişti. Ne var ki, düzenin 1 Mayıs provokasyonu ve onu izleyen karşı saldırısı kitle hareketinin yeni bir aşamaya geçişini engellemiş, onu geriye itmişti. Bunda hain sendika bürokratlarının ve devrimci harekete karşı düşmanca bir tutum içine giren sosyal-reformistlerin de önemli rolü oldu.

Komünistler bu durumun uzun sürmeyeceğine, çok geçmeden yeni bir kitle hareketi dalgasının patlak vereceğine işaret ettiler. Nitekim öyle de oldu. Yılın sonlarında, 19-20 Ekim'de, 10 kentte onbinlerce işçi ve emekçi büyük bir coşku ve kararlılığın ifadesi eylemlerle yeniden ortaya çıktılar. Komünistler bunu “emekçi kitle hareketinin yeni çıkışı” olarak nitelediler.

Susurluk skandalı tam da bunun ardından patlak verdi. Bir birikimin üzerine geldi ve bu birikimin kendisini güçlü bir biçimde dışa vurmasına son derece uygun bir “vesile” oldu. *“Susurluk, devletteki çeteleşme ve kokuşmanın açığa çıkması, geniş kitleler tarafından görülebilir hale gelmesiydi. Toplumda sarsıcı bir etki yaratan bu gelişme, emekçi katmanların saflarındaki tepkiyi ani biçimde çoğaltmış, onları eylemli politik protestolar için cesaretlendirmişti.”* (Ekim, sayı: 170)

Önce DİSK'in İzmit mitingi, ardından 14 Aralık'ta kamu emekçilerinin ve 5 Ocak '97'de de Türk-İş'in Ankara'da düzenlediği ve yüzbinlerce işçi ve emekçinin katıldığı kitle gösterileri gerçekleşti. Devamında ise ülkenin çeşitli yerlerinden Ankara'ya akan öğrenci gençliğin militan ve coşkulu eylemleri geldi. Ankara, yeniden ve yeniden “işgal” edildi.

Yapısal zaafılar, değerlendirilemeyen fırsatlar

Söz konusu olan, sermayenin yıllardır işçi sınıfına ve tüm emekçilere karşı izlediği iktisadi ve sosyal politikalarla, onlara eşlik eden sistematik faşist baskı ve terörün ezilenler cephesinde biriktirdiği tepki ve hoşnutsuzluğun dışa vurumuydu. Tepki ve eylemlilikler dosdoğru çeteleşen, kokuşan, Kürt halkına karşı bir kirli savaş aygıtı haline gelen, kumar rantından uyuşturucu ticaretine kadar her türlü pisliğe bulaşarak mafyalaşan ve Susurluk'ta suçüstü yakalanan devlete yönelikti. Dolaysız politik nedenlere dayalıydı, açık politik kimliğe ve hızla devrimcileşmeye açık bir yapıya sahipti.

Harekete geçen yalnızca işçiler ve kamu emekçileri değildi. Susurluk skandalı toplumun orta sınıfları üzerinde de sarsıcı bir etki yaratmış ve onları da hareketlendirmişti. “Sürekli aydınlık için 1 dakika kararlık eylemi” devletteki kirlenmeye duyulan tepkinin ifadesiydi. Bu eylem belli bir aşamadan sonra devrimci güçlerin kısmi müdahalesiyle giderek toplumun emekçi katmanlarına doğru genişledi. En önemlisi de düzeni ve devleti, kuşkusuz ki bu arada bizzat eylemi örgütleyenleri rahatsız edip ürkün politik bir kampanyaya dönüştü. Ücretsiz PDF Kitap Alın: <https://kitaplar.org>

Sonuç olarak denilebilir ki, ilk kez bu

düzeyde emekçi kitle hareketindeki darlığı ve kısırlığı kırmak ve mevcut politizasyonu devrimci bir çizgide geliştirmek için büyük bir fırsat doğmuştu. Ne yazık ki bu fırsat değerlendirilemedi. Kitle hareketi bir kez daha beklenen çıkışı yapamadı. Bunda kitle hareketinin bilinen zaafı kadar, devrimci akımların yapısal iç zaafı ve yetersizlikleri önemli bir rol oynadı. Devrimci akımlar bu son derece elverişli zeminden yararlanmayı başaramadılar. Devrimci bir güç birliği ile düzen cephesinin karşısına çıkma yeteneği ortaya koyamadılar. Bir gerileme sürecine girmiş ve kendi içlerine dönmüşlerdi. '97 1 Mayıs'ı bu durumun çıplak bir göstergesi oldu.

Sermaye devleti çok bilinçli bir tutumla devrimci örgütlere yönelik sistematik saldırılara başvuruyor, yaşadıkları zaafiyeti daha da derinleştirmeye çalışıyordu. Bunun yanı sıra yine çok bilinçli bir politika ile reformist sola yol açıyordu.

Burjuvazi, kitle hareketinin dizginlenmesi ve düzenin yedeğine çekilmesinde bir kez daha sendika bürokrasisini ve sosyal reformizmi kullandı. DİSK İzmit mitingi ile, KESK ve Türk-İş Ankara'daki eylemlerle kitle hareketinin havasını boşalttılar. Ardından her zamanki gibi oyalama dönemi başladı. Yığınlar giderek tam bir hareketsizliğe mahkum edildiler. Orta sınıf inisiyatifiyle başlayan, daha sonra sınırlı devrimci müdahalelerle giderek devlet karşıtı bir mahiyete bürünen “ışık söndürme eylemi” de bu arada sona erdi.

Emekçi yığınlar önderlik düzeyinde bir devrimci müdahaleden zaten yoksundular. Kitle hareketine egemen politik darlık ve gerilik bir başka veriydi. Bu zaafiyet hain sendika bürokratlarının ve belli ölçülerde sosyal reformistlerin emekçiler üzerindeki etkisiyle birleşince, kitlelerin düzen tarafından etkisiz hale getirilmesi kolaylaştı.

Düzen toplumsal muhalefeti yedeğine çekiyor

Kitle hareketi cephesinde bu gelişmeler yaşanırken, düzen cephesi bu aynı süreçte, biri TÜSİAD'ın “Demokratikleşme Perspektifleri” saldırısı, öteki MGK'nın “laiklik” manevrası olmak üzere iki etkili çıkış yaptı. Devletin çıplak zoru eşliğindeki bu manevralar yankısını bulmakta gecikmedi. Örneğin, DİSK ve Türk-İş bürokratları bu manevralara ağıttan arka çıktılar, aktif biçimde destek verdiler. KESK ise bu manevralara “demokratik devlet” şiarıyla dolaylı bir destek sundu.

İP, özellikle generallerin laiklik manevrasına tam sahip çıktı. Ordunun her manevrasını militanca savunarak iyiden iyiye gerici, karşı-devrimci bir rol oynadı. ÖDP, “süpürge” ve “sifon çekme” soytarılığıyla, EMEP, “Demokratik Türkiye Kampanyası”, HADEP ise “barış kampanyaları”yla bu manevralara soldan destek sundular. Böylece kitle hareketinin dizginlenip düzene yedeklenmesinde sendika bürokratlarına suç ortaklığı yaptılar

TÜSİAD ve MGK bu koşullarda inisiyatifi yeniden ele geçirdi. Sendika bürokratları sosyal reformist solun marifetleriyle, yalnızca emekçi kitlelerin

çeteleşen devlete ve kokuşan düzene dönük tepkileri dizginlenmekle kalmadı; yanı sıra, toplumsal muhalefetin yedeklenmesi de başarıldı. Devletteki çeteleşme olgusu bir anda geri plana itildi, kitle tepkisi “şeriata karşı laiklik çizgisi”ne çekildi.

Bu yeni durum yeni saldırıların bir dayanağı haline getirildi. 28 Şubat MGK toplantısı ile işbaşındaki Refahyol hükümetine bir muhtıra verildi. Bir süre sonra da işbaşından uzaklaştırıldı. Yerine yeni bir saldırı hükümeti olan Anadol-D hükümeti kuruldu. DİSK ve Türk-İş'li bürokratlar bu girişimlerinde de TÜSİAD ve orduya tam destek verdiler. ESK içinde yer alarak ihanetlerini yeni bir düzeye çıkardılar.

Anadol-D hükümeti kurulur kurulmaz iktisadi, sosyal ve siyasal her alanda emekçi yığınlar yönelik kapsamlı ve acımasız bir saldırıya geçildi. Başta işçi sınıfı olmak üzere ezilen ve sömürülen kitleler ve kardeş Kürt halkı kapsamlı bir saldırı ile yüzyüze kaldı.

“Kolay başarının sınırları” bitiyor

Düzen cephesi özellikle siyasal alanda kolay bir başarı elde etmişti. Bunun bir sonucu olarak kitle hareketi yeniden bir durgunluk süreci içine girmişti. Fakat bu fazla uzun süremezdi. Komünistler, generallerin inisiyatifi tümüyle ele geçiren duruma hakim oldukları bir tarihte, Haziran '97'de, şunları yazmışlardı: *“Burjuvazinin, düzen cephesi içinde yer alan çeşitli mihraklar aracılığıyla kitleleri denetim altına tutmakta bugün gösterdiği başarı ne olursa olsun, sürecin kontrolünü bir noktada kaybetmesi kaçınılmazdır. Türkiye kapitalizmi çözümsüz sorunlarla, uzun vadeli olarak dizginleyemeyeceği ağır çelişkilerle yüzyüzedir. Burjuvazinin görünürdeki başarıları, gerçekte, patlayıcı öğelerin dipten dibe birikmesinden, üstüste yığılmasından başka birşey değildir. Denetim bir yerde kaybedilecek, derindeki birikim bir noktada kendini ağır bir bunalım ve dinamik bir kitle hareketi biçiminde dışa vuracaktır.”* (Ekim, s: 170)

Zaman bir kez daha komünistleri doğruladı. '97 yılı '98'e evrilirken, DİSK mitinginde Ankara'da, üstelik de yağmur altında onbinlerce işçi ve emekçiyi biraraya geldiler.

Kamu çalışanları, başta sendikalarının başına çöreklenmiş yöneticilerini olmak üzere herkesi şaşırtan kitlesel eylemlerle çıktılar. Yine Ankara'da ve yine bir Aralık ayında coşkulu onbinlerce kamu emekçisi bir araya geldiler. Öte yandan öğrenci gençlik faşist polisin bütün zorbalığına rağmen bir kez daha Ankara'ya aktı. Beşyüz öğrencinin gözaltına alınmasıyla sonuçlanan, fakat buna rağmen militanlığından ve kararlılığından birşey kaybetmeyen coşkulu bir eylem gerçekleştirdiler.

Yalnızca yılın son ayına sığın bu eylemler bile kitle hareketinin bir ilk canlanma sürecine girdiğinin açık göstergeleridir. '97 yılı, herşeye karşın, yeni ve daha güçlü bir kitle hareketinin gelişip serpilmesinin dinamiklerini biriktirmiştir. Bu dinamiklerin '98 yılı içerisinde, kendini hangi alanlarda ve ne ölçüde dışa vurabileceğini ise önümüzdeki süreç gösterecektir.

97 Yılında İşçi Hareketi

'97 yılında sınıf hareketinin durumunu anlayabilmek için önceki süreçlerin '97'ye etkisini açığa çıkarmak gerekiyor.

'95 yılı sınıf hareketinin nispeten gelişkin olduğu bir yıldır. Birçok yerde peşpeşe mevzi direnişler patlak veriyordu. Bunun da genel işçi hareketine bir yansıması söz konusuydu. 96 ise sınıf hareketinin durağanlaştığı fakat 1 Mayıs'ın çok yüksek katılımı gerçekleştiği bir yıl oldu. Sınıf hareketinin durgunluk dönemindeki "Kızıl 1 Mayıs" çıkışı sermaye sınıfının azgın saldırı planlarını getirdi. Toplam olarak devrimci hareket, 1 Mayıs çıkışını değerlendiremeyince sermayenin saldırıları, sınıf hareketi üzerinde olumsuz bir tarzda etkili oldu. Sınıf hareketi bu saldırıyla gerilemekle kalmadı iyice sendikal bürokrasinin kontrolüne girip ekonomik-sendikal hatta daha çok çekildi. '97 yılının işçi hareketi de tam bu hattın üzerine gelişti.

Yani ekonomik-sendikal çizgide devam etti. Öyle ki '97'nin başından beri sınıf hareketindeki durgunluk ancak son 2-3 ayda kırılabilirdi. Bu durgunluktan fazlasıyla cesaret alan burjuva sınıfı ise saldırılarını boyutlandırdı. Bu durgunluk koşullarının etkisiyle en küçük bir sendikalaşma girişimi bile sermayeden tahammül görmedi. İşçi hareketinin '97 yılına sendikalaşma için direnişe geçme şeklinde damgasını vurması tam da bu yüzden. Zaten Ekonomik Sosyal Konsey (ESK)'de sendika ağalarının sermayenin kucağına oturması tabandan gelen sendikalaşma isteğinin yanıtsız kalmasını sağlamıştır. Hele bu sendikalaşma çabaları sermayeyle dansıklı dövüşle değil direnişlerle patlak vermişse... Geçtiğimiz yılda işçi sınıfı, sendikal haklarını elde etmek için bile militan direnişler yapmak zorunda kaldı. Çünkü sermaye sınıfı kendi yasalarında varolan sendika istemine karşı bile polisi jandarmasıyla saldırıyor. Her türlü direniş kırıcılığına baş vuruyordu.

Grevler

'97 yılı grevler açısından epeyce zayıf bir yıl oldu. Mutlu Akü, Kav Kibrit ve Petlas grevlerinden başka hemen hiç grev yaşanmadı. '97'nin son günlerinde ise Albayrak direnişi greve dönüştü. TİS görüşmelerinin tıkanmasıyla başlayan Mutlu Akü grevi büyük önem taşıyordu. Çünkü bu grevin sonuçlanış şekli etrafındakilere bir örnek oluşturacaktı. İstanbul ve Bursa gibi iki büyük sanayii kentinde uygulanan greve %100'e yakın da bir katılım sağlanmıştı. Üretim daha ilk günden tamamıyla durdurulup patrona karşı büyük bir avantaj elde edilmesine rağmen Petrol-İş'in pasifist, uzlaşmacı çizgisi bu avantajı değerlendiremedi. Adeta, işçileri sermayenin isteklerine sendika yönetiminin kendisi razı etmeye çalıştı. 3 ay süren grev boyunca bir basın açıklaması dahi yapılmadı. Mutlu Akü kapitalisti ise, Bursa fabrikası işçilerinin ve sendika şubesini de zor durumda bırakan bu tutumdan güç alıp her türlü grev kırıcılığına rahatça başvurdu. Biz sınıf devrimcileri olarak Mutlu Akü grevine

elimizdeki her türlü araçla müdahale etmeye çalıştık. Fakat bu, işçileri sendikal bürokrasinin etkisinden kurtarmaya yetmedi. Grevin kısa sürede sona ermesi de bunda etkili oldu.

Mevzi direnişler

Geçen yılda damgasını vuran mevzi direnişler oldu. Birbiri ardına GİNTEM, TIBSET, RESLAN, ALBAYRAK, TÖSTAŞ, BRANDİ, ATABAY, PETLAS, AMASYA İPLİK, YÜKSEKBAŞ, ALTAŞ, çorap işçileri, deri işçileri direnişleri patlak verdi. Yüksekbaş ve Petlas'ı dışta tutarsak, bu direnişlerin hemen hepsi sefalet ücretine karşı ve sendikalaşma hakkı için gerçekleştirildi.

Mevzi direnişlerin temel sorunu hep kararlı bir direniş komitesi oluşturamama, militan-meşru mücadele çizgisi bakış açısından ve pratiğinden yoksunluk oldu. Direnişler sendikal haklar için bile gerçekleştirilse kararlılık ve militanlık gerektiriyordu. Bu gözden kaçırıldı. Biz, sorunu hep en küçük bir direnişte bile sınıfın kendi öz örgütlülüklerini yaratması

olarak ortaya koyduk. Çubuğu öncü, ileri işçilerden kurulacak direniş komitelerinin derhal oluşturulmasına büküldük. Sendikal bürokrasinin hakim olduğu her direniş kısa sürede dağılmaya yüz tuttu. Böyle durumlarda öncü işçilerden kurulu direniş komitesi mücadelenin kararlılığını belirleyecekti. Fakat direnişte bu komiteler kurulmadı, kurulan da sendikal bürokrasiden bağımsız gerçek sınıf tavrıyla hareket etmedi. Tabi bunda sınıf devrimcilerinin sınıfın içerisinde yaygın bir şekilde yer alamayışının da önemli etkisi var.

Bir mevzi direnişin başarıya ulaşmasını temel olarak üç şey belirler. Birincisi; direnişin kendi iç kararlılığı ve kenetlenmiş bir komitesinin varlığıdır. İkincisi; bu iç kararlılıkla üretimin durdurulabilmesi, üçüncüsü ise, sınıf dayanışmasının örülebilmesidir.

Fakat '97 yılında yaşanan direnişlerin büyük bir çoğunluğunda

bunlar sağlanamadı ve direnişlerin çoğu yenilgiye uğradı. Direnişlerin hiç olmazsa bir kısmı başarıya ulaştırılabileseydi bu diğer direnişlere de bir itilim sağlayacaktı. Dahası direnişler yaygınlaşıp ortaklaşabilecekti. En olumsuz koşullarda bile ortak mücadele hattı oluşturmanın pratiği, Reslan, Tıbset, Brandi direnişleri üzerinden sınıf devrimcilerinin girişimiyle gerçekleşti.

Ortak Komite, Ortak Direniş

Mevzi direnişleri birleşik-militan mücadele hattına yönelmenin bir aracı olarak gördüğümüz Ortak Komite'yi her fırsatta propaganda ediyorduk. Reslan ve Tıbset direnişlerinin iyice zayıfladığı bir dönemde ortak komite önerimiz işçiler tarafından benimsendi ve Brandi ile birlikte ortak komite kuruldu. Ortak komite deneyiminin hangi süreçlerden geçtiği gazetemizin daha önceki sayılarında yer aldı.

Onun için sürecin anlatımına burada girmeyeceğiz. Fakat belirtmemiz gereken önemli bir şey var. İşçi sınıfı mevzi direnişler üzerinden ortak komite girişimiyle reformizmin ayak oyunları sayesinde tarihi bir fırsatı kaçırmıştır. Sınıf hareketindeki durgunluk gözönüne alınırsa ortak komitenin son yılların en önemli girişimi olduğu görülecektir. Bugünün mevzi direnişlerin birleşik mücadeleye ulaşması geleceğin genel grev genel direnişine giden yolda önemli bir adım olacaktı. Fakat bu yeterince anlaşılamadı.

İşçi eylemleri sendikal bürokrasi ve ESK

'97 yılına işçi sınıfının genel eylemliliği açısından baktığımızda karşımıza ağırlıklı olarak sendikal bürokrasinin eylem pratiği çıkıyor. Özellikle Refahiyol hükümeti döneminde yoğunlaşan bu pratik, işyerlerinde patronların hazırladığı bildirinin

sendika bürokratları tarafından okunmasına kadar vardırılmıştı. Bu bildirinin imzacıları ise Türk-İş, DISK, TESK, TİSK, TOBB yöneticisi sınıf düşmanlarıydı. Fakat işçi sınıfı bu "laiklik" bildirisine itibar etmeyerek bu pratiği boşa çıkarmıştı. Hemen arkasından DISK başkanı Rıdvan Budak, o güne kadar hiç bir sorun için genel grevi ağzına bile almazken, "laiklik" için genel greve gidebileceklerini söylemişti. Bu sınıfı oyalama ve aldatmanın bir taktiği idi. Zaten sonraki süreçte ESK içerisinde yer alarak Türk-İş ve DISK başkanları sınıfa ihanetlerini en üst noktaya çıkardılar. Eşel-mobil ESK'da kabul edildi. Doğrusu sermayenin işçi sınıfına rahatça saldırması ancak bu kadar kolaylaştırılabilirdi. Yıl boyunca her türlü saldırıya karşı gelişebilecek eylemlerin önünü kesmeyi başaran sendika ağaları ancak yasak savmak için eylem yaptılar. O da en son DISK'in Ankara yürüyüşüyle kendini gösterdi. Hiçbir yerde iş durdurmadan sadece sendika yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilen medyatik bir yürüyüş. Fakat işçiler DISK yönetimine rağmen Ankara mitingine onbinlerle katıldılar.

Yıl boyunca Tuzla deri işçileri, Ambar işçileri ve Maltepe Belediyesi işçilerinin dışında üretim durdurma hemen hiç olmadı. Bunun yanında İSSP'nin çeşitli eylemleri ve Tersane işçilerinin yürüyüşleri oldu. KESK'in 11 Aralık genel iş durdurma eylemine ise, Karayolları işçileri iş yavaşlatarak destek verdiler. '97'nin son ayları ise işçi hareketine bağlı olarak emekçi ve öğrenci hareketinde gelişmenin olduğu aylardı. Fakat eylemlerin içeriği özellikle sendika bürokrasisinin hakimiyetinden dolayı ekonomik-sendikal hattı çoğu zaman aşmadı.

Bu hattı politikleştirmek, başta sınıf devrimcilerinin ve öncü işçilerin görevidir. Gelişen kitle hareketinin politik bir içerik kazanıp sermaye düzeninin kendisine yönelmesi buna bağlıdır.

'98 yılı işçi sınıfının siyaset sahnesinde bağımsız sınıf tavrıyla gerçek yerini aldığı bir yıl olmalıdır.

TÜRKİYE:

Şubat:

- Toros Gübre'de fabrika işgali

Nisan:

- Kav Kibrit grevi
- Gintem direnişi
- Parsat Piston yemekhane eylemi
- Mercan deri direnişi

Mayıs:

- Soma işçilerinin sendika işgali
- Sofist işçi direnişi

Haziran:

- Mutlu Akü grevi
- Kartursaş direnişi
- Atabay Kimya direnişi
- Bursa Soğanlı deri direnişleri
- Gaysan amortisör'de fabrika işgali
- Töztaş direnişi
- Tıbset direnişi
- Albayrak direnişi(Kartursaş'tan devam)
- Gintem direnişi devam.

Temmuz:

- Reslan direnişi
- Petlas direnişi
- Soğanlı Deri(devam)

Ağustos:

- Soğanlı deri direnişi (devam)
- Niğde fırın işçileri grevi

Ekim:

- Brandi direnişi
- Amasya iplik direnişi
- Baştuğ direnişi
- Soğanlı deri (devam)

Kasım:

- Başak deri direnişi
- Bufer direnişi

Aralık

- Altaş Alüminyum direnişi
- KESK eylem takvimi, iş bırakma

Üniversitesi, Ankara, 1997, s. 100. <https://rantey.org>

Kamu Emekçileri Eylemlere Devam

Kamu emekçilerinin 8 yıldır sürdürdükleri grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesi devam ediyor. Düzen yıllardır yaşadığı krizin faturasını işçi ve emekçilere kesmekte, bu alanlara dönük en azgın saldırıyı sürdürmektedir. İşçi-emekçilerin her türlü sendikal ve ekonomik-demokratik hak arayışını yasadışı sayar. Düzen ve hukuku, emekçilere sürgün, atılma, soruşturma ve baskıyı reva görmektedir. Sermaye bu saldırısını dönemin özü itibarıyla muhalif bütün kesimlere dayatmaktadır. Farklı üniversitelerde yemekhanelerin özelleştirilmesine karşı çıkan öğrenci ve eğitim emekçilerine soruşturma açılabilir.

11 Aralık'ta yapılan bir günlük iş bırakma eylemine bir milyon kamu emekçisi katılırken, devlet medyasıyla harekete geçerek eylemin yasadışı olduğu üzerinden çarpıtmalara başvurdu. Demokratik hak ve özgürlükleri için mücadele veren emekçilerin talepleri yıldır tanınmıyor. Bunun üzerine idari ve adli soruşturmalar başlatılabilir. Devletin bu eylem üzerine yaptığı bütün karalama, çarpıtma ve yanlış yönlendirmeler eylemin kitleseliği üzerinden boşa çıkartıldı. Halkın olumlu tepkisini almayı da başardı. Uzun bir aradan sonra yapılan iş bırakmalarla hizmet üretiminden gelen gücünü göstermiş oldu.

Düşünün ki devlet emekçilerin sendikal hak ve mücadelesine yanıt vermiyor. Bununla da kalmıyor, sürmekte olan enflasyona rağmen işçi-emekçilere yüzde otuzluk zammı dayatıyor. Böylece 1998 bütçe görüşmeleri ile yapılan bu zamla açlık ve sefalet dayatılmış oluyor. Bu uygulamaları reddedenler soruşturmalara, sürgünlere, zor ve baskılara maruz kalmaktadır. Faili meçhul (Devlet) cinayetlerle yüze yakın memur kaybedilmiştir. OHAL uygulamasının olduğu bölgelerde ise sendikalar basılıyor. Sendikalardeki insanlar gözaltına alınıyor, İller İdaresi Yasası dayanak gösterilerek sendikalar kapatılıyor. URFA'da SES ve Eğitim-Sen şubeleri basılıyor, bulunan yayınlar gerekçe gösterilerek 6 ay süreyle kapatılıyor. SES şube başkanı ve üyeleri evlerinden işyerlerinden gözaltına alınıyor. Şube başkanı tutuklanıyor. Tüm bu baskı uygulamalara direnen emekçileri yıldırma, halk desteğini engellemek ve yükselebilecek bir muhalefeti engellemek için çeşitli ithamlara başvurmaktadır. Hak alma mücadelesini yasadışılıkla itham edip suç sayarak hukuk terörü ile yıldırma istenmektedir. 11 Aralık'ta yapılan eylemlere Türkiye çapında yapılan katılımla bu saldırılar boşa çıkartılmıştır.

Kamu emekçileri en son Taksim'deki KESK Genel Merkezi önünde Urfa SES ve Eğitim-Sen şubelerinin kapatılmasına karşı bir oturma eylemi yaptı. Tutuklanan şube başkanının serbest bırakılması, Grevli-Toplu Sözleşmeli sendikal haklarının önündeki engellerin kaldırılması için mücadele edileceği, yapılan baskıların emekçilerin mücadelesini kıramayacağı ifade edildi.

Kamu emekçilerinin mücadelesinin bu dönem yaşadığı kıpırdanma ve hareketlilik 11 Aralık'ta kendini iyi bir şekilde ortaya koydu. Çürümüş sisteme karşı yürüyen işçi ve emekçiler mücadelelerini birleştirmeli, düzene geri adım attırmayı başarmalıdır. Bunun için de, düzenin azgın baskısına karşı militan eylemler yapılması, hizmet üretiminden gelen gücün en iyi şekilde kullanılması gerekmektedir. Sermaye düzeninin yasalarında her türlü hak arama mücadelesi yasadışılıkla itham edilirken işçi ve emekçilerin yaptığı her eyleme yasal bir çerçeve aramak zorunda değildir. Ezilen kesimler ancak mücadelesini birleştirerek sermayenin saldırıları boşa çıkartılabilir.

İşçi Memur Elele Genel Greve!

'98'de Gençliğin Birleşik-Militan Mücadelesini Yaratalım

'96 yükselişinden sonra gençlik hareketi kendini bir durgunluk ve yorulmaya bırakmıştı. Devlet gençlik hareketini çok yönlü saldırılarla dizginlemeye çalıştı. Gençliğin iki platformundan devrimci kanadını ÜÖP oluşturuyordu. 23 Mart eyleminde ve sonraki süreçte ÜÖP, kendi içinde tasfiyeye uğramaya başlamıştı. ÜÖP'ün kısmen de olsa doldurduğu devrimci önderlik kendini reformist platformlara bıraktı. Kapsamlı devlet terörü ile de birleşince, düzenin sınırlarına hapsolmaya başladı.

Gençlik mücadelesinin yaşadığı bu sıkıntı ve önderlik boşluğu hala varlığını sürdürmektedir. Düzenin saldırılarına yanıt vermek için gençliğin dinamizmini örgütlemek hala başarısız. Gençlik, azgın bir kaba şiddet, idare ve hukuk terörü uygulanarak yıldırılmaya çalışıldı. Bu saldırılar hem yeni güçlerin devrimci politikalarla buluşmasını engelliyor, hem de yalnızlaşan ve darlaşan öncü kesimin yorulmasını beraberinde getiriyordu. Dönemin genç dinamikleri hala tabutluklarda yokedilmek istenmektedir. Ankara'da Mecliste pankart açan öğrenciler, İstanbul'da Ufuk Tanbaş, Manisa'da liseli öğrenciler buna örnek gösterilebilir. Erkut Direkçi, Burhanettin Akdoğan ve Serkan Eroğlu da son bir ayda devlet tarafından katledilen öğrencilerdendir.

28 Şubat'ta yapılmak istenen eylem devletin kapsamlı şiddet ve terörü ile yüzyüze kaldı. Sonraki eylemlerde aynı şekilde gözaltı ve tutuklamalar yaşandı. 16 Mart faşist katliamının protesto eyleminde gençlik hareketinin durumu ise parçalanmışlık ve dağılma idi. Siyasal süreci belirleyen sadece devletin saldırıları değildi. Gençlik gruplarının devletin saldırılarını yanlış tahlil etmeleri, dönemin ihtiyaçlarına uygun davranışları geliştiren etmen oldu. Dönemin sorunu, devletin bu saldırılarını püskürtmek ve varolan devrimci potansiyeli açığa çıkartmak iken gençlik grupları, örgüt biçimi sorununu tartışmaya başladı. Gençliğin örgütsüz olduğu ve gençlik gruplarının geniş bir kitle ile siyasal olarak buluşmadığı bir gerçek. Ancak süren tartışmaların biçimi ve düzeyi, dar grupçu ruhu aşamadı. Meclis mi, dernek mi, öğrenci birliği mi? Bu sektör yaklaşım gençlik gruplarının geçmişteki tartışmaları aşamadığını gösterdi.

Bu dönemde yapılan kitle eylemlerine katılımda devrimci grupların yalnızlaştığını görüyoruz. Bu yalnızlık örgütsüz bir kitleye ilgisizliğinden değil, daha çok

devrimcilerin gençliğe önderlik sergileyememesinden kaynaklanıyordu. 1 Mayıs'ta devletin bir önceki yılın üzerinden yaptığı saldırılarla öğrencilerin eyleme katılımı engellendi. Özellikle devrimci grupların sınıfa yabancılaştığını görüyoruz. Paralı eğitime karşı yürütülen mücadelede kısmi olarak işçi-emekçilerle bir buluşma sağlanmıştı. Devletin yükselen saldırısını karşılamak için birlikte mücadele zorunludur. 17 Aralık Kızılay öğrenci eyleminde sağlanan kazanım daha çok bunun ürünüydü.

YÖK eylemleri ile ivmelenme gösteren gençlik hareketindeki yeni süreç, 6 Kasım öncesinde okulların açılması ile birlikte Mersin ve Kıbrıs'taki üniversitelerde başladı. YÖK'ün artık düzen için bile miadını doldurduğu ortaya çıktı. '80 Sonrasının eğitim politikalarının mimarı olan faşist darbe ürünü YÖK, kitlelerin gözünde iyice teşhir oldu. Burjuvazi için savunulamaz hale geldi. Eğitim emekçilerinden ve öğrencilerden yükselen sesler artık sermaye devletini YÖK'e yeni bir biçim vermeye zorluyordu. Nitekim yükselen öğrenci ve eğitim emekçilerinin eylemlerini kesmek için tartışmalar yasal düzleme kaydırılmaya başlandı. Hala da sürüyor. YÖK için çeşitli reform önerileri savunulmaya başlandı. Bu reform önerilerinin, üniversitelerin sermayenin ihtiyaçlarına daha uygun şekillendirilmesinden başka birşey olmadığı görülüyor. TEKNOKENT üniversiteler, tamamıyla üniversitelerin sanayiye dönüştürülmesi, sermayenin ihtiyacı olan her türlü üretim ve teknoloji için öğrencilerin sömürülmesi anlamına gelmektedir.

6 Kasım YÖK'ü protesto eylemleri, başta İstanbul olmak üzere pek çok yerel kampüste yapıldı. Kendiliğinden yükselen bu dalga daha örgütsüz halde iken devletin her zamanki saldırısı ile karşılaştı. Devlet, kırsal kesimlerden tutun da merkez üniversitelere ve kampüslere kadar uzanan programlı sivil-faşist çete saldırılarını başlattı. Sivil-faşist çeteler aynı zamanda yıllardır kitle eylemlerinde azgın terörünü kullanan polisin imajını yeniden tazelemek için de önemliydi. Bunun bir göstergesi, 6 Kasım eylemlerinde polisin tutumudur. Eylemlerde saldıran sivil-faşistleri ayıran bir polis imajı verildi. Böylece polisin üniversiteye girişi ve buraları kontrol edişi meşrulaştırıldı.

Faşist saldırılar, yükselebilecek kitle hareketinin önüne set çekebilmek için yoğunlaştırılıyor. Kitle hareketi varabilecek boyutların sinyalleri şimdiden veriliyor.

Korkuyu aşılayan faşist saldırılar kitlenin politikadan uzak durmasının en önemli etkeni oluyor. Bu olayları, devletin medya aracılığı ile sağ-sol çatışması olarak lanse etmesi, çatışmaların sınıfsal boyutunun geri planda kalmasının etkeni oluyor. Yığınların bilincini saptıran saldırılar aynı zamanda devrimcilerin kafalarının karışmasının nedeni oluyor. Devrimci hareketler, öğrencileri yükselen faşist hareketin önüne kitlesel devrimci barikat örme bilinci yerine, dar sektör öncü savaşımını hedefleyen çatışmalara evriliyor. Bu da devrimcilerin gittikçe kitleden kopmasını ve darlaşmayı beraberinde getiriyor. Bu döneme kadar yaşadığımız tablo bu. Ancak bu konuda bir bilinç açıklığı da olmadığı kesin.

Devletin saldırı barikatını delen diğer öge 17 Aralık Ankara eylemi oldu. Bu eylem, bugüne kadar tepki verilemeyen hukuk terörüne anlamlı bir yanıt oldu. Düzenin polis terörüne rağmen Ankara'da biraraya gelen binlerce öğrenci Kızılay'da buluştu. Her grubun kendiliğinden katılımı anlamlı olmakla birlikte, örgütsüz kitlenin katılımı da küçümsenemez boyutlardaydı. Polisin saldırısına karşı, yeniden toplanıp militan bir şekilde Kızılay'a yürüyen öğrencilerin tutumu bir diğer olumluluktu. Ankara eylemi ile devlet terörü göğüslenirken, yargılanan öğrenciler de yalnız bırakılmamış oldu. Öğrenciler bu eylemde işçi-emekçi ve aydınların desteğini de almışlardır. Devlet terörüne ve saldırısına verilen bu yanıt sermaye devleti faşist saldırıları yükselterek karşılık verecektir. Kısa bir zaman zarfında Marmara Üniversitesi öğrencilerine yapılan saldırı bunun kanıtı olmuştur.

Gençlik, içerisinde muhalif bir potansiyel biriktiriyor. Uzun zamandır bu gerçeği ifade ediyoruz. Belirli yerlerde bunun ani patlamalarla ortaya koyulduğunu da görüyoruz. YÖK'ü protesto eylemleri, 17 Aralık eylemi bunun göstergesi oldu. Gençliğin dağınıklık ve örgütsüzlükten kurtulduğu anlamına gelmiyor bu. Aksine bu eylemler, gençliğin zaaflarını da ortaya serdi. Reformizmin etkisinin kısırlamadığı ancak kendiliğinden etkinin bir militanlığa dönüştüğü eylemlilikler oldu.

Devrimcilerin önünde duran görev, gençlik mücadelesinin önündeki reformist barikatları parçalayıp devrimci bir kanal açmaktır. Devletin hukuk terörünü parçalayacak, faşist saldırıları boşa çıkaracak işçi-emekçi-gençlik birleşik kitle hareketini yaratmaktır.

“Saldırı bizim bu havzadaki örgütlülüğümüze ve sermayeye karşı vermiş olduğumuz mücadeledir”

KB: Saldırı nasıl gerçekleşti biliyor musunuz?

İşçi: Saldırı 28 Aralık gece saat 3.30'da gerçekleşti. Karşı binadakiler saldırıyı görmüşler. İki odanın camından toplam 3 adet molotof kokteyli atılmış durumda. Molotofla özellikle yangın çıkarmak üzere elektrik kabloları hedeflenmiş. Saldırıda iki odanın camları ve halısı, masamızla birlikte telefon ve fax cihazlarımız hasar gördü.

KB: Saldırının sebebi sizce nedir?

İşçi: Sebep, bizim havzadaki sermayeye karşı vermiş olduğumuz mücadele ve örgütlülüğümüzdür. Uzun bir aradan sonra taşeron sistemine karşı yoğunlaşan mücadelemiz patronların tepkisini çekti. Bir önceki saldırı da bununla bağlantılı olarak, sendikada geniş katılımlı bir panel düzenlememizin üzerine gelmişti. Son dönemde ise DİSK'in Ankara yürüyüşünde önemli bir etkinlik gösterdik, bildiri dağıtımı yaptık. Cuma günü de eğitim çalışmalarımız çerçevesinde bir film gösterimi yapmıştık. Sermayenin hiçbir etkinliğimize tahammülü yok anlaşılan. Bu saldırı planlı ve bir önceki saldırının devamı niteliğindedir. Fakat bir önceki saldırı bizi nasıl yıldırmadıysa bu saldırı da yıldırmayacak. Bu saldırılar arttıkça bizim sınıf kinimiz biliniyor ve daha da güçleniyoruz. Saldırı tüm işçi sınıfına, sendikalara, DKÖ'lere ve sınıftan yana herkese yapılmıştır. Herkes tepkisini ortaya koymalıdır.

KB: Saldırıları karşı özel bir çalışmanız var mı?

İşçi: Önce bu saldırıların neden yapıldığını tüm işçi arkadaşlarımıza anlatacağız. Sermayenin faşist yüzünü ortaya koyacağız. Çalışmalarımızı diğer sendikalarla ortaklaştırmayı düşünüyoruz. Bu mücadeleye verilecek destek artık sözde kalmaktan çıkmalıdır. Eylemli bir desteğe dönüşmelidir.

KB: Saldırılarda devletin ve sermaye sınıfının tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

İşçi: Önceden örgütlenme mücadelesi yürüten, bildiri dağıtan arkadaşlarımızı polis gözaltına alıyordu fakat bu girişimiyle başarıya ulaşamamıştı. Şimdi ise bu saldırılarla “terörize” bir ortam yaratmaya çalışıyorlar. Ama yaratmaya çalıştıkları bu ortamı biz örgütlülüğümüzü güçlendirerek tersine çevirip sermayenin kendi ayağına dolayacağız...

Limter-İş Şubesi Tuzla Bölge Temsilciliği 13.11.97 tarihinde molotoflu saldırıya uğramıştı. Benzeri bir molotoflu saldırı 28.12.97 gece saat 03.30'da tekrarlandı.

Limter-iş Genel Başkanı Aydın Kılıçdere 29.12.1997'de saldırıya uğrayan sendika binası önünde bir basın açıklaması yaptı. Liman, tersane, deri işçilerinin ve Tuzla Deri-İş Başkanı Musa Selvi'nin de katıldığı basın

açıklamasında, A. Kılıçdere “çirkin saldırıyı nefretle kınıyor ve lanetliyoruz” dedi.

Tuzla Bölge Temsilciliği'ne yapılan saldırının nedeninin; “taşeron uygulamalarına, iş cinayetlerine karşı sürdürdükleri kararlı mücadele olduğunu ve geri adım atmayacaklarını” ifade etti.

Birinci saldırıda da sessiz kalan sendikalar ve demokratik kitle örgütlerine seslenen A. Kılıçdere; “İkinci saldırının oluşmasında şüphesiz pay sahibidirler” dedi.

A. Kılıçdere sendika genel başkanı olarak kendisi ve iki işyeri temsilcisi arkadaşla beraber işçi sendikalarını ve Demokratik Kitle Örgütlerini duyarlı hale getirmek için, saldırının faillerinin bulunması için bugünden itibaren (29.12.1997) “açlık grevine” başladıklarını kamuoyuna duyurdu.

Saldırıya nefret ve öfke dolu olan işçiler basın açıklaması sırasında sık sık “Baskılar bizi yıldıramaz!”, “Susma sustukça sıra sana gelecek!”, “Kahrolsun sınıf düşmanları!”, “Sendikal hareket engellenemez!”, “Yaşasın sınıf dayanışması! sloganları attılar.

Limter-iş'in basın açıklamasına sınıf dayanışmasının tek örneği Tuzla deri işçileri ve sendika başkanı M. Selvi'den geldi. Onlarca işçi ve memur sendikasının, sendikacının bulunduğu İstanbul'dan her sendikadan birer kişinin dayanışma için gelmeleri halinde en az yüz kişinin bulunabileceği basın açıklamasında, sendika ağaları ve bürokrat sendikacılar koltuklarından kalkamadığı için (önceki saldırıda ve basın açıklamasında olduğu gibi) yoktular. Doğal olarak diğer işyerlerindeki işçiler de, ya duymadıkları, ya da duyarsızlıkları ve sınıf dayanışmasının önemini henüz tam olarak kavrayamadıkları için gelmediler/gelemediler.

M. Selvi yaptığı kısa konuşmasında “Yapılan saldırı aynı zamanda Tuzla deri işçilerinedir, işçi sınıfınadır, nefretle kınıyoruz. Limter-İş sendikası ve işçileri yalnız değildir. İşçi sınıfına karşı yapılan bu saldırıyınefretle kınıyoruz. Her zaman Limter-İş ve işçilerinin yanında olacağız” dedi. Diğer sendikaların ve DKÖ'lerin “saldırıya sessiz kalmalarını kınadıklarını” da ifade eden Selvi, “Daha önce Tuzla deri işçilerinin örgütlenmesi Uzun Sıra Kitap Arşivi”

Saldırıları örgütlenerek boşa çıkardık” dedi ve tersane işçilerini Limter-İş'te örgütlenmeye çağırdı.

DİSK Genel Merkezi'nin duyarsızlığı ve ilgisizliği üzerine daha sonra bir açıklamanın yapılacağı söylenen basın açıklamasına yaklaşık 60 kişilik bir kitle katıldı.

Basın açıklamasına kameralar, fotoğraf makineleri ve ses kayıt cihazları gibi aletlerle donanımlı gelen ve sendika çevresini abluka altına alan polisin tahrik edici tutumu işçiler tarafından öfkeyle karşılandı. Daha önce bu tür etkinliklerin hiçbirine polisin böylesi aletlerle gelmiyor olması işçiler tarafından “Şimdiye kadar saldırı sendikamıza yönelik idi, bundan sonra tek tek hedef gösterilerek saldırılacak” şeklinde yorumlandı.

Yeni bir yılı daha sınıf kardeşlerimizin yanında karşıladık:

98 Mücadele Yılı Olacak!

Başarılarıyla başarısızlıklarıyla bir mücadele yılını daha geride bıraktık. '97 yılı, kimi zaman bizleri sevindirecek gelişmeleri doğurdu, kimi zaman da üzecek ancak mücadelemizin gelecek seyrine önemi büyük dersler yaratan olaylarla geçti. Bugün bizler açısından yapılması gereken ise bir mücadele yılının geride bıraktığı kazanımları, kayıpları, dersleri yeni döneme en ince ayrıntısıyla taşıyabilmektir.

Kuşkusuz komünistler açısından yeni bir yıla girmek demek soyut bir biçimde ele alınabilecek bir olay değildir. Sermaye saldırılarının daha da boyutlanacağı ve sınıf mücadelesinin tüm keskinliğiyle süreceği bir yıl olacak '98. Biz komünistler her zaman olduğu gibi işçi sınıfı ve emekçilerin mücadele bayrağını daha yükseklerde dalgalandırmak için çabalayacağız. Grevlerde, direnişlerde, yürüyüşlerde sermaye cephesini birlikte sarsacağız. Zaferlerimizden ve yenilgilerimizden birlikte dersler çıkaracağız.

Kızıl Bayrak'çı komünistler olarak baştan beri yeni yılı işçi sınıfının mücadele eden kesimleriyle birlikte karşılamayı gözettik. Burjuvazinin zaten reddetmiş olduğumuz geleneksel yılbaşı kutlamasını yoldaşlar topluluğu olarak evlerimizde, bürolarımızda değil, işçi sınıfının mücadele nabzının attığı direniş yerlerinde, direniş çadırlarında ve onlarla birlikte yapmayı tercih ettik. Bu doğal olarak bir refleksi de zaman içerisinde yarattı ve bir gelenek haline aldı.

'98 yılını, belli görevleri olan yoldaşlarımızın yanında neredeyse bütün yoldaşlarımız işçilerle birlikte

İşçileri bu yoruma iten ise bir gün önceki ilginç bir gelişmeydi: UBA ajansından polis telsiz konuşmalarını dinleyen ve haber yapmaya bu konuşmalar üzerinden giden **bir gazeteci, saldırıdan bir gün önce polis telsiz konuşmalarından “Limter-İş'e molotoflu saldırı olduğu ve basın açıklaması yapılacağı” duyurusunu almıştı. Limter-İş'e gelecek olan saldırı ile ilgili bilgi istenmişti. Henüz**

böyle bir saldırı gerçekleşmediği için doğal olarak bir bilgi alınmadı. Ama akşamına (03.30'da) yapılan ve yönetim odasını hedefleyen molotoflu saldırı, saldırıyı kimin organize ettiği ve kimlerin bilgisi dahilinde gerçekleştiğini şüpheye ver bırakmayacak şekilde gösterdi.

Basın açıklamasından sonra işçilerle, işyeri temsilcisi ile yaptığımız sohbette; “Bürokrat sendikacılar sınıf dayanışmasının gereğini yerine getirmeyeceklerdir. Bizimle dayanışmayı örmeye yardımcı olun” ricaları üzerine bunun sözünü verdik ve Kızıl Bayrak Kartal çalışanları olarak yılbaşı gecesini açlık grevine yatan işçilerle beraber geçirme kararı aldık.

Kartal/Kızıl Bayrak

karşıladılar. Mekan kimimiz için bir işçi ailesinin evi oldu, kimimiz için bir sendika binası; fakat ortak amacımız '98'in bir mücadele yılı olacağı gerçeğini ve bu havayı işçi sınıfıyla birlikte teneffüs etmekti.

Bu bakışla yeni yıla bir grup Kızıl Bayrak ve Ekim Gençliği çalışanı olarak son günlerde molotoflu bir saldırıya uğrayan ve saldırılara karşı kamuoyu yaratmak amaçlı başlattıkları açlık grevinin sürdüğü LİMTER-İŞ sendika binasında girdik. Sendika Genel Başkanı ile iki işyeri temsilcisinin açlık grevini sürdürdüğü sendika binasında bir grup işçiyle oluşturdukları bir dost sohbetine katıldık. Önce işçilerin ve açlık grevcilerinin isteğiyle ziyaretimizin gerekçesini açıklayan kısa konuşmalar yaptık. Sonrasında sermayenin saldırılarına karşı birleşik mücadelenin önemi içerikli uzun bir sohbet başladı. Sohbetin ilerleyen dakikalarında sendika binasına yeni işçiler ziyarette bulundular. Ekim Gençliği okuru genç işçiler de daha sonra gelenler arasındaydı.

'98'in ilk saniyelerine zindan direnişlerinde yitirdiğimiz devrimciler için yapılan bir saygı duruşuyla girdik. Açlık grevci arkadaşlardan birinin okuduğu şiiri hep birlikte söylenen işçi sınıfının en anlamlı marşı olan Enternasyonal izledi. Şiirler, marşlar ve halaylarla girdik yeni yıla.

Yeni bir mücadele yılını sınıfla birlikte karşılamak bizlerde oldukça önemli izler bıraktı. Sonraki yılları da mutlaka sınıfla birlikte, sınıf ruhuyla karşılayacağız.

Kızıl Bayrak Çalışanları

GMİS Merkez Servisleri Şubesi Olağanüstü Genel Kurulu Yapıldı

GMİS Merkez Servisleri Şubesi Olağanüstü Genel Kurulu 28 Aralık günü GMİS Konferans salonunda yapıldı. 100 kadar delegenin katıldığı Genel Kurul, diğer şube Genel Kurulları'na nazaran işçi katılımının yüksekliğiyle dikkat çekiyordu. Salonun izleyicilere ayrılan üst katı tıklım tıklım doluydu. Pek çok işçi de Genel Kurul'u ayakta izlemek zorunda kaldı. Seçimlere giren iki listeden biri Ş. Denizer, diğeri de Denizer tarafından tasfiye edilmek istenilen şube yöneticileri tarafından oluşturulmuştu. İşçiler arasında 30'ar kişilik iki grup bu iki listeden birini aktif bir tarzda desteklerken, geri kalan büyük çoğunluk her iki tarafa da tepkilerini gösterip, hesap sormak için salonda bulunuyordu. Hemen belirtelim bu tepki şekilsiz, dağınık ve önderlikten yoksundu. Alt kattaki delegeler sessizce genel kurulu izlerken üst katta bulunan işçiler sendika bürokratları karşısındaki duruşlarına göre sürekli bir şekilde müdahalelerde bulundular.

Saat 10.30 gibi başlayan Genel Kurul'da divan başkanlığına Ş. Denizer, üyeliklere de diğer Genel Merkez yöneticileri seçildiler. Divan başkanlığı böylece Denizer'e, Genel Kurul'a dolaysız müdahalede bulunma fırsatı vermiş oldu.

Genel Kurul, Ş. Denizer'le onun tasfiye etmek istediği şube yöneticileri arasındaki bir çatışma şeklinde yaşandı. GMİS Olağanüstü Genel Kurulu'na kadar kader birliği eden ve sınıfa dönük her türlü ihanet, saldırı ve yolsuzluklarda ortak imzaları ve sorumlulukları bulunan bu iki karşıt grup, bol bol işçi sınıfı, sermaye işbirlikçiliği, özelleştirme, ihanet üzerine hamasi nutuklar attılar. Hatta Ş. Denizer o kadar ileri gitti ki kendisini vahşi kapitalizme karşı mücadelenin önderi olarak tanımlayabildi. Şube yöneticileri Ş. Denizer'i sınıfa ihanet, soyguncu ve çıkarıcılıkla suçlarken, Ş. Denizer de kendisinin hata yapabileceğini, ancak asıl sorumluluğun şube yöneticilerinde olduğunu söyleyerek yanıt verdi. Üzülmez Şube Genel Kurulu'nda tartışma eksenini burada tutulurken, bu Genel Kurul'da, işçilerin basıncıyla tartışma özelleştirme karşıtlığı maskesinden koparak, her iki tarafın birbirlerinin pisliklerini

açığa vurarak puan kazanmaya çalıştığı bir platforma dönüştü. Çünkü özelleştirme karşıtı maske takarak birbirlerinin ayağını kaydırmaya, bu arada işçinin bilincini bulandırmaya çalışanlara işçilerin tavrı şekilsiz de olsa netti. Artık işçiler özelleştirmelerin, taşeronlaştırmanın, eşel mobilin, ihanetin hesabını soruyorlardı. Böyle olunca tartışmanın eksenini de "kim daha kirli"ye kaymış oldu. Böylece birbirlerinin kirli çamaşırlarını birer birer ortaya döktüler.

Sendikanın peşkeş çekilen mülkleri, Maden-Koop, Maden Yapı-Koop vurgunları, büyük yürüyüşte dayanışma için gelen paraların nasıl iç edildiği bizzat bunların sorumluları tarafından ifade edildi. Bu suçları, işçiler tarafından sorumlularına doğru tekrar yöneltilirken, bu kez bunları söyleyenler susmak zorunda kaldılar.

Üzerinde en çok konuşulan ve bürokratların hem birbirlerini suçladıkları hem de karşı mücadele vereceklerini söyledikleri konu re'sen emeklilik sorunu oldu. Bu sorun üzerine ise bir işçi yerinden kalkarak salona karşı şunları söylüyordu: "Re'sen emeklilik 13. maddeye dayanılarak yapıyordu. Ancak 13. madde çoktan kaldırıldı. Re'sen emeklilik adıyla yapılan işçi kıyımı toplu iş sözleşmesinin 80. maddesine göre yapılmaktadır." Böylece bir kez daha işçi kıyımındaki sendika ağalarının rolü belgeleniyordu. Bu konuşmadan sonra da bu konuyu açmadılar.

Yapılan konuşmalardan sonra şube yönetimini belirlemek için seçimlere gidildi. Seçimler sonucunda her iki listeden karma bir yönetim oluştu. Şu bir gerçek ki, bu yönetimde sermaye işbirlikçisi bir konumda GMİS üst düzey bürokrasisiyle tekml hareket edecektir.

Sonuç olarak, maden işçisi için özelleştirme, taşeronlaştırma, açlık ve sefaletle karşı mücadele etmekten ve sermayenin topyekün saldırısına karşı koymak için taban inisiyatifini geliştirmekten başkaca yol yoktur. Sermayeyi ve sendika bürokrasisini hedef alan bir işçi dinamiği kendini bu Genel Kurul'da göstermiştir. Sorun bunu bağımsız örgütlü bir sınıf tavrına dönüştürmektedir.

Kızıl Bayrak/ZONGULDAK

Hak Verilmez, Alınır!

Fırat Tekstil İkitelli'de kurulu bulunan yaklaşık 120 kişinin çalıştığı bir fabrikadır. Paketleme, dikimhane ve kesimhaneden oluşan, üç bölümü bulunan bu fabrikada birçok tekstil fabrikasında olduğu gibi biz Fırat Tekstil işçileri de yoğun sömürü ve baskı altında çalıştırılmaktayız. Fırat Tekstil'de işçilerin büyük çoğunluğu sigortasız çalıştırılmakta, sigorta yapılanların da doğru düzgün primleri ödenmemektedir. İşyerinin kedisinin önüne dahi konduğunda yemediği yemekler bizlere verilmektedir. Ayrıca her gece zorunlu mesailere bırakılan bizlerin ay sonu geldiğinde paramız doğru düzgün ödenmemektedir.

Biz tekstil işçileri ise dönem dönem bu sorunlar karşısında eylemler yaparak bu duruma razı olmadığımızı gösterdik.

Bundan 1 ay önce eski patronumuz fabrikayı başkalarına sattı ve fabrikanın ismi DGS (Dokuzlar Giyim Sanayi) olarak değiştirildi. Dokuz ortak olan bu yeni patronlarımızdan birisi RP milletvekili Mukadder Başegmez'dir.

Yeni patronlar işyerini devraldıkları gün bizlerle bir toplantı düzenleyerek kendilerinin bu fabrikayı tekstil sektörünün krizde olduğu bir dönemde satın aldıklarını, o yüzden biz işçilerin de bundan sonra bu fabrikayı çalıştırmak için kendileriyle beraber fedakarlıkta bulunmamız gerektiğini ve bir daha eylem yapmamamızı söylediler.

Bu konuşmadan sonra 1 ay zaman geçti ve yeni patronlarımız eskisini aratır sömürü yöntemlerini uygulamaya koydular.

Bu arada Ramazan ayı ve yılbaşı da gelmişti. Hepimiz uygulamaya konulacak yeni çalışma saatlerini merak ediyorduk. Yeni patronlar bizlerle bir konuşmaya bile gerek duymadan panoya bir yazı asarak durumu açıklamayı uygun gördüler. Panoda şunlar yazılıydı: "Mübarek Ramazan ayı süresince firmamız dahilinde iftar yemeği verilecektir ve fazla mesai saatleri saat 22.00'a uzatılmıştır. Yeni çalışma saatleri 31 Aralık Çarşamba gününden itibaren uygulamaya konulacaktır." Biz iş saatlerinin kısaltılmasını beklerken, uzatılmış ve resmi tatil günü olan Yılbaşı iznimizin de tanınmadığı da ilan edilmişti. Ertesi gün bir kısım arkadaşımız işten ayrılmaktan söz etmeye başladı. Kendilerine bunun çok anlamsız olduğunu, zaten senelerden beri hep bunu yaptığımızı, yani sorunlardan kaçarak, iş

değiştirerek kurtulmaya çalıştığımızı, ancak yeni işyerinde de benzeri sorunlarla karşılaştığımızı; sorunları çözmenin yolunun hakkını söke söke alan bir mücadeleden geçtiğini söyledik. Ve daha önemlisi Fırat (DGS) işçisinin birlikte mücadele etme geleneğine sahip olduğunu, bu güzel geleneği sürdürmemiz gerektiğini söyledik.

Arkadaşlarımızı ikna etmiştik. Patronun yeni uygulamasını kabul etmediğimizi belirten bir imza kampanyası başlatmayı önerdik. Birkaç saat içerisinde hemen hemen bütün fabrika işçilerinden imza toplandı. Bunu gören patronlar bir toplantı düzenlediler ve işçinin bu istemini kesinlikle kabul etmeyeceklerini, beğenmeyenin çekip gitmesini söylediler. Toplantı esnasında bir arkadaşımız söz alarak bizim bu istemde haklı ve kararlı olduğumuzu söyledi. Patronsa bu işçiye zaten kendisini tespit ettiğini ve işine son vereceklerini söylediler. Bunun üzerine hepimiz işi durdurduk ve taleplerimiz kabul edilinceye ve atılan arkadaşımız işe geri alınincaya kadar işbaşı yapmayacağımızı söyledik. Akabinde patronlar, hiç kimsenin işten atılmasının söz konusu olmadığını, ancak işlerin yetişmesi için 2. mesailerden taviz vermeyeceklerini ve hemen işbaşı yapmamızı söyledi; bizse kesimhaneye çıkarak toplantı yaptık. Toplantıda şu kararlar alındı.

1- 1,5 günlük yılbaşı tatili

2- Ramazan ayı süresince 8.00'da işbaşı, 16.30'da paydos (Cumartesi dahil) biçiminde değiştirilmesine karar aldık.

Saat 16.30 olmuştu. Patronlar yemekhaneye gelerek kararımızı sordu. Bir arkadaşımız söz alarak aldığımız kararı patronlara ilettiler. Patronlar ise işbaşı 8.30, paydos 19.00, yılbaşı tatili yok dediler. Tabii kabul etmedik. Az önce arkadaşımızın açıkladığı karar hakkında patronlar bize bir kez daha oylama yaptırdı. Kabul diyenler yüzde yüzdü. Patronlar bizim bu kararlı tutumumuz karşısında taleplerimizi kabul etmek zorunda kaldılar. Bir kez daha bizler kazanmıştık. Ancak patronların dönek tutumlarını gayet iyi biliyorduk. Ve hemen birkaç gün sonra patronlar yine bizlere mesaileri dayatmak istiyordu. Ancak Fırat Tekstil işçisi şunu bir kez daha görmüştü ki, kazanmanın yolu hakkını söke söke alan bir mücadeleden geçmektedir.

Fırat Tekstil'den Kızıl Bayrak okuru işçiler

Gürkan Deri'de Direniş

İzmir Halkapınar'da 50-55 işçinin çalıştığı Gürkan Deri'de sendikaya üye oldukları ve işlerin durgun olduğu gerekçesiyle 8 işçi işten atıldı.

Bunun üzerine işçiler fabrikanın önünde beklemeye başladı. Fabrikanın bulunduğu yerde başka işyerinin olmayışı çevreden gelecek desteğe daha başından itibaren engel oluyor. Eylemdeki işçilerde yasal imkanları kullanıp birşeyler elde etme fikri hakim. Bunu; "Bu bizim ilk deneyimimiz, yasaların bize tanıdığı imkanları kullanmalıyız. Eğer sonuç alamazsak bundan sonra başka yerde böyle bir işe kalktığımızda aynı hataları yapmayız" şeklinde formüle etseler de aslında bu şekilde hiç bir sorunun çözülmeceğinin farkındalar. Ancak sınıf dayanışmasının ve ciddi bir önderliğin olmasından kaynaklanan militan bir eylemden uzak duruş var. Bunun için işçilerde, sendikanın sorunlarını çözmekte en doğru araç olduğu fikri hakim. Oysa Gürkan Deri işçileri bilmelidirler ki, Baştuğ direnişinde de aynı sendika vardı. Ve işçileri, bu iş bugün yarın çözülür diye diye süreci uzatıp moralmen yıpratmış, sonunda da mahkeme kararıyla işyerini almıştı. Gürkan Deri işçileri patronu gözlerinde fazla büyütüyorlar. Ve "büyük

balığın küçük balığı her zaman yutacağı"nı söylüyorlar. Oysa asıl büyük balık biziz. Yeter ki bunun farkına varalım. Dünya bizim emeğimiz üzerinde dönüyor ve 3-5 kişiden oluşan asalak bir sınıf bizim emeğimizle, bizim kanımız canımızla yaşıyorlar. Bu nedenle biz üretimden gelen gücümüzü kullandığımızda ve bedel ödemeyi ve ödetmeyi göze aldığımızda patronları dize getirmek hiç te zor değil.

Bugün Gürkan Deri işçilerinin öncelikle içerde çalışan arkadaşlarıyla kader birliği yaparak işi durdurmaları gerekiyor. Üretim durdurulamadığı zaman eylem uzar ve burdan da patron kazançlı çıkar. Gürkan Deri işçilerinin dünyayı ikinci kere keşfetmesine gerek yok. Geçmişte yaşanan onca deneyim var. Daha sıcaklığını yitirmemiş Baştuğ direnişinden dersler çıkarmalı ve işçi sınıfının gerçek dostlarının kimler olduğunu anlamalı, onlarla birlikte sınıf kavgasını harlandırmak için elele vermelidirler.

**İşçi Sınıfı Savaşacak, Sosyalizm Kazanacak!
Gürkan Deri İşçileri Yalnız Değildir!
Dişe Diş Mücadele İçin
Sosyalizmin Kızıl Bayrağı Altna!**

Üretimi Durdurarak Sınıfsal Dayanışma İçin

ALBAYRAK DİRENİŞ VE GREV SÜRECİ

9 Haziran'da sendikasıztırmaya, sefalet ücretine ve insanlık dışı yaşam koşullarına karşı başlatılan Albayrak direnişi 206. gününde grev aşamasına geldi.

Grev kararı alındıktan sonra Albayrak patronu yasal itirazda bulundu, fakat itirazı kabul edilmedi. Albayrak işçileri ise 30 Aralık'ta grev pankartını, Kartal Belediyesi Fen İşleri'nin yanında bulunan taşeron Albayrak şirketine astılar. Grevin keskinleşmesi üzerine Albayrak patronu bir gece öncesinden tüm temizlik araçlarını (birkaç hurda araç hariç) başka bir yere taşıdı. Grev pankartı asıldığında işçiler Albayrak patronunun araçları kaçırdığını gördü. Patron bununla, çalışan işçilerin grevdeki işçiler tarafından greve katılmasını ya da taciz edilmesini önlemeyi hedefliyor.

Basın açıklamasını sözlü olarak yapan sendika Genel Başkanı A. Rıza Küçükosmanoğlu, RP'li Belediye Başkanı ve Albayrak patronunun bu güne kadarki tutumunu eleştirdi. Yürütülen direnişi anlattı. Sonunda ise kamuoyuna grev kararını açıklayıp, Limter-İş'e yapılan molotoflu saldırıyı kınadı. Grev kararının alınmasıyla birlikte taşeron Albayrak şirketine çalışan 5 işçi de greve katıldı. Grevdeki işçiler "ne kadar çok çalışan işçiyi greve katıp, çöp kamyonlarını garaja sokabilirsek, yani hizmet üretimini büyük oranda durdurabilirsek bu grev başarıya ulaşır" görüşündeler.

Hizmet Üretiminin Durdurulmasının Önemi

Bir direnişin veya grevin başarıya ulaşmasını sağlayan en temel etken üretimin durdurulabilmesidir. Bu, Albayrak direnişi için de, hizmet üretimi açısından başından beri geçerli olan bir şeydir. Direnişin ilk günlerinde fazla sayıda direnişçi işçi (işten atılan) olmasına rağmen çöplerin farklı belediyelerden getirilen kamyon ve işçilerle toplanması en küçük düzeyde bile engellenememiştir. Sadece bir veya iki defa işçilerin kendiliğinden müdahalesi ile engelleme girişimi olmuştur. Sendika yöneticileri ise bunun önemini bilmelerine rağmen sonraki süreçte hizmet üretiminin engellenmesine yanaşmamışlardır. Biz işçilerin rahatsızlığını görüp kendileriyle konuştuğumuzda ise hırçınlaşmışlardır. Hatta çöplerin yanbaşıdan toplanışını görüp öfkelenen direnişçi işçilerin öfkesi "şimdi sırası değil" denilerek bastırılmıştır. Bunun arkasından gelen pasifist-beklemeci çizgi ise birçok işçinin direnişi terketmesine sebep olmuş, direnişteki işçi sayısı 25'e kadar düşebilmiştir. Bu konuda Nakliyat-İş yöneticileri şunu söyleyecektir: "Biz pasifist-beklemeci değiliz; Albayrak işçilerini bütün eylem ve etkinliklere katıyoruz." Doğru, Albayrak işçilerini 200 küsur gündür birçok eylem ve etkinliğe kattınız fakat bununla tek yaptığınız, kişi sayısı üzerinden Devrimci Mücadele anlamına gelmek üzere Nakliyat-İş propagandası oldu. Zaten amacınız da buydu. İşçilerden bir tekinin Devrimci Mücadele'nin reformist çizgisine bile ulaşmadan bu pratik içerisinde olması bunun en açık göstergesidir. İşçilerin, sendika yöneticilerinin emir-komutasıyla en radikal sloganları bile atarken toplumsal-siyasal yaşamında en küçük bir

ilerleme göstermemesi başka ne anlama gelebilir?

Nakliyat-İş'in Hazımsızlığı

Biz bu gerçekleri bir bir dile getirip işçilerle tartıştığımızda, onlara yön vermeye ve siyasal süreçlere etkin katılımlarını sağlamaya çalıştığımızda ise hep Nakliyat-İş'in gericiliği ve hazımsızlığı ile karşılaştık. "Barış Treni Kampanyası" ve "Sendikalarımız ESK'dan çekilsin" kampanyası çalışmamızı Albayrak işçilerine taşıdığımızda Nakliyat-İş (Devrimci Mücadele)'in kavgacı ve engellemeci tutumuyla karşılaştık. Öyle ki tartışmada sıkıştıklarında bunu "İşçiler ESK'dan anlamaz" noktasına kadar vardırıdılar. İşçilere yaklaşım tarzlarındaki sakatlık kendisini her alanda üretiyordu aslında. Ekonomik-sendikal konuların haricinde hiç bir konunun toplantı ve eğitim vesilesi yapılmaması bu açıdan dikkat çekicidir. Tabii bu da anlaşılır bir durum. Nakliyat-İş yöneticileri uzman oldukları "devrimci düşmanlığı" konusunu eğitim ve toplantı konusu yapmak varken neden "sermaye düzenine düşmanlığı" eğitim konusu yapsınlar. Ona, ne vakitleri var, ne de cesaretleri. Direniş yerine her gittiğimizde işçilere bürokratlarımız tarafından yeni yeni direktifler verildiği belli oluyordu. İşçilerle diyalogumuzun neticesi olarak hemfikir olduğumuz düşünceler, sendika yöneticileriyle konuşulunca bir gün sonra işçilerin garip davranışlarıyla değişiyordu. Örneğin, Kartal büromuzun açılışına davet ettiğimiz işçilerle ilk görüşmemizde çok olumlu bir hava varken ertesi gün gittiğimizde sendikanın bizi düşman ilan ettiğini ve bunu da işçilere deklare ettiğini öğreniyorduk. Yani buna rağmen açılışa giden olursa kendisi bilirdi.

Nakliyat-İş devrimcilerle gösterdiği hazımsızlığı bugüne kadar reformistlere ve düzen partilerine göstermemiştir. GİNTEM'de Kızıl Bayrak ve Atılım'la, Albayrak'ta yine Kızıl Bayrak ve Alınları'yla kavga edip her türlü rezilliği çıkarırken CHP'ye yüzlerce defa teşekkür edip, her türlü politika imkanını tanımıştır.

Ekonomik-Sendikal Hat ve Anti-RP Çizgisi

Denilebilir ki Devrimci Mücadele'nin Albayrak direnişindeki tek politik hattı anti-RP propagandası yapmak olmuştur. Sendika başkanının her konuşması sermaye düzeninin kendisine karşı olduğunu, RP Belediyesi'ni hedef almıştır. Öyle ki Flash

TV'deki kısacık konuşma olanağını bile Refah Partisi'ni eleştirmek şeklinde kullanmıştır. Flash TV de öyle istiyordu zaten. Albayrak anti-RP mücadele çizgisi Nakliyat-İş'i doğal olarak CHP'ye yaklaştıracaktır. CHP de zaten burjuvazinin para imkanını direnişe aktarıp bunun üzerinden politika yapmak için tetikte bekliyordu; öyle de oldu.

Sermaye düzenini hedeflemeyen ve bu yönlü bir bilinç oluşturma çabası içerisinde olunmayan bir direniş, eninde sonunda düzenin çözüm yöntemlerine teslim olur. Böylesi bir çizgiyle sendika hakkı elde edilse bile bu ancak fiziki bir başarı olur. İşçi sınıfının siyasal bilincinde bir dönüşüm yaratmaz. Oysa sınıfın gerçek mücadelesi ancak meşru ve militan bir temelde gelişirse başarıya ulaşabilir. Hele sermaye diktatörlüğünün bugünkü baskıcı koşullarında başkaca bir yol yoktur. İşçi sınıfı artık yasalardan yararlanarak, düzen partilerinden yararlanarak gerçek kurtuluşuna ulaşamayacağını öğrenmek zorundadır.

İşçiler Ne Yapmalı?

Bildiğimiz gibi direnişin başından beri işçilerden oluşan bir direniş komitesi yok. Böyle bir komite oluşturma çabası da yok. Biz bunun önemini önceki yazılarımızda da vurgulamıştık. Peki bu neden önemliydi? Birincisi; kendi direnişinin seyrini belirlemekte aktif olmayan bir işçi kendi özgüvenini oluşturmaz. İkincisi ise; söyleneni sorgulamadan doğru ya da yanlış yerine getirir. Nakliyat-İş'in bizi düşman ilan etmesine işçilerin tepkisiz kalmasının sebebi de bu ikincisidir. Bu denli söyleneni yapmaya programlanmış bir işçi, kimin dost kimin düşman olduğunu, 7 aylık direnişi boyunca pratik olarak çok iyi gördüğü ve bildiği halde, en küçük bir tepki dahi gösteremez.

Oysa işçilerin direnişin başından beri bir komitesi olsa, kararları bu komite alıp uygulaysaydı, Nakliyat-İş'in "Kızıl Bayrak düşmanımızdır, ona göre davranın" komutu en azından bu komitede tartışılırdı. "Bu insanlar bugüne kadar direnişe destek vermekten başka birşey yapmadı bu nasıl oluyor?" diye kendilerine sorarlardı. Peki bu soruyu bireysel olarak şimdi kendilerine sormuyorlar mıdır? Soruyorlardı elbette, fakat çıkan sonucu sendikanın komutanlarına açıklamaktan korkuyor olsalar gerek. Çünkü, bizi düşman görmedikleri bugünkü davranışlarından çok açık bir biçimde ortaya çıkıyor.

Ornugs/raiteypro istediğimizde "Hayır, ben sizinle röportaj

yapmam" demiyor; gidip Sendika Genel Başkanı'ndan izin istiyorlar. Tabii izin doğal olarak verilmiyor ve boyunlarını büküyorlar.

Bu ayrıntılara yazımızda neden yer veriyoruz? Bir gerçekliği en çıplak haliyle ortaya koymak için. Bu sendikayla bizim aramızdaymış gibi görünen sorun aslında direkt olarak Albayrak işçilerini ilgilendiriyor. Kendisinin "Onlar ESK'dan anlamaz", "Bu işçiler bizim tekelimizde, başka hiç kimse burada politika yapamaz" türünden sözlerle aşağılanmasına izin veren ve bunca ortada olan emeğimize rağmen "düşman" ilan edilmemize sesini çıkartmayan bir işçi gerçek işçi sınıfının bir üyesi olamaz. İşçilerin ve kamuoyunun önünde açık tartışma önerimizden* kaçan ve sinsice yöntemler kullanan sendika yöneticilerine gerekli sorular sorulmalı, cevapları alınmalıdır. İşçi arkadaşlar, "Yahu bu adamlar niye bizim düşmanımız olsun ki" soru işaretiyle dolaşmaya bir son vermelidir. Bu her işçi için geline aşamada bir kişilik sorundur. Bu bir...

İkincisi; sendika madem ki işçilerindir, sendika üyesi her işçi sendikanın hangi kurumu düşman ilan edip etmeyeceğine hakkı sahibi olmalıdır. Kararı sorgulama sözkine sahiptir. Nakliyat-İş sendikası bu bay komutanlarla varolmamıştır, bundan sonra da onlarla varolmayacaktır. Gerektiğinde işçiler bu bayları sendika yönetiminden almasını da bilmelidir. Tersı esaret ve boyun eğmedir...

Grev ve Sonrası

Gelinen noktada grev, Albayrak işçisi için ikinci bir mücadele dönemi anlamına geliyor. Bu dönem kısa da sürebilir uzun da. Belirleyici olan ise hizmet üretimini durdurmaya yönelik çabalar olacaktır. Bunu başarmak için hem ikna hem de zor yöntemi grevdeki Albayrak işçisinin en meşru hakkıdır. Çünkü; grev kırıcılığı işçi sınıfı için en ağır suçlardan birisi, buna müdahale ise en meşru sınıf tavırlarından birisidir. Bu söylenen meşru-militan tavır ise ancak kenetlenmiş bir örgütlülük ve bakış açısıyla sağlanabilir. Bunu sağlayacak olan ise işçilerin bugünden kuracağı güvenilir-dinamik bir grev komitesidir. Direniş sürecindeki komite zaafı, grev sürecinde de yaşanmamalıdır.

Sınıf devrimcileri her türlü olumsuz koşulda dahi işçi sınıfına biricik doğru bilim yöntemi olan marksist yöntemle yaklaşacak ve iddialarını yerine getirecektir. Bugün fiziki imkanlardan faydalanan her türlü sendika bürokratları ve reformistler gün gelecek sınıf devrimcilerinin karşısında tuzla-buz olacaktır. Tarih karşısında yaptıklarının hesabını bir bir verecektir. Daha işçi sınıfı gerçek komünist partisi ile buluşmadan müdahalelerimiz karşısında panikleyen bu zavallılar, yarın ne yapacaklar acaba? İşçi sınıfının özgüven ve denetimini açığa çıkaran ortak-komite girişimimiz daha başında sendika bürokratlarının nefesini tıkaştı. Komünistlerin gelecekteki çabaları bunu kat aşan bir çaba olacaktır. Her komünist '98 yılına bu bilinçle girmeli ve sınıf mücadelesini yeni yılda böyle kavramalıdır.

*Kızıl Bayrak sayı:34 syf.:11
"Zorunlu Açıklama"

Savaş Bütçesi Onaylandı Bütçeyi Alanlarda Yırtalım!

Geçtiğimiz haftanın önemli olaylarından biri de Meclis Genel Kurulu'nda yapılan bütçe görüşmeleri idi. Mecliste yapılan tartışmalı ve olaylı geçen görüşmeler MGK-TÜSIAD Hükümeti ANASOL-D'nin en fazla zorlandığı hatta büyük bir tikanıklık yaşadığı anlar oldu.

Hükümeti bu derece zorlayan görüşmelerde temel kritik nokta, memur maaşlarında yapılması önerilen artışı. RP, DYP ve CHP tarafından "memur maaşlarında yapılması gereken artışın %30 'dan %50'ye yükseltilmesi" içerikli çok sayıda önerge verildi. ANASOL-D Hükümeti bu önergelerin görüşülmesi ve oylanması sırasında epeyce ter döktü. Son anda CHP'nin "önergenin kabulü halinde hükümetin istifa edebileceği" "yönlü sinyaller alması ve geri adım atmasıyla Yılmaz Hükümeti'nin 1998 yılı bütçesi 211'e karşı 290 oyla kabul edildi. Sonuçta memur zamlarında yapılacak olan % 30'luk artış da korunmuş oldu.

Bilindiği gibi kamu çalışanları geçtiğimiz dönemde bir eylemlilik sürecinden geçtiler. Bu eylemlilik döneminde % 30'luk sefalet zammına karşı tepkilerini de sert bir biçimde dile getirdiler. Kuşkusuz hükümetin burada yaşadığı zayıflık muhalefet partileri tarafından değerlendirilmeye çalışıldı. Geçtiğimiz dönemin hükümet ortakları bir yana her zamanki ikiyüzlülüğüyle bu zayıflığa oynayan ve buradan prim yapmaya çalışan daha çok CHP oldu. Bildiğimiz gibi CHP, DİSK'in Ankara'ya yaptığı "Sendikal Haklar Yürüyüşü"nde de sendika ağalarının açtığı imkanlarla kendini iyice vitrinleyerek emekten yana gözükmeye çalışmıştı. Fakat CHP'nin emeğin ve emekçilerin yanında mı, yoksa sömürü düzenininin çarklarının dönmesinin yanında mı olduğu bütçe görüşmelerindeki tavırla ortaya açıkça serildi. CHP, hükümetin devamı yönünde oy kullandı çünkü bu hükümet MGK ve TÜSIAD'ın tercihiydi. CHP bir kez daha savaş bütçesini onaylamış

oldu, çünkü memur zamlarındaki artış oranı da bu savaş tarafından her geçen gün tükenen imkanlar dahilinde belirleniyordu.

Burjuvazi, egemenliğini sürdürebilmek için sömürdüğü sınıfların üzerindeki baskılarını arttırmak zorundadır. Bunun için de zaten bir kontr-gerilla devletine dönüşmüş olan devletin her geçen gün yeni araçlar ve silahlarla tahkim edilmesi gerekmektedir.

Bu açıdan MGK-TÜSIAD Hükümeti'nin 1998 Bütçesi'ni belirleyen etkenler de geçmiş yıllardakilerle benzerlikler gösteriyor. Eskisi gibi Milli Savunma Bakanlığı, Emniyet Müdürlüğü vb. kurumlar bütçeden oldukça büyük paylar alırken sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik alanlarına ayrılan pay gittikçe düşmektedir. Türkiye kapitalizmini yıllardan beri sancılarla kıvrandıran ve yapısal olduğu ölçüde her dönem ayağına dolanan krizin ve bu krizi derinleştiren en büyük etken olan Kürdistan'daki kirli savaşın zorunlu bir sonucudur bu.

Tüm bunların karşısında kuşkusuz işçi sınıfı ve emekçilerin yapacaklarını belirleyen şeyler de var. Sermaye sınıfının her hükümeti, her dönem işçi sınıfı ve emekçiler için yeni sefaletler üreten savaş bütçelerini onların örgütsüzlüklerinin verdiği rahatlıkla hazırlıyor ve meclisten geçiriyor. İşçi sınıfı ve emekçiler için daha fazla yoksulluk anlamına gelen savaş bütçelerine karşı yükselen tepkiler muhalefet partilerinin iki yüzlü tutumlarıyla kucaklanmak isteniyor.

Yapılması gereken; işçi sınıfı ve emekçilerin, burjuvazinin karşısına tepkilerini bağımsız sınıf çıkarları doğrultusunda üretilmiş politikalar etrafında birleştirerek çıkmasıdır. İşçi sınıfı ve emekçileri, sınıf çıkarlarını eksen alan bağımsız politikalar etrafında birleştirebilecek tek güç ise işçi sınıfının illegal ihtilali partisidir.

Gerçek Adalet Sosyalizmde Mümkündür!

İçindeki cerahat görülmesin diye, sermaye devletin gözünü gibi sakladığı, iktidarının sürekliliğini sağlamada kullandığı "bağımsız yargı"ısıyla da koruyup-kolladığı Mehmet Ağar ve Sedat Bucak gibi 2 sadık köpeği hakkında -yükselen seslere ve alabileceği zararlar karşı gözboyamaya dönük- aldığı dokunulmazlıklarının kaldırılması ile ilgili kararlar başlayan süreç, aslında sermaye devletin içinde bulunduğu durum ve çıkmazı da gözler önüne seriyor.

Rejisörü sermaye, oyuncularını ise hayli kalabalık bir kadrodan (özel timciler, emniyet müdürleri, milletvekilleri, üst düzey ordu mensupları, MİT ve daha saymadığımız maşalardan) oluşma (pisliklerinin ortaya saçıldığı Susurluk Kazası ile başlayan) oyun tüm hızıyla sürüyor. Önce, bu olayla ortaya çıkan kirli ilişkilerin piyon niteliğindeki sanıkları, TC Mahkemeleri'nin "yüksek adaleti" ile bir bir serbest bırakıldı. Daha sonra sanki sermaye devletin mahkemeleri, ondan bağımsız olabilir mi ya da eskiden bağımsızmış gibi "yargı bağımsız değil" yaygaraları koparıldı yine sermayenin güvenliğini kazanmasında yarıya giren kimi çevrelerce. Şimdi ise aslında dokunulmazlıkları aklanmaları için kaldırılan bu iki sadık uşağın Anayasa Mahkemesi'ne yaptıkları itirazın reddedilmesiyle birlikte güya yargılanmaları ile ilgili son engel de kalkmış oldu. Buna göre Bucak, suç işlemek için çete kurmak olayını düzenleyen, suçluyu saklamak eylemi ve Ateşli Silahlar Yasası'na muhalefetten yargılanmak isteniyor. Ağar için hazırlanan fezlekede ise, suç işlemek için çete oluşturmak, suçluyu saklamak maddelerinin yanı sıra TCK'nın görevini kötüye kullanma eylemini düzenleyen 240. maddesine göre yargılanması talep ediliyor. Daha önce dokunulmazlıklarının kaldırılması ile ilgili Bucak'ın yaptığı savunmada

belirttiği gibi *"Devlet düşmanlarına karşı devlet mensubu insanlarla mücadele etmek suçsa, bu suçu kabul ediyorum"* diyen ve gerçekten de sermaye devletine sadık köpeklik yapmaktan başka suçu olmayan Bucak'ın bu serzeniş haksız değil. Ayrıca ardından eklediği *"Mehmet Özbay ismiyle tanıdığım, kısa bir sürede Abdullah Çatlı olduğunu öğrendiğim şahsı gizlemek ve ihbar etmemek isnadına gelince, Susurluk Komisyonu'nda Korkut Eken, Mehmet Eymür ve Hanefi Avcı'nın verdiği ifadelerde de çok açık belirtildiği üzere Çatlı'nın devlette görevli olarak çalıştırıldığı sabittir. Çatlı'nın ölümüne kadar devlet görevlisi olduğunu ve devlet yanında PKK'yla mücadele eden bir uzman görevli olduğunu bilerek hareket ettim"* sözleri de yine herşeyi tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor. Ağar'ın Anayasa Mahkemesi'nin aldığı kararlar ile ilgili söylediği *"Hiç kimse Anayasa Mahkemesi kararını tartışmasın. Karara herkesin saygı duyması lazım. Artık herşey hukuki süreç içinde belli olacak"* sözleri ve rahatlığı ayrıca dikkate değerdir. Artık aklanmaları ya da sermaye devletin prestijini kazanması için verilecek olan göstermelik cezaya razı olmamaları için hiçbir neden kalmamıştır.

İşte, üzerinden 14 ay geçmesine rağmen korunan bu 2 ve daha gerideki birçok "piyon"un, temsil ettikleri sermaye tarafından yargılanmaları bizleri ancak güldürebilir. Gerçek adalet, proletaryanın sermayeyi devirerek iktidardaki yerini almasıyla mümkün olacaktır. Bunun bir an önce gerçekleşmesi de, proletaryanın mücadele azmine, inancına, ve birleşik-örgütlü gücüne bağlıdır.

**Kahrolsun Çürümüş Düzenin
Kokuşmuş Yargısı!
Yaşasın Proletaryanın
Gerçek Adaleti!**

"Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin hoş geldi, safa geldi"

Teslim ol çağrılarına uymadığı için!... Balkondan düşmesi sonucu!... Emniyet Müdürlüğü'nde bir kalp krizi geçirmesi nedeniyle!... Yargılı-yargısız infaz mangalarının işlediği cinayetler sonucunda gazete başlıkları, haber bültenleri sıradan bir habermiş gibi verir bu haberleri. En son Burhanettin AKDOĞDU Ankara işkencehanelerinde katledilmiş, ancak kamuoyuna battaniye seridiyle intihar etti diye duyurulmuştu. Tıpkı Metin Göktepe gibi. O zaman da ilk günlerde katiller Metin Göktepe için duvardan düştü demişlerdi. Çünkü burjuvazi kanlı iktidarını sürdürbilmek uğruna, ezilenler için trajedi olan gerçek yaşam sahnesindeki rolleri, bataklığın sivrisinekleri arasında paylaştırmıştı. Birileri öldürecek diğerleri ise yalan söyleyecekti.

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi 2. sınıf öğrencisi Ali Serkan Eroğlu 24 Aralık günü Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin tuvaletinde asılmış olarak bulundu. Daha önce 27 Kasım'da gözaltına alınan Serkan tehdit edilmiş ve işkence yapılmıştı. Bundan dolayı 1 Aralık tarihinde İHD'de basın açıklaması yapmış, 4 Aralık'ta da Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştu. En son 22 Aralık günü saat 10.00'da okulda görülen Serkan, polis tarafından takip edildiğini söylemiş ve bundan sonra 2 gün boyunca kendisinden haber alınamamıştı. 24 Aralık günü İHD'ye yapılan bir başvuruda Serkan'ın kayıp olduğu belirtilmişti. Ayrıca yapılan otopsi sonucu Serkan'ın cesedinin bulunduğu günden 24 saat önce öldü(rüldü)ğü anlaşıldı. Tüm bunlar gösteriyor ki Kaldıraç dergisi okuru olduğu için daha önce kaçırılan, işbirlikçilik teklif edilen Serkan, muhalif kimliğinin bedelini hayatıyla ödedi. İşkenceciler tarafından katledildi.

Ölüm haberinin ardından ilk gün üniversitede oturma eylemi yapan öğrenciler, 26 Aralık günü Ege Üniversitesi'nde yaptıkları eylemle katillere, Serkan'ın geride yeni Serkan'lar bıraktığını gösterdiler.

O gün 600 öğrenci yıllardır

yapılamayanı yapıp sloganlarını okulun dışına taşıdılar. Alanlar, sokaklar bu kez Serkan için zaptedilmişti. Atılan her sloganda yaşıyordu Serkan. Üniversite dışına taşan öfke seli E.Ü.

Rektörlüğü'nün kapısına dayandı. Rektör'le konuşmaya giden komiteden 6 kişi gelene kadar bahçenin giriş kapısı önünde oturma eylemi yapıldı. Marşlar söylendi, şiirler okundu. Daha sonra komitedeki öğrencilerle birlikte gelen rektör, öğrencilere değil, daha çok medyaya yönelik bir açıklama yaptı. Ardından kitle yine aynı şekilde sloganlarla kortejler halinde kampüse geri döndü.

29 Aralık günü de Bornova Demokrasi Platformu, Bornova Cumhuriyet Meydanı'nda bir basın açıklaması yaparak, Serkan Eroğlu'nun ölümünün nedeninin intihar olmadığını belirtti. 150 kişinin katıldığı eylemde de "İnadına hepimiz birer Serkan'ız" denildi.

Evet "günler ağır, günler ölüm haberleriyle geliyor." Ama biz biliyoruz ki, ezen ve ezilenler arasında süren bu sınıf savaşında son söz direnenler söyleyecek. Kanla yazılan tarih silinmez. Sermaye devletin hiçbir çabası tarihin çöp sepetinde kendisine ayırdığımız yeri değiştirmeye yetmeyecektir.

**Devrimciler Ölür,
Devrimler Sürer!**
Kızıl Bayrak/İZMİR

İzmir İHD Başkanı Ercan Demir'in Serkan Eroğlu'nun kuşkulu ölümü üzerine yaptığı açıklama:

Serkan'ın ölümünün intihar olduğu açıklandı. İHD'nin elindeki belgeler ve gelişen olaylara bakıldığında bu ölümün kuşkulu bir ölüm olduğunu, intihar olmama olasılığı olduğunu görüyoruz. Titizlikle araştırılması gereken bir konu.

Ölüm nedeni intihar da olsa bu bir cinayettir. Çünkü Serkan polis tarafından kaçırılıp, tehdit edilip, ajanlık teklif edilmiş, işkence yapılmıştır. Demokratik öğrenci hareketine katıldığı için kendisine bunlar yapılmıştır. İhbarcı ve sindirilmiş toplum yaratma uygulaması ile karşı karşıya kalmış uğradığı saldırı ile ruhsal bunalıma girmiştir. Arkadaşlarına sürekli takip edildiğini ve korktuğunu söylemesi ve bize de başvuru yapması bunun kanıtıdır.

Her halükarda ölümünden sorumlu olan, onu kaçırarak tehdit eden ve işkence yapanlardır.

İzmir'de kaçırma, ajanlık teklifi vs. son günlerde artmıştır. Bu konuda derneğimize sayısız olarak başvuru yapılmaktadır.

Bu olayın sorumlularının ortaya çıkarılıp, cezalandırılması ve ölümünün ardındaki kuşkuları gidermek için İHD olayın takipçisi olacaktır.

Bu konuda tüm duyarlı kamuoyunu göreve çağırıyoruz. Öğrenci ailelerine çocuklarının yanlarında olması gerektiğini söylüyoruz. Bu konuda çaba göstermelerini istiyoruz.

İHD-İZMİR

Not:

İHD'nin çağrısıyla 31.12.97'de adliye önünde toplanarak Serkan'ın kuşkulu ölümüyle ilgili suç duyurusunda bulunuldu. Sendikacıların da bulunduğu yüzü aşkın kitle tek tek suç duyurusunda bulunarak olayın araştırılmasını istediler. Kitle "Gençliğe tehdit istemiyoruz!", "İhbarcı toplum istemiyoruz!", "Serkan Eroğlu aramızda!" sloganlarını attı.

Kızıl Bayrak/İZMİR

Mirza Mehmet Çimen: Bir İsyan Ateşi Bu Ateş Düzeni Yakacak!

1952 Van Erciş doğumlu olan Mirza Mehmet Çimen, kirli savaş gerçeğinin ürünü olan katliam politikalarına, baskılara dayanamayıp İzmir'e geldi. Ancak yöntemler, araçlar ve metodlar kısmen değişse de sömürgeci faşist sermaye diktatörlüğü zulmünü her yerde ezilenlerin üstüne kusuyordu. En son "İzmir'de, Nazilli ve Erzurum cezaevinde süren baskıları protesto etmek için yapılan basın açıklamasından sonra gözaltına alınan Mehmet Çimen artık yaşamıyor.

Erzurum ve Nazilli cezaevinde açlık grevi ölüm sınırına dayanmıştı. Katiller ölüm istiyordu. Gazete haberleri sanki savaşın en şiddetli cephesinden geliyordu. Gözaltılar, kayıplar, işkenceler olağan gündemiydi yaşamın. Olağanüstü halin olağanüstü ülkesinde Kürt gençleri öldürülüyordu. Emekçi Türk gençleri de öyle. Yani "Günler ağır, günler ölüm haberleriyle de geliyordu. Ne kadar çok!... Halbuki nasıl hak etmişlerdi yaşamayı." Ve bu coğrafyada yüreklerinin kulakları sağır olmayanlar da vardı. 26 Aralık akşamı hüznün isyan oluyordu. Karanlığı aydınlatan meşalenin

geçti. Bedenini tutuşturan ses isyan taşıyordu yüreklerine. Son sözü "Kürdistan faşizme mezar olacak!", "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!"ti.

Geride anısından ve açtığı yoldan başka bir de mektuplar kalmıştı. "Merhaba bütün insanlar, insanım diyenler!" diye başlıyor. "Yaşasın bağımsız Kürdistan, biji serok Apo, biji PKK!" diye bitiyordu.

Cenazesi 30 Aralık'ta 1.500-2.000 kişinin katılımıyla yapıldı. Hewalleri "Şehit namırın!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!" sloganlarıyla uğurladı isyan ateşini ölümsüzlüğe. Mezarı istediği yerde Kürdistan'da olacaktı. Erciş büyük bir onurla karşılayacaktı onu. "Merhaba" diyordu Mehmet Çimen. Merhaba diyoruz biz de uğurlarken onu ülkesinin dağlarına. Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni kuruncaya kadar, merhaba...

Kızıl Bayrak/İZMİR

İtirafçılık insanın kendini kusmasıdır: Devrimci Adalet Affetmeyecek!

Onu iki yıl önce bir Ocak günü haber bültenlerinde ve gazetelerin baş sayfalarında gördük çoğumuz. Karşı devrimin önemli merkezlerinden biri olan SABANCI Center'de DHKP-C savaşılarının gerçekleştirdiği bir cezalandırma eylemi sonrası "işte teröristlerin fotoğrafları" diyerek sunulan yüzlerden biriydi o. Bu cezalandırma eylemi ülke gündemini uzun bir süre meşgul etti, dolayısıyla fotoğraflar da. TESEV (Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı) üyesi bir burjuvanın olay sonrası basına yansıyan sözleri bir sınıfın bu olay karşısındaki yorumu olarak kaldı hafızalarımızda: "Özdemir Sabancı öldürüldüğünde hayli korktuk. Bu korku hala da geçmiş değil. Eğer susarsak Güneydoğu'dan büyük şehirlere doğru kayan terör hepimizi yutacak. Ben, işadamları arkadaşlarıma şunları söylüyorum: Eğer barışı sağlayamazsak, birgün varoşlarda yaşayan nüfus kapımıza dayanıp hepimizin gırtlığını kesecek."

Bu yüzler daha sonra da "şurada görüldüler", "bu pansiyonda kalmışlar", "tiplerini şöyle değiştirmişler" tarzı haberlerde zaman zaman karşımıza çıktılar. Eylem hakkında birçok yorum yapıldı. Gizli servisler, içerden başka destekler, çeteler söylemleriyle birçok asparagasa konu edilerek gündeme getirildi. Ama eylemi gerçekleştirdiği iddia edilen ve ilk günden itibaren fotoğraflarıyla teşhir edilen üç genç yakalanamadı. Ta ki O, Mustafa DUYAR, Terör Cumhuriyeti'nin Suriye Büyükelçiliği'ne teslim olana dek.

Sermaye devletinın çeteler yüzünden başının dertte olduğu bir dönemde Fadime ŞAHİN olayı gibi gündem sapırtıcı bir ilaç işlevi gördü bu gelişme. Önce Terör Cumhuriyeti'nin başbakanı ÇİLLER tarafından Suriye'de yakalandığı ileri sürülse de olayın bir teslim olma olduğu kısa sürede netlik kazandı. Sabancı'nın katil zanlısı apar topar ülkeye getirildi.

Mustafa DUYAR, ülkeye gelir gelmez itiraflarına ve ihbarlarına başladı. "Örgüt tarafından kullanıldığını", "pişmanlık duyduğunu"nu bildik karşı-devrim senaryolarıyla bezeyerek anlattı. Kuşkusuz DUYAR'ın ettiği her çift söz, medya yoluyla devrim ve devrimci örgüte bir saldırıya dönüştürüldü. DUYAR, olaydan sonra kendileri açken "örgüt yöneticilerinin lüks içinde süren yaşantıları"nu görmüş, kandırıldığını, kullanıldığını düşünerek teslim olmuştu. Örgütüne, devrimci değerlere veya bir başka deyişle insaniliğe karşı girdiği bu yabancılaşma sürecini hızla tamamlayan Mustafa DUYAR yaptığı 'samimi' itiraf sonucunu birçok devrimci ve devrim

dostunun yaşamına kasdetti. Evinde saklandığı kişileri ihbar ederek yakalattı, polis senaryoları doğrultusunda hazırlanan, emirleri Ercan KARTAL'dan aldığı, talimatları avukatların getirdiği türünden ifadelerle bu kişileri zan altında bıraktı.

Mustafa DUYAR, cezaevindeki hücrelerinde de düşmana hizmeti sürdürmüş, her gün yeni bir rezillikle devrim davasına karşı suç işlemeye devam etmiştir. Kendisi gibi bir itirafçı-hain olan Semra POLAT'la evlenmiş ve sonraki günlerde devrimci tutsakları magazin haberlerine konu edebilecek türden tutumlar izlemiştir. Devrim davasına karşı düşmanlığını büyük koruma önlemleri altında getirildiği duruşmalarda gösterdiği provokatif tutumlarla da sürdürmüştür.

Peki bu derece karşıtına dönüşmeyi bu kadar kısa bir süre içerisinde koşullayan nedir? İki yıl öncesinde bir devrimci eylemle anılan, belki de bir çok maceracı devrimcinin hayranlıkla baktığı fotoğraf, nasıl bu kadar mide bulandırıcı bir hale geldi?

Devrimci bir yaşamı seçmek, devrimci bir örgüte katılmak gönüllü bir seçime, bilinçli bir davranışa ve iddiaya dayanır. Bu bakımdan bir devrimciden beklenen her durumda devrimci kişiliğini ve onurunu korumaktır. Herşeye rağmen bu iddiayı zamanla kaybedip devrimci saflardan uzaklaşanların gittiği yer ise düzenin bataklığıdır. Kişinin düzen-devrim kamplaşmasında düzeni seçmesini de bir tercih olarak algılayabiliriz. Fakat bu tercih bir kişilik çözülmesinin eseriye ya da zaman içinde buna dönüşmüşse bu noktadan itibaren düşmanla karşı karşıyayız demektir. Adına ister ihanet-işbirliği diyelim ister itirafçılık diyelim bu süreç, kişinin tüm benliğini, içinde insani olan herşeyi kaybetmesiyle sonuçlanır. Kısacası itirafçılık kişinin kendisini kusmasıdır. Böyleleri düşmanın oyuncağı, devrim cephesine karşı kullandığı bir silahtır. Düşman için her türlü pis işte kullanılmaya hazır ve kullanıldıktan sonra atılacak bir silah.

Sermaye devleti bu silahı sonuna kadar kullanmayı, ondan bir suç makinesi yaratmayı hedefler ve çoğunda da amacına ulaşır. Eşyanın tabiatı gereği de bu böyledir; çözülmenin sınırı olmaz. Bugün sermaye devletinın işkencehanelerinde, Kürdistan'daki kirli savaşta bu şekilde kullandığı pek çok hainin bulunması bunun en açık kanıtı değil midir?

Birçok kirli işinde kullanabileceği (dolayısıyla dışarda daha verimli kullanacağı) kişiliksizleşmiş ve aynı oranda insani değerlerine yabancılaşmış bu sürüngenleri içerden Ulaştırma Bakanlığı'na teslim etmekte bir sakınca yoktur. Bu nedenle

"Pişmanlık Yasası" vb. hukuki organizasyonlarla bir an önce görev yerlerine, yani dışarıya dönmeleri sağlanır. Bunu yasal olarak yapamadıkları oranda ise çeşitli operasyonlarda ve sorgularda kullanmak üzere, yasadışı yollarla çıkarılırlar dışarıya.

Geçtiğimiz günlerde sözkonusu hain Mustafa DUYAR'ın itirafçılık yasasından yararlanmasının gündeme gelmesi bu bakımdan ilginç değildir. Mustafa DUYAR'ın bu yasadandan yararlanabilmek için verdiği dilekçe, İçişleri Bakanlığı tarafından "bu yasadandan faydalanmasının uygun olacağı" konusunda olur da almıştır. Burada da bir ilginçlik yok. Asıl ilginç olan bu eylemde kardeşini ve bazı has uşaklarını kaybeden Sakıp SABANCI'nın duygusal tavrıdır. "Ben pırıl pırıl kardeşimi kaybettim. Bağrımız yanıyor.", "Biz kesinlikle affetmiyoruz. Vicdanımız affetmiyor." şeklinde tavır gösteren SABANCI, DUYAR'ın idam edilmesini savundu. Sabancıların, yani sermaye sınıfının işine daha fazla yarayabilmesi için yapılan manevra Sakıp Sabancı'nın duygusal tavrına çarpınca başta Emniyet Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı ağız değiştirerek ardarda bunun mümkün olamayacağını savunmaya başladılar. Olay şimdilik kapanmış görünmekle birlikte Sabancı'nın duygusal değil sınıfsal bir tavır göstereceğine inanıldığı ilk anda tekrar gündeme geleceğinden kimsenin şüphesi olmasın.

"Biz kesinlikle affetmiyoruz. Vicdanımız affetmiyor." diyerek yakınan Sabancı'ya soruyoruz: Bu ülkeyi yıllardan beri emperyalist köleliğe mahkum etmeniz, işçi sınıfı ve emekçileri sömürü çarkları arasında ezmeniz, kardeş Kürt halkını yok etme amaçlı bir savaşla katletmeniz cezasının ne olacağını hiç düşündünüz mü? Ya ortalığı kaplayan bu kan ve irin kokusunun, katledilen her devrimcinin, işkencelerin, kayıpların, katlimların, savaşın; kısacası her türlü insanlık suçunun birinci dereceden sorumlusu olduğunuz için hiçbir şekilde affedilmeyeceğinizi?

Evet Bay SABANCI. Biz seni affetmeyeceğiz ve buna sebep duygularımız değil sınıfsal çıkarlarımız olacak. Sen ve mensubu olduğun sınıfın tüm temsilcileri, kirli işlerinizde kullandığınız tüm uşaklarınız ve kendini kusmakta sınır tanımayarak devrimcilerin yaşamlarına kasteden, devrim için sarfedilmiş onca emeği hiçe sayan/çiğnemeye çalışan siz hainler, hepimiz proletaryanın devrimci

Kimbilir? Belki de yarın...

Eksen Yayıncılık Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi)
2. Baskı 300 000 TL.
2. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tükendi) 650 000 TL.
3. Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı ... 175 000 TL.
4. Devrimci Harekette Reformist Eğilim ... 400 000 TL.
5. Teori ve Program Sorunları 550 000 TL.
6. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tük.) ... 250 000 TL.
7. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi 450 000 TL.
8. Bir Gün Bile Yaşamak,(Tükendi) (Roman: O. İyiler) ... 1.400 000 TL.
9. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 550 000 TL.
10. ekimler-1, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi) 700 000 TL.
11. ekimler-2, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi ... 700 000 TL.
12. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tük.) 350 000 TL.
13. İş Yazışmalar/İş Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık 400 000 TL.
14. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları 550 000 TL.
15. Kürt Ulusal Sorunu-1 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler ... 650 000 TL.
16. Kürt Ulusal Sorunu-2 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler ... 850 000 TL.
17. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar 450 000 TL.
18. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Bas. ... 550 000 TL.
19. Gebze Direnişinin Ardından 175 000 TL.
20. 20 Temmuz Dersleri 175 000 TL.
21. Dünya'da ve Türkiye'de Özelleştirme Saldırısı 175 000 TL.
22. "İş-ekmek-özgürlük" sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskısı 250 000 TL.
23. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler ... 650 000 TL.
24. Küçük Burjuva Popülist ve Proleter Sosyalizmi (Z.Ekrem'e Cevap) ... 450 000 TL.
25. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) 750 000 TL.
26. Demokratizmi Savunmanın Sınırları 200 000 TL.

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel
Değerlendirmeler

Program sorunları üzerine konferan

Konunun teorik ve yönt

Kaldı ki 1920'lerin komünistleri o dönemin verilerinden hareketle abartılı genellemelere gitmiş de olabilirlerdi. Böyle olsa bile biz kalkıp onlardan 50-60 yıl sonra, üstelik tarihsel evrimin ortaya çıkardığı onca yeni veriye rağmen, onların somut önermelerini ya da kendi dönemlerinde ulaştıkları bir takım sonuçları yinelemek yoluna gidemeyiz. Gidersek eğer marksist yöntemi terketmiş oluruz. '20'lerin tartışmalarına bakıyoruz, mesele ısrarla bir takım somut olgular ve veriler üzerinden tartışılıyor. Örneğin Hindistan'da İngiliz sömürgeciliğinin tarihi didik didik ediliyor. İnsanlar bir takım soyut kalıplar kullanmıyorlar, örneğin Lenin bu konuda şöyle demişti demiyorlar. Tersine salt Lenin'e baksalar, Lenin gerçekte başka şeyler söylüyor.

Geleneksel hareketin özellikle bir kesiminin tarım ve köylü sorununa yaklaşırken sergilediği kaba dogmatik tutuma değinmeden geçemeyeceğimiz çok ilginç bir örneği var. Bu örnek bazı akımların konuya ilişkin saplantılarının nelere dayandırıldığını çarpıcı bir biçimde ortaya koymak açısından özellikle açıklayıcı ve dikkate değerdir.

Komünist Enternasyonal'in 1928'de yapılan Altıncı Kongre'si Komünist Enternasyonal Programının da tartışılıp kabul edildiği temel önemde bir kongredir. Bu kongrenin tartışma gündemindeki temel sorunlardan biri de sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde devrimci hareketin sorunlarıdır. Çin Devrimi'nin ilk aşamasının (1924-1927) yenilgiyle sonuçlanması, bu yenilginin dersleri, yanısıra Hindistan'daki millî kurtuluş mücadelesinin deneyimleri bu tartışmalara apayrı bir önem ve zenginlik kazandırıyor. Ulusal sorun konferansı vesilesiyle üzerinde durduğum bu tartışmalarda çok doğal olarak geri ülkelerde iktisadi gelişmenin dinamikleri, mahiyeti, görünümüleri ve geleceği özel bir yer tutuyor. Yanıt aranan ve hararetle tartışmalara konu olan en önemli sorular şunlardır: Emperyalizm, girdiği ülkelerde, geleneksel feodal iktisadi ve sosyal ilişkilerde kaçınılmaz bir biçimde çözümler yaratmakla birlikte, sonuçta onların tasfiyesini mi hazırlar, yoksa tam tersine, onlara uzun süreli bir yaşama zemini mi kazandırır? Emperyalist kölelik altında bulunan, böylece kendi bağımsız iç gelişme dinamikleri dizginlenen sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde sanayileşme yaşanabilir mi? Bu ülkelerde tarımsal ilişkilerin bir devrim olmaksızın da zaman içinde kapitalist bir dönüşüme uğraması mümkün

müdür? Ve nihayet, tüm bu soruları kesen daha genel bir soru ve sorun olarak, emperyalizm geri ülkelerde üretici güçleri geliştirir mi, yoksa tam tersine, dizginleyip engeller mi?

İşte bu ve benzeri sorular temelinde Altıncı Kongre'de gerçekleşen kapsamlı tartışmalar var. Gelgelelim tartışmaların bu kapsamı '70'li yıllarda Türkiye'de bilinmiyordu. Bilinen tek şey, Mao'nun, Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi" başlıklı programatik yazısında (1939) bu tartışmaların sonucunda karara bağlanan tezlere yaptığı bir cümlelik atıftır. Bu atıfta şöyle deniliyor: "Emperyalizm 'ilk önce, kendinden önceki toplumsal yapının hakim tabakasıyla, yani feodal ağalar, ticaret burjuvazisi ve tefeci burjuvazi ile halkın çoğunluğuna karşı ittifak yapar. Emperyalizm her yerde, kendi gerici müttefiklerinin varlığının temeli olan bütün kapitalizm öncesi sömürü biçimlerini (özellikle köylerde) korumaya ve devam ettirmeye çalışır"' (Aktaran Mao Zedung, *Seçme Eserler*, C.2, s.316, Aydınlik Yayınları)

Belki şaşıracağsınız ama, işte Mao Zedung üzerinden ulaşılan bu tek cümlelik önerme, tarım ve köylü sorunu hakkında hayli iddialı bazı grupların 1970'lerdeki saplantılarının temel dayanağı idi. Elbette bu önerme bir dizi başka açıklama ile gerekçelendiriliyordu. Ama temel fikrin, yani; emperyalizme bağımlılık nedeniyle sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde, feodal ilişkiler çözümler ve bozulmalar yaşasalar da tasfiye olamazlar, "yüzyıl geçse de" köylü-toprak devrimi sorunu çözülmemiş olarak kalır ve demokratik devrimin özünü ve esasını oluşturmayı sürdürür, şeklindeki temel fikrin ana kaynağı ve dayanağı işte bu bir cümlelik önermenin kendisiydi.

Bu bir cümlelik önermenin yer aldığı tezlerin tam metninin yanısıra, tezler üzerine yapılan kapsamlı tartışmaların tutanaklarının da önemli bir bölümü bugün artık Türkiye'de biliniyor. (3. *Enternasyonal'de Devrim Aşamaları*, Dönüşüm Yayınları) Bu tartışmalar incelendiğinde, egemen olan ve ardından tezlerde ifade edilen görüşün şu olduğunu görüyoruz. Emperyalizm girdiği ülkelerde feodal iktisadi-sosyal ilişkilerde zamanla kaçınılmaz çözümler yaratsa da bu ilişkilerin tasfiyesini yavaşlatır, zira onlara bu çözülmüş şekliyle nispeten sağlam yeni bir yaşama zemini kazandırmış olur. Aynı şekilde, emperyalizm, emperyalist talan ve sömürünün gerektirdiği bazı zorunlu adımlar dışında (madencilik, demiryolu vb.) bu ülkelerde sanayiye geliştirmez, tam tersine, bu gelişmenin iç dinamiklerini zaafa uğratar.

Tüm bunlar ilk bakışta '70'lerdeki saplantıların haklı dayanakları gibi görünüyor. Gerçekte ise hiç alakası yok. Altıncı Kongre yalnızca dizginleyici ve yavaşlatıcı eğilimlerin altını çiziyor, oysa '70'ler Türkiye'sinde birileri bundan mutlak sonuçlar çıkardılar. Daha önemlisi ise şudur: Bu tartışmalar incelendiğinde, belirgin biçimde göze çarpan bir olgu var. Bu tartışmaların toplamına baktığınızda, farklı ve çatışan görüşlerin başlıca temsilcilerinin, mümkün mertebe marksist yöntemin temel bir koşuluna uygun davrandıklarını görürsünüz. Bu da kendi tezlerini o günün sömürge, yarı-sömürge ülkelerinin verili gerçekliği üzerinden gerekçelendirmeye çalışmalarıdır. Çin, Hindistan vb. ülkeler üzerinden, bu ülkelerin o günkü mevcut iktisadi-sosyal gerçekliği üzerinden somut analizlere dayalı tartışmalardır bunlar. Yani soyut önermelerle değil, somut olgularla, somut göstergelerden belli genel sonuçlara

ulaşılmaya çalışılıyor.

Ve o günkü veriler ışığında bakıldığında (ki özellikle Hindistan üzerinde süren tartışmalar bunlar), emperyalizmin o günkü sömürü ilişkileri ve sömürü biçimleri içerisinde gerçekten bu feodal ilişkilere dayandığı, onların tasfiyesini hızlandırmadığı, tersine, kendine bir biçimde adapte ederek, onlara uygun bir yeni yaşama zemini yarattığı da görülüyor. Bununla birlikte, bu o tarihsel kesitteki verili somut bir durum. O zamanki Komintern teorisyenleri bundan bir genelleme çıkarmak yoluna gitselerdi hatalı davranmış olurlardı. Oysa bundan mümkün mertebe kaçınıyorlar. Daha çok, bugün görülebildiği kadar mesele böyledir, demeyi tercih ediyorlar. Bu konudaki tartışmaları yöneten komisyon başkanı Kuusinen bu konuda çok büyük bir dikkat gösteriyor; karşıt eğilimler de, karşıt göstergeler de var diyor. Ama kendince bir takım verileri sıralıyor; buradan görülebildiği kadarıyla emperyalizm bu ilişkileri tasfiye etmiyor, çözüyor, bir biçimde kendine adapte ediyor, ama böylece de onlara yeni bir yaşama zemini hazırlıyor, diyor.

Tartışmaları yöneten ve konuya ilişkin komisyona başkanlık eden Kuusinen, sorunun önem taşıyan noktasını şöyle formüle ediyor:

"Temel soru şudur: Emperyalist sömürge siyasetinin ana eğiliminin, onun özünün, bağımsız ekonomik gelişmeyi, herşeyden önce sömürgelerin sanayileştirilmesinin frenlenmesi olduğu doğru mudur? Yoksa bu yoldaşların söylediği, emperyalist sömürge politikasının sömürgelerin sanayileştirilmesini teşvik ettiği mi doğrudur? İşte tezlerin çizgisini belirleyen soru budur." (3. *Enternasyonal'de Devrim Aşamaları*, s.180)

Dahası var. Bizzat Kuusinen tartışmanın sonuçlarını toparlayan aynı kapanış konuşmasında, emperyalist sömürge siyasetinin kendi hedefleri ne olursa olsun, emperyalist sömürü uygulamasının kendi niyetleri dışında bu ülkelerdeki karşıt ekonomik ve toplumsal dinamikleri bizzat beslediğini ve harekete geçirdiğini önemle vurgulamaktadır. Ardından söyledikleri ise zaten her türlü dogmatik ve kalıpcı düşünüş şekillerini tümünden boşa çıkarmaktadır. İşte söylenenler:

"Ayrıca taslakta, emperyalist politikanın sömürgelerde zaten üretimin gelişmesinin belli bir teşvikini beraberinde getirdiği söylenmektedir. Bu nedenle bize karşı içlerinde, kapitalizmin sömürgelerde tarihsel gelişmenin, tarihsel sürecin bilinçsiz bir aracı olarak etkili olduğunun, veya emperyalizmin kapitalist ilişkilerin ülkeye getirilmesine veya sanayiin ilk gelişmesine sebep olduğunun vs. söylendiği *Lenin ve Marks*'tan alıntıları getirmek çok gereksizdi. Elbette sömürgelerdeki emperyalist sömürü sadece soygun değil, aynı zamanda kapitalist sömürdür de; bu ise sanayiin belli bir gelişmesi olmaksızın veya hiç olmazsa üretici güçlerin belli bir gelişmesi olmaksızın gerçekleşemez. Kapitalist üretimin gelişmesi için ulaşım yolları, demiryolları, limanların yapımı vs. biçiminde maddi bir temelin yaratılması zorunludur. Salt hammaddeleri topraktan çıkarmak için maden ocakları, plantasyonlar örgütlemek, pamuk üretimini başlatmak gerekmeğe; bütün bu üretim alanları tezlerde tam da sömürgeyel üretimin esas alanları olarak adlandırılmaktadır. Yerli kapitalist gelişme, burada kısmen emperyalist sömürünün istenmeyen bir yan ürünü; kısmen de emperyalizm tarafından frenlenme eğilimlerine rağmen gerçekleşen, bu sömürünün beraberinde getirdiği yerli kapitalizmin

nsalar: Tarım ve köylü sorunu-2

emsel çerçevesine giriş

(Devam)

gelişmesidir.” (age, s.178)

Bu söylenenler herhangi bir yorum gerektirmeyecek açıklıktadır, dahası kendi döneminin olgusal gerçekleri ışığında ele alındığında, 50 yıl sonrasının çarpık saplantılarına dayanak oluşturacak yanlış bir söz ya da düşünce dahi yoktur burada.

Kaldı ki 1920’lerin komünistleri o dönemin verilerinden hareketle abartılı genellemelere gitmiş de olabilirlerdi. Böyle olsa bile biz kalkıp onlardan 50-60 yıl sonra, üstelik tarihsel evrimin ortaya çıkardığı onca yeni veriye rağmen, onların somut önermelerini ya da kendi dönemlerinde ulaştıkları bir takım sonuçları yinelemek yoluna gidemeyiz. Gidersek eğer marksist yöntemi terketmiş oluruz. ‘20’lerin tartışmalarına bakıyoruz, mesele ısrarla bir takım somut olgular ve veriler üzerinden tartışılıyor. Örneğin Hindistan’da İngiliz sömürgeciliğinin tarihi didik didik ediliyor. İnsanlar bir takım soyut kalıplar kullanmıyorlar, örneğin Lenin bu konuda şöyle demişti demiyorlar. Tersine salt Lenin’e baksalar, Lenin gerçekte başka şeyler söylüyor. Lenin, emperyalizm girdiği sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde kapitalizm öncesi ilişkileri parçalar, kapitalist gelişmeyi hızlandırır, diyor. Yani Lenin’in bazı genel ifadelerini esas alsalar, zaten meseleyi öyle tartışmayacaklar, dahası tartışma ihtiyacı bile duymayacaklar. Ama onlar orada bir takım dogmalardan ya da genel formüllerden hareketle tartışmıyorlar. O günkü verilere bakıyorlar. Yalnızca o günkü bir takım eğilimleri kendi içinde biraz fazla abartıyorlar.

O günkü verili ortamda özellikle geri ülkelerde milli kurtuluş devrimleri, burjuva-demokratik devrimler günün sorunları olarak görülüyor. Beş, on, yirmi ya da kırk sene sonra emperyalist egemenliğin bu ülkelerde hangi iktisadi sonuçlar yaratabileceği sorunu üzerine durulmuyor. Nihayetinde o günkü verili durum üzerinden bakılıyor. Ve gerçekten de emperyalizmin gelişen milli kurtuluş devrimleri karşısında geleneksel feodal sınıflarla ve kendi ilişkilerinin ürünü komprador burjuvaziyle sıkı sıkıya bütünleşmesi, bu tür sonuçlar çıkarmaya uygun bir tarihsel ortam oluyor. Ama bu bir durum. O günkü durumun biraz farklı bir biçimde, biraz abartılı biçimde algılanması ve yansıması.

Tarih gösterdi ki, onların veri aldığı durumlar aşıldı. Biz İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünya ölçüsünde kapitalizmin büyük bir gelişme ivmesi yakaladığını, bunun geri ülkelerde kapitalizmin hem kentte hem kırdaki gelişmesiyle birleştiğini görüyoruz. Bugün artık Türkiye’de herkes İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra hızlanan kapitalist gelişme diyor. Bir Meksikalı, bir Arjantinli ya da bir Yunanlı devrimcinin yazdıklarını okuyun, onların da kendi ülkeleriyle ilgili benzer şeyler söylediklerini göreceksiniz. Zira bu dünya ölçüsünde bir durum. İkinci emperyalist savaş izleyen dönemde, özellikle ‘50’li yıllardan itibaren, emperyalizmin sömürge ve bağımlı ülkelerde sömürü politikaları farklı içerik ve biçim kazanıyor. Geçmişte emperyalistler sömürge ve bağımlı ülkeleri daha çok birer tarımsal ve madensel hammadde kaynağı ve kendi mamül malları için bir meta pazarı olarak kullanırlardı. Çok özel ya da karlı durumlar dışında, doğrudan sanayi yatırımlarına girişmez, madensel hammaddelerin

Tarih gösterdi ki, 1920’lerin komünistlerinin veri aldığı durumlar aşıldı. Biz İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünya ölçüsünde kapitalizmin büyük bir gelişme ivmesi yakaladığını, bunun geri ülkelerde kapitalizmin hem kentte hem kırdaki gelişmesiyle birleştiğini görüyoruz. Bugün artık Türkiye’de herkes İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra hızlanan kapitalist gelişme diyor. Bir Meksikalı, bir Arjantinli ya da bir Yunanlı devrimcinin yazdıklarını okuyun, onların da kendi ülkeleriyle ilgili benzer şeyler söylediklerini göreceksiniz. Zira bu dünya ölçüsünde bir durum.

yağmasının gerektirdiği yatırımlarla yetinir, yanısıra, tarımsal hammadde ihtiyaçlarını mümkün mertebe kırdaki egemen geleneksel üretim ilişkileri (feodal-yarı-feodal) içinde temin ederlerdi. Bu hem daha kolay ve daha ucuzdu, hem de geleneksel sınıflara dayanma politikasının zorunlu bir sonucu idi. Ama biliyoruz ki, emperyalist dış dünyayla bu tür bir ilişki, kırdaki tarımın yaygınlaşması ve geleneksel kırsal ilişkilerin kaçınılmaz bir biçimde bozulmaya ve çözülmeye uğraması sonucunu doğurmaktadır. Ki bu daha çok gelişmenin ilk safhasıdır ve örneğin bizde, Ege ve Çukurova söz konusu olduğunda, daha Osmanlı döneminde, daha 19. yüzyılın ikinci yarısında başlamış bir süreçtir.

İkinci emperyalist paylaşım savaşını izleyen dönemde, dünya ölçüsünde emperyalist sermayenin bağımlı ülkelere akışı ve bunun sonuçları ise ortaya birçok açıdan farklı bir durum çıkardı. Eğer bunlara gözlerinizi kapar ve Mao’nun kendi dönemindeki Komintern değerlendirmelerine bir cümlelik atfı üzerinden kendi toplumunuzun gerçeklerine açıklama getirme yoluna giderseniz, böylece siz Marksizmin ruhundan ve yönteminden de, kendi toplumunuzun nesnel gerçeklerinden de tümüyle kopmuş olursunuz. Bilim adına gülünç durumlara düşersiniz.

Tarih durmuyor, yaşıyor, sürekli akıyor. Siz sorunlara 1920’lerden değil, 1970’lerden bakıyorsunuz. Ve 1970’lerden baktığınıza göre, baktığınız dönemin dünyasının ve Türkiye’sinin somut gerçeklerini gözönünde tutmak zorundasınız. Daha ‘70’lerde hemen herkes İkinci Dünya Savaşı sonrasında geri ülkelerde kapitalist gelişmenin bir hızlanma yaşadığını, aynı şeyin Türkiye için de söz konusu olduğunu söyleyip duruyordu. Türkiye’de devletin ‘30’lardaki sanayi yatırımlarını bir yana koyun, İkinci Dünya Savaşı’ndan önce özel sermaye sahiplerinin sanayi yatırımları yok. Bunlar komprador tüccarlar çok büyük ölçüde. İç ticaret, dış ticaret, tarımsal ürün ticareti, gelişmiş ülkelerdeki mamul maddenin ithalatı ve aynı ülkelere tarımsal hammadde ihracı -bunun üzerine oturan bir komprador ticaret burjuvazisi bu. Vehbi Koç ilk sanayi yatırımını 1947 Amerikan gezisinin ardından yapıyor, Phillips firması ile anlaşarak bir ampül fabrikası kuruyor. Bugünkü en büyük sermaye tekeli olan Koç Holding’in kurucusunun kendi ilk fabrikasını kurması 1947 sonrasını buluyor.

Özetle Türkiye kapitalizminin sanayi alanındaki yaygın gelişmesi ‘50’ler sonrasının bir olgusu. Bu sanayileşme hamlesinin şu veya bu biçimde nitelenmesi, toplumun toplam çehresinde yarattığı büyük sosyal ve kültürel değişimi hiçbir biçimde ortadan kaldırmaz. Kapitalizmin yansıması, kırları ardından sürüklememesi zaten

düşünilemeyecek bir şey. Daha önce de söyledim, tarımda kapitalizmin gelişmesi sanayideki gelişmenin kırlarda kendine özgü, kendi koşullarına özgü bir yansımasından başka bir şey değil. Kent sanayisi geleneksel kırsal sanayiye tarımdan koparıp tasfiye ederek kırsal nüfusu bu açıdan kendisi için bir pazara dönüştürür. Para-meta ilişkilerinin kırdaki yaygınlaşmasını hızlandırarak, zaten çözümlere uğramış bulunan geleneksel kırsal ilişkilere yeni darbeler vurur. Tarımsal sanayiler yoluyla sanayide tarımsal ürünler için

yeni pazarlar açarak böylece onu modernleşmeye zorlar. Bu arada modernleşme eğilimi içindeki tarıma makine ve öteki tarımsal hammadde girdileri üretmek yoluyla tarımı bu açıdan da kendi pazarı haline getirir. Bu arada tarımda ürün uzmanlaşmasını zorlayarak, farklı tarımsal ürün üreticilerini birbirlerinin pazarı haline getirir vb. Türkiye tarihinin özellikle ‘50 sonrasını ele aldığımızda, bu gelişmelerin somut seyri, safhaları ve görünüşleri üzerinde birçok yönüyle duracağız.

1948 yılında Türkiye’deki traktör sayısı ikibini bulmuyordu. Bu sayı 1970’te 105 bin, 1980’de 434 bin oldu, bugün 800 bine yaklaşıyor. Bu muazzam bir gelişmedir. Tarımın makinalaşması tarımda kapitalist gelişmesinin en dolaysız göstergesidir. Traktör kullanımı ise tarımdaki makinalaşmanın en önemli göstergesidir. Tarımda makinalaşma demek, geleneksel ilişkilerin parçalanması demektir. Burada amacım hiç de zamansız olarak Türkiye’nin tarihine girmek değil. Ben burada yalnızca yöntemsel açıklamalar yaparak bunları açıklayıcı örnek olarak veriyorum. 1927’de Türkiye nüfusunun %75,8’i kırdaki yaşıyordu. 1950’de bu oran neredeyse hiç değişmemiş olarak hala korunuyordu (%75). Oysa bu oranın 1980’de %56’ya, 1990’da %42’e, şimdilerde ise %35’e indiğini biliyoruz. Tersinden ise kentsel nüfus %25’lerden bugün %65’lere çıkmıştır. Toplumsal ilişkilerde köklü değişimler olmadan, geleneksel kırsal ilişkilerde büyük çözümler ve kentlere büyük göç dalgaları olmadan oranlardaki bu değişimler yaşanabilir miydi?

Şimdi böyle bir tarih süreci yaşadığınız bir dönemde, siz kalkıp 1920’lerde Komintern öyle mi dedi, böyle mi dedi, bunu neye göre veri alıyorsunuz ki? Ayrıca Komintern’in teorisyenleri o dönem, yüz sene geçse de bu geleneksel feodal ilişkiler tasfiye olmaz deselerdi bile, aradan geçen 50-60 yılın ardından bu ne değer taşırdı ki? 50-60 yıl önce bu ancak o güne ve geleceğe ilişkin bir önermeydi. Tartışılan sorunlara ve ilişkilere 50-60 yıl sonra bakanlar, hareket noktası olarak bu tür önermeleri değil, gerçek toplumsal ilişkilerin durumunu alırlar ve böylece bu önermelerin geçerliliğini sınaıma imkanı da bulurlar. Oysa ‘70’li yıllarda birileri, geçmişe atfettikleri ve gerçekte ne olduğunu da tam anlamadıkları (Mao’nun bir cümlelik alıntısından ne anlaşılabilir ki!) bir cümlelik önermeler üzerine koca teoriler kuruyorlar ve güya böylece Türkiye’nin toplumsal gerçeklerine de bir açıklama getirmiş oluyorlardı. Dogmatizm, hazır formüllüçlük, reçete taklitçiliği işte böylesine kısır, yararsız sonuç ve dahası gülünç bir tutumun ifadesidir. Bu garip teoriler elbette daha ‘80’li yıllarda çöktü ve sahipleri tarafından ortada bırakıldı. Fakat, önemle altını çizmek gerekir, bunlardan türetilen devrim stratejileri hala geleneksel

hareketin tümünde egemenliğini sürdürüyor.

Yöntemsel tutuma ilişkin açıklamalar için bir kez daha Lenin'e dönelim. Daha önce de ifade etmişim; II. Enternasyonal teorisyenleri köylülüğü küçümsemeyi marksist olmanın bir göstergesi sayıyor ve bunu da Batı'da burjuva devrimlerinin ortaya çıkardığı yeni türden, modern küçük-burjuva köylülük olgusuna, bu küçük mülk sahibi köylünün tutuculuğuna dayandırıyorlardı. Marx ve Engels'in Doğu'nun, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin geleneksel köylülüğünden çok Batı'nın bu yeni türden köylülüğü üzerinde durduğu bir gerçektir. Gelgelelim onların bu köylülüğü iktidar mücadelesinde proletaryanın hesap dışı tutacağı tutucu bir kitle sayıp küçümstedikleri tümüyle bir II. Enternasyonal çarpıtmasıdır. Tam tersine, Marx, en temel eserleri arasında yeralan Fransa'da Sınıf Savaşmaları ve Louis Bonapart başlıklı kitaplarında, bu yeni türden modern küçük köylünün artık sermaye tarafından ve insafsızca sömürüldüğünü ve onun ancak modern proletarya tarafından, onun kuruluşuna önderlik edeceği sosyalizm sayesinde kurtulabileceğini söylüyor. Yine biz, Engels'in, öteki değinmeler bir yana, bize Fransa'da ve Almanya'da Köylü Sorunu başlıklı temel önemde bir programatik inceleme bıraktığını, burada tam da kapitalist ilişkilerin egemen hale geldiği toplumlardaki köylü sorununu ele aldığını ve bu çerçevede proletaryanın görevlerinin saptandığını biliyoruz. (Bunlar üzerinde daha sonra ayrıntılı olarak duracağız.)

Tüm bunlar açık gerçekler olmakla birlikte, II. Enternasyonal teorisyenlerinin Batı'daki durumu modern köylülüğü tutucu bir kitle olarak küçümsemenin dayanağı yaptıkları ve bu tutumu kendi dönemlerinde egemen kıldıkları da bir gerçektir. Ve bilindiği gibi, Rus menşeviklerinin, özellikle Plehanov'un devrimci Rus köylülüğünü küçümsemesinde, Marksizm adına egemen kılınan bu havanın önemli bir payı var. Oysa bakıyoruz, bu etken Lenin'i hiçbir biçimde etkilemiyor. Zira o, konuya ilişkin görüşlerini soyut formüllerden değil, Rus toplumunun somut iktisadi ve toplumsal gerçeklerinden hareketle oluşturuyor. Bizde, Rusya'da, tarım programı anti-kapitalist tarım programı olamaz; Rusya'da tarımda serflik, yarı-serflik ilişkileri egemendir; bizdeki tarım programı, anti-feodal bir toprak devrimi programı olmak zorundadır, diyor. Oysa kapitalist bir ülkede tarım programı, doğası gereği anti-feodal toprak devrimi programı olmaz; orada gene bir tarım programı vardır, ama bu programın niteliği, kapsamı, hedefleri vb., bütünüyle farklıdır, diye de ekliyor.

Eğer Lenin Marks'ın yöntemini değil de lafzını alsaydı, Rusya'daki gerçekliği yerli yerine oturtabilir miydi? Rusya'da köylülüğün muazzam anti-feodal devrimci enerjisini kavrayabilir miydi? Onu görebilir, anında değerlendirebilir miydi? Bu yöntemsel yaklaşım ışığında bir de '70'lerin ya da hatta '90'ların geleneksel küçük-burjuva akımlarına bakın... Denebilir ki, Rusya gibi otokratik egemenliğin varolduğu, tarımına kapitalizm öncesi ilişkilerin egemen olduğu bir ülkede Lenin'in görüp tespit ettikleri olağan sonuçlardır, bu her marksistin başarabileceği bir iştir. Acaba? Peki ya aynı şeyi menşevikler neden başaramadı acaba? Onlar da "marksist" değil miydi? Plehanov, Rusya'daki Marksizmin kurucusu, menşevik teorisyenlerin bir kısmı da onun Rusya'ya Marksizmi getiren ilk çalışma arkadaşları değil miydi? Buna rağmen köylülük sorununu yerli yerine oturtamıyorlardı. Bunu hiç de köylü sorununu göremedikleri anlamında söylemiyorum. Sorunu daha en baştan, 1884 tarihli ilk programatik metinlerinde gördüler de, buna rağmen Rus köylülüğünün muazzam devrimci enerjisini, bunun burjuva demokratik devrimin başarısı ve bu devrimin önderi olarak proletarya için taşıdığı muazzam önemi

1948 yılında Türkiye'deki traktör sayısı iki bini bulmuyordu. Bu sayı 1970'te 105 bin, 1980'de 434 bin oldu, bugün 800 bine yaklaşıyor. Bu muazzam bir gelişmedir. Tarımın makinalaşması tarımda kapitalist gelişmesinin en dolaysız göstergesidir. Traktör kullanımı ise tarımdaki makinalaşmanın en önemli göstergesidir. Tarımda makinalaşma demek, geleneksel ilişkilerin parçalanması demektir. Burada amacım hiç de zamansız olarak Türkiye'nin tarihine girmek değil. Ben burada yalnızca yöntemsel açıklamalar yaparken bunları açıklayıcı örnek olarak veriyorum. 1927'de Türkiye nüfusunun %75,8'i kırdı yaşıyordu. 1950'de bu oran neredeyse hiç değişmemiş olarak hala korunuyordu (%75). Oysa bu oranın 1980'de %56'ya, 1990'da %42'e, şimdilerde ise %35'e indiğini biliyoruz. Tersinden ise kentsel nüfus %25'lerden bugün %65'lere çıkmıştır. Toplumsal ilişkilerde köklü değişimler olmadan, geleneksel kırsal ilişkilerde büyük çözümler ve kentlere büyük göç dalgaları olmadan oranlardaki bu değişimler yaşanabilir miydi?

değerlendiremediler. Zira II. Enternasyonal'in daha önce sözünü ettiğim dogmalarının etkisi altında idiler. Belki daha da önemlisi, tıpkı bizdeki halkçılar gibi, köylülük sorunundan önce işçi sınıfı sorununu yerli yerine oturtamıyorlardı. Proletaryanın önderlik kapasitesine güvensizlik, proletaryanın köylülüğü ardından sürüklemeye yeteneğine güvensizlik, menşevizmin en ayırdedici özelliklerinden biriydi.

Rus devriminin gelişme sorunları içerisinde köylülük çok özel bir yer tutmuş. Zira köylülük Rusya'da büyük bir devrimci enerjiyi temsil ediyor. Öylesine büyük bir devrimci enerji ki, önden teoriyle tam olarak öngörülemez. Bizzat Lenin tarafından kaleme alınan ilk tarım programı belli bakımlardan sınırlı bir çerçeveye sahip. Lenin 1905 Devrimi'nden sonra tarım programındaki değişiklikleri gerekçelendirirken, biz zamanında bu meseleyi çok dar koyduk, Rus kırındaki feodal, yarı-feodal ilişkilerin ağırlığını yeterince hesaba katamadık, bu nedenle tarım programımızı dar tuttuk, diyor. Ama bugün, devrimin aradan geçen iki yılından sonra, devrim bize bu kadar çok şey öğretmişken, artık o eski dar programda ısrar edebilir miyiz? diye soruyor. Olaylar göstermiştir ki, Rusya'da köylülük bir bütün olarak toprak ve özgürlük için çarlığa ve onun gerisindeki soylulara karşı mücadelede devrimci bir güçtür. Biz şimdi bu gücü, bu gücün istemlerini hesaba katacağız ve kendi tarım programımızı da buna göre gözden geçirip genişleteceğiz, diyor. Burada aynı zamanda devrimci teori ve program ile kitlelerin tarihsel devrimci eylemi arasında kurulan çok dikkate değer bir bağ var. Rusya'da marksist tarım programı, 1905-1907 dönemindeki köylü hareketinin sağladığı açıklıklar sayesinde, boşluklarını ve yetersizliklerini giderme, böylece daha tam ve kesin biçimini alma olanağına kavuşuyor. Toplumsal sorunların doğru ele alınışına ve çözümlenişine ilişkin bu yöntemsel tutum ayrıca dikkate değerdir.

Peki aynı soruna, tarım ve köylü sorununa, 1970'lerde biz nasıl bakmalıydık ya da '90'lar Türkiye'sinde biz nasıl ve nereden bakacağız? Elbette öncelikle bugünün Türkiye kırındaki nesnel ilişkiler ne ise ondan hareketle bakacağız. Ki bu zaten konumuzun ana kapsamını oluşturmaktadır ve bunun üzerinde konu boyunca uzun uzun duracağız. Ama şimdilik, Rusya üzerinden yaptığımız son yöntemsel vurgu çerçevesinde, elbette belirleyici bir önem atfetmekten kaçınarak, fakat yine de uyarıcı göstergeler olarak da hesaba katarak, aynı zamanda Türkiye'nin son 40 yıllık toplumsal çalkantıları ve bu çalkantılar içinde köylülüğün yeri, tutumu ve istemleri üzerinden de bakabilmeliyiz soruna

Bilindiği gibi Türkiye'de '70'li yıllarda geleneksel devrimci akımlar bir "toprak ve özgürlük" şiarı yükselttiler ve bu çerçevede köylülüğün anti-feodal devrimci enerjisini, bunun burjuva demokratik devrimin başarısı ve bu devrimin önderi olarak proletarya için taşıdığı muazzam önemi

içinde biz hiç de öyle militan bir köylü hareketi göremiyoruz. Ulusal sorun çerçevesinde Kürt köylülüğünün taşıdığı ve kısmen ortaya koyduğu enerjiyi bir an için saklı tutunuz. '60'lardan bugüne herhangi bir ciddi köylü hareketinden söz edebilir misiniz? Üstelik Türkiye'nin son 30 yılı büyük bir toplumsal çalkantı dönemidir, bu döneme iki devrimci yükseliş damgasını vurmuştur. Mesele yalnızca devrimin kalbinin kentlerde atması meselesi de değil. Kırsal alandaki sosyal hareketliliğe bakalım. Ne oluyor? Küçük üreticilerin '60'lı yıllarda yaygın mitingleri var. Ama küçük üreticiler farklı bir sosyal kategoridir. Burada artık geleneksel ataerki köylülük değil, ondan dönüşmüş, onyıllardır pazara bağlanmış küçük meta üreticisi modern köylülüktür söz konusu olan. Bu başka bir şeydir. Kendi içinde farklı sosyal katmanlardan oluşan bu kırsal kategoriyi kendi konumuz içerisinde ayrıca tartışacağız. Pazara bağlanmış, ticarete bağlanmış, devlet

ve tekellerle ilişkiye girmiş, yani kapitalist sınıfla ve kurumlarla ilişkiye girmiş köylülük, küçük meta üreticisi köylülük, modern anlamıyla küçük-burjuva köylülük, bu başka bir şeydir. Geleneksel bir sınıf olarak köylülük böyle değil. Geleneksel köylülük çok büyük ölçüde kapalı ekonominin içinde ve feodal, yarı-feodal toprak sahipleriyle ilişkiler içerisinde. Oysa küçük üretici köylülük tekellerle, kapitalist tüccarlarla, bankalarla ilişkiler içerisinde. Dolayısıyla küçük üretici hareketini burada bir yana koyuyoruz. Ki tarımda kapitalist pazara bağlanmış küçük meta üreticisi köylülük olgusu, tarım ve köylü sorununa geleneksel köylülük kalıpları üzerinden ortaya konulan yaklaşımlara karşıt bir göstergedir.

Peki Türkiye'nin son 30-35 yıllık döneminde kendini gösteren sosyal hareketliliği içinde "köylü hareketi" adına başka ne var? '60'lı yıllarda, kısmen '70'li yılların ortalarında, Pazarcık'da, Kürdistan'ın başka bazı yörelerinde, bu arada Ege Bölgesinde, bir takım başka yerlerde bazı köylü hareketleri, somutta bazı toprak işgalleri var. Bu çerçevede ise önümüzde bir soru var. Bu sınırlı ve geçici toprak işgalleri, anti-feodal bir toprak devriminin başlangıcı, ilk kıvılcıkları mıydı, yoksa feodal ilişkilerin silinmeye yüz tuttuğu bir dönemin son çıkışları mı? Somut olarak bakıldığında bunların ne olduğu görülüyor. Şimdilik bu sorunun yanıtı için kestirmeden güvenilir bir tanık göstermekle yetineceğim. O zamanlar, bir Mihri Belli yandaşı ve ateşli bir millî demokratik devrim savunucusu olan Muzaffer Erdost, '60'lı yıllarda Türkiye'yi tarımına feodal ilişkilerin egemen olduğu bir ülke sayıyor. '60'lı yıllarda Türkiye kırında feodal ilişkilerin egemenliği tezi üzerinden millî demokratik devrim çizgisini savunan aynı M. Erdost, '82, yılında Korkut Boratav'ın küçük meta üreticiliğinin "dayanıklılığı" ve kapitalizme "eklemlenmesi" gerici tezine karşı (*Tarımsal Yapılar ve Kapitalizm*), konuya ilişkin olarak genel marksist doğruları savunan bir karşı kitap (*Kapitalizm ve Tarım*) yazabiliyor. Kapitalist gelişmenin sadece kırsal ilişkileri silip süpürmediğini, küçük meta üreticisi köylülüğü de yıkıma sürüklediğini, Marks'ın teorisine dayanarak (kuşkusuz akademik tartışmalar bunlar, ama ben bir tutumu anlatmaya çalışıyorum) kanıtlamak yoluna gidebiliyor. Çünkü sonraki incelemeler de gösteriyor ki, kapitalist toprak sahiplerinin köylülük üzerindeki son zaferi, '60'lı yıllardaki o sınırlı hareketlenmeleri yaratıyor. O güne kadar köylülüğün mera olarak, otlak olarak kallandığı ya da bizzat işlediği topraklar, '65'de çıkan yeni bir yasanın ardından büyük toprak sahipleri tarafından gaspedilince, çeşitli bölgelerde köylülük bu topraklara sahip çıkmak için son bir çaba gösteriyor, başarılı olamıyor. Muzaffer Erdost, 1982 tarihli *Kapitalizm ve Tarım* başlıklı kitabında bu konuda bize şu bilgileri veriyor:

"1960'tan sonra, bir yandan kaynağını yeni Anayasa'dan alan bir toprak reformu yasası hazırlığı

yapılırken, bir yandan da, ellerinde İmparatorluktan kalma timar, mültezim ve benzeri temessük senetleri bulunanlara, bu senetlerde yazılı toprakların mülk olarak tapulanması için yeni bir yasanın da hazırlığı sürdürülmekteydi. 1966'da çıkarılan bir yasayla, bu tür senetlerin sahipleri, işledikleri toprağın fiili sahibi durumunda bulunan köylülerin ellerindeki toprakları onlardan almanın yasal haklarını ele geçirdiler. İrsen ve tarihsel olarak tasarruf hakları fiili mülkiyete dönüşmüş bulunan köylüler, bir sabah, toprakların yeni yasa sahiplerini karşılarına çıkmış buldular. 1966'dan '71'e kadar süren bir dönemde, "köylülerin toprak işgali" diye basına yansıyan olaylar, özünde, köylülerin yığınsal mülksüzleştirilmesinin bir başka yönünü simgeliyordu." (s.115)

'70'lerin ortasına yansıyan başka bazı toprak işgalleri özünde benzer nedenlere dayanıyor. Elbette köylülüğün burada toprak uğruna giriştiği bu işgallerin, toprak sahiplerinin gaspına karşı giriştiği işgallerin bir anlamı ve önemi var. Fakat olaylar modern Türkiye tarihinin toplamı içinde bir yere oturtulduğunda, bu mülkiyet gaspı girişimlerinin, aynı zamanda geleneksel ilişkilerin tasfiyesinin, toprakta modern büyük kapitalist mülkiyetin pekişmesinin son hamleleri olduğu görülür.

Bunun önemi şuradadır. İlkin, tüm bu sınırlı köylü-toprak eylemleri, '60 ve '70'li yıllarda, Türkiye'de anti-feodal bir toprak devrimi ihtiyacı ve zorunluluğuna maddi kanıt olarak gösterildiler. Fakat bu eylemlerin Türkiye kırındaki hangi uzun süreli sancılı dönüşümlerin bir uzantısı olarak ortaya çıktıklarına bakıldığında, karşımıza Türkiye'nin kırsal manzarasıyla ilgili daha farklı bir tablo çıktığı görülecektir. Bundan ise ikinci sonuç, yani son 30-35 yıllık çalkantılı sürecin maddi-toplumsal verilerinin anti-feodal bir köylü-toprak hareketi konusunda ciddi herhangi bir veri sunmadığı sonucu çıkar. Bu nitelikte bir tarım programını oluşturanlar, Türkiye tarımındaki gerçek süreçleri incelemedikleri gibi, sınırlı ve dışsal bazı görünümeleri de yüzeysel yorumlarla başka devrimlerden kopya edilmiş kendi programlarına dayanak yapmaya kalktılar.

Türkiye'de bugün artık feodal kalıntılar yok mudur, ya da Kürdistan'da özellikle bu açıdan durum nedir? Bu tartışmaları bir yana koyalım. Türkiye zaten saf biçimiyle gelişmiş bir kapitalist ülke değil. Türkiye'de kapitalizmin geriliği ölçüsünde, özellikle tarımsal alanda kapitalizm öncesi ilişkilerin kalıntıları bölgesel bir dengesizlik içerisinde varlığını şu veya bu biçimde elbetteki hala sürdürmektedir. Mesele bu değil. Mesele, Kürdistan'daki kendine özgü durum saklı tutulursa, bunun çoktan hakim durum olmaktan çıktığı ve son derece tali bir toplumsal fenomene dönüştüğüdür. Bu açıklamalara bağlı olarak son bir ara soru şu olabilir. Topraksız ya da az topraklı köylülerin toprak talebi yalnızca feodal ya da yarı-feodal ilişkiler içinde mi belirir? Buna kısa yanıtımız şudur: Elbette değil! Ama biz burada şimdilik anti-feodal köylü-toprak devrimi tezinin ve bu çerçevede oluşturulmuş anti-feodal nitelikte tarım programlarının Türkiye'nin nesnel gerçekleri karşısında dayanaktan yoksun olduğuna işaret ediyoruz. Bu kadarını bile konuya ilişkin genel bir tartışmadan çok, yöntemsel sorunların açıklanması çerçevesi içinde yapıyoruz.

Küçük-burjuva geleneksel akımlar bu sorunlara Türkiye'nin kendi somut gerçekliğini tahlil ederek bakmak yerine, Marksizme uygun bir teorik ve yöntemsel bakış açısıyla Türkiye'nin kendi nesnel gerçekliklerine bakmak yerine, Lenin'in ve Mao'nun teorisinde köylülüğün çok özel bir yer tutmuş olması olgusundan hareket ettiler. Komintern'in 1920'lerdeki tartışmalarının ve tezlerinin eksik ve çarpık yorumundan giderek Türkiye'nin nesnel gerçekliği üzerine güya bir yargıya ulaşmaya çalıştılar.

Burada bir kez Marksizmin kendisi yoktur; Marksizmin yönteminin olmadığı yerde Marksizmin kendisi zaten olamaz. Marksist teorik düşünce tam da kendi toplumsal gerçekliğinizi doğru bir biçimde tahlil edebileniz için, yerli yerine oturtabilmeniz için size

Peki Türkiye'nin son 30-35 yıllık döneminde kendini gösteren sosyal hareketliliği içinde "köylü hareketi" adına başka ne var?
'60'lı yıllarda, kısmen '70'li yılların ortalarında, Pazarcık'da, Kürdistan'ın başka bazı yörelerinde, bu arada Ege Bölgesinde, bir takım başka yerlerde bazı köylü hareketleri, somutta bazı toprak işgalleri var. Bu çerçevede ise önümüzde bir soru var. Bu sınırlı ve gecici toprak işgalleri, anti-feodal bir toprak devriminin başlangıcı, ilk kıvılcımları mıydı, yoksa feodal ilişkilerin silinmeye yüz tuttuğu bir dönemin son çıkışları mı?

gereklidir. Eğer siz bu temel yöntemsel tutumu izlemezsiz, onun gereklerini bir yana bırakırsanız, Marksizmin bütün bir özü ve ruhu kaybolur, geriye işe yaramaz genel ve soyut formüller kalır. Dolayısıyla dogmatizm burada da geleneksel küçük-burjuva devrimci hareketin ayağına dolandı, en çok önem verdiği ya da öyle görüldüğü bir sorunda bile bir arpa boyu mesafe alamadı. Bugün Türkiye sol hareketinin geçmiş ya da bugünkü literatüründe, köylü sorunu üzerine, dikkate alınabilir bir yazı zor bulursunuz. Bu konuda akademisyenlerin, reformist sol aydınların bir takım tartışmaları var. Ama belli başlı devrimci akımların köylülük sorunu üzerine yazılmış herhangi bir ciddi metnini bulamazsınız. Bu konuda geçmişte en çok yazmış olan denebilir ki TDKP'dir ve TDKP'nin bütün yazdığı da emperyalizm feodalizmi tasfiye etmezden ibarettir. Bütün özü-özeti budur, bir cümlelik kısır görüşten ibarettir. Emperyalizm feodalizmi tasfiye edemediği için de, yüzyıl geçse bile, bir demokratik devrim olmadan, dolayısıyla köylü-toprak sorunu böyle bir demokratik devrime bağlı olarak çözülmeden, devrimin özü köylü-toprak devrimi olmaya devam eder gider. TDKP'nin yazıp-çizdiklerinin bütün bir özü-özetidir bu. Bu özü ise tarihsel-toplumsal gerçekliğimizle hiçbir alakası yok. Bu bir soyut teorik varsayım, aynı anlama gelmek üzere soyut ve spekülatif bir argüman. Bu bir takım kalıpların, bir takım formüllerin dogmatik bir tarzla tekrarlanmasından başka bir şey değil. Nitekim hayat tarafından çok geçmeden çöktürüldü. '80'lerin ardından sahipleri bile bu düşünceyi savunamaz hale geldiler, dahası iyi yanlarına denk geldiğinde teori adına ortaya konulan kendi boş ve yararsız spekülasyonlarıyla alay bile ettiler.

Bu teorilerin çökmesi teorik ilerlemeden çok bazı temel toplumsal gerçeklerin artık çıplak gözle bile algılanır hale gelmesi oldu. Türkiye'nin modern gelişmesi ilerliyor. 1970'lerde biraz daha zor görünen, 1990'larda artık daha rahat görülebiliyor. Bugün artık TKP-ML hariç hiçbir devrimci akım devrimin özü köylü-toprak devrimidir diyemiyor. Bugün birçoğu artık Türkiye'nin kırlarında tarımsal ilişkilerin kapitalist dönüşümü tamamlanmıştır, Kürdistan'da da bu büyük bir mesafe almıştır, Türkiye tarımının geneli üzerinden bakıldığında, tarıma bir bütün olarak kapitalist ilişkiler egemen hale gelmiştir, diyebiliyor.

Tabi bu geleneksel devrimci hareketin ideolojik yaklaşımlarında ve genel olarak programatik temelinde büyük bir eklektizminin de zeminine dönüşüyor. Doğaldır ki, kırsal kesimde geleneksel ilişkilerin egemen olduğu, köylü-toprak sorununun devrimin özünü oluşturacak kadar bir ağırlık taşıdığına varsayıldığı bir dönemde tespit edilmiş devrim stratejisi ile, köylü-toprak sorununun taşıdığı bu tür bir önemin ortadan kalktığına kanaat getirildiği bir dönemin devrim sorunları aynı olamaz. Ama gariptir, böyle olabiliyor. Geleneksel akımlar, Türkiye'nin iktisadi ve sosyal gerçeklerine ilişkin temel görüşlerinde önemli, yer yer temelli değişiklikler yaptıkları halde, zamanında bunlardan türetilmiş devrim anlayışlarını ve stratejilerini olduğu gibi korumakta bir sakınca görmüyorlar. Türkiye'nin kırsal yaşamına artık kapitalist ilişkiler egemendir diyorlar da, ortaya anti-kapitalist nitelikte ve kapsamda bir tarımsal program koymak ihtiyacı duymuyorlar. Bir taraftan tarımda da kapitalist ilişkilerin egemenliği görüşü, öte taraftan genel "köylülük" edebiyatı. Bu kaba bir tutarsızlığın, teorik-programatik iflasla eş anlamlı olduğu bir gerçektir. <https://www.kizilbayrak.org>

Çin Devrimi'nin sorunlarını tartışırken, başta Stalin olmak üzere Komintern teorisyenleri net bir biçimde diyorlar ki; Çin Devrimi özünde bir köylü-toprak devrimidir. Bu hatırlatıldığı zaman bazıları, evet Çin için öyleydi, Stalin ya da Mao Çin için öyle söylemişti, ama acaba Rusya için de böyle miydi, Lenin'de de sorun böyle konulmuyor muydu? diye soruyorlar. Oysa Lenin'in konuya ilişkin teorik metinleri ortada. Rusya'da burjuva-demokratik devrimin özü ve esasının köylülüğün toprak ve özgürlük sorunu olduğunu,

Rusya'da burjuva-demokratik devrimin esas kapsamının bu olduğunu döne döne söylüyor. Rusya'da tarım programı köylü-toprak meselesine dayanıyor. Bu son derece doğaldır da. Zira Rusya, altyapısında da, üstyapısında da feodal soyluluğun özel bir ağırlık taşıdığı bir toplum. Siyasal rejimi çarlık, egemen sınıfı soylular, beşte dördü kırsal nüfus ve kırdan çok yaygın yarı-feodal ilişkiler var. Kuşkusuz bir kapitalist gelişme süreci yaşanıyor. Lenin; devrim beş yıl, on yıl bilemediniz onbeş yıl daha gecikse, kapitalist gelişme kırsal alandaki bu kalıntıları kendi gücüyle -Prusya tipi- silip süpürecek, diyor. Ve bunu, kapitalist gelişmenin gücünü, etkisini tersinden vurgulayan "*Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi*" gibi bir kitabına, 1907 yılında, 1905 Devrimi'nin deneyimlerinin ışığında yazdığı önsözde söylüyor. Bugün Rusya'nın önünde iki yol vardır, diyor. Ya işçi sınıfı köylülüğün büyük devrimci enerjisini açığa çıkararak ve buna dayanarak kırsal alana egemen serflik ilişkilerini silip süpürerek, burjuva devrimini bütün sonuçlarına götürecektir; ya da, eğer devrim bunu başaramazsa bu aynı süreç daha sancılı bir biçimde, daha ağır bir biçimde, köylülük için daha büyük acılı sonuçlar yaratarak ve nispeten daha uzun bir zaman sürecine yayılarak kendiliğinden yaşanacaktır. Nasıl? Feodal ya da yarı-feodal toprak mülkiyetinin kendi iç başkalaşımıyla, Prusya tipi dönüşümüyle. Çünkü neticede o da kapitalizme götürüyor. O da toprak ve köylü sorununu bir biçimde çözüyor. Ama zamana yayarak, toplum için ve özellikle köylülük için faturayı arttırarak. Çünkü kapitalizmin az gelişmesi, kapitalist gelişmenin ağır ilerlemesi, hem toplum hem de özellikle kapitalizm öncesi ilişkilerin pençesi içerisindeki tarımsal nüfus için acılı sonuçlar yaratır.

Geleneksel halkçı hareketin soruna yaklaşımındaki bir başka temel sakatlığına bir önceki bölümün hemen sonunda işaret etmişim. Bir de toplum gerçekliğine eklektik bir bakış var. Yani ülkedeki genel kapitalist gelişmeye, sanayinin gelişmesine, kentsel gelişmeye itiraz edilemiyordu da, ama kırsal kesimde feodal, yarı-feodal ilişkiler egemendir deniliyordu. Burada toplum mekanik bir biçimde ikiye bölünüyordu. Kapitalizmde sanayi ile tarım, kentle kır arasında her zaman derin çelişkiler vardır. Ve her zaman bir gelişme mesafesi vardır. Bu kapitalizmin temel çelişkilerinden, temel zaaflarından biridir. Ama bu çelişkiye rağmen, kapitalizmde kırı kentten koparamazsınız. Tarımı sanayiden koparamazsınız. Tersine kapitalist gelişme dinamiğinin ortaya çıktığı her toplumda, kent çok geçmeden kırı, sanayi çok geçmeden tarımı kendine tabi kılar. Sanayi sermayesi çok geçmeden, aslında geleneksel bir kategori olan tefeci tüccar sermayesini kendine tabi kılar. Anında çözer, tasfiye eder, ortadan kaldırır demiyorum. Ama kendine tabi kılmaya başlar, kendine uygun bir adaptasyonunu yaratır onun. Ve zaman içerisinde de kuşkusuz eriterek, çürüterek tasfiyesini hazırlar. Siz Türkiye'nin genel toplumsal yapısına kapitalizmin egemen olduğunu söyler de kırsal alanı bundan ayırabilir misiniz? Kentlerin kapitalist büyüme dinamiği beraberinde kırların kapitalistleşme dinamiğini getirir. Bir kere kentler ne ile büyüyor. Kentler salt nüfusun kendi içinde artışıyla büyümüyor ki. Kentler kırdan, tarımsal nüfustan büyük bir insan göçüyle büyüyor. Bir kere geleneksel ilişkiler egemenken böyle bir göç yaşanmaz. Nitekim Türkiye'de 1927'den 1950'ye kadar kent ve kır nüfusu arasındaki oranın değişmeden kalması ve '50'lerden sonra ise hızla değişmesi bunu gösteriyor. Geleneksel tarımsal ilişkiler çözülecek ki, köylü toprağını

kaybettiği için, artık geleneksel ilişkiler içerisinde yaşamını idame ettiremediği için yaşam alanını kentte bulabilsin.

Kırlar çözülüyor, köylüyü topraktan koparıyor, büyük kentlere itiyor. Ve zaten kentlerde kapitalist gelişme aynı zamanda bu insan gücünden beslenerek, yani bu kendi ilkel üretim araçlarından ve topraktan özgürleştirilmiş (kelimenin bilimsel anlamıyla, artık iş gücünden başka satacak başka bir şeyi kalmamış anlamında) işgücünü bularak geliştiriyor. Kullandığı işçinin bir kısmını kentlerin iflas eden zanaatçılarından devşiriyorsa, ondan daha büyük bir kısmını kırsal ilişkilerin çözülmesinin topraktan kopardığı ve kentlere sürdüğü eski köylü-yeni işçilerden sağlıyor. Bir kere sınıfsal oluşumlar üzerinden baktığımızda bu var.

İkincisi, büyüyen kentler, hem daha fazla besin ihtiyacı, hem de daha fazla tarımsal hammadde girdisi demektir. Bunlar ancak kırdan, topraktan sağlanabiliyor. Ama eğer kırdaki geleneksel ilişkiler egemense, kır kentin bu ihtiyacına yanıt veremez. Çünkü geleneksel ilişkiler demek, aynı zamanda çok geri bir tarım tekniği demektir. O kapalı ekonomik yaşam içerisinde, geçime zar-zor yeten, çok dar ölçekli bir tarımsal üretim demektir. Eğer siz büyük kentleri beslemek zorundaysanız, eğer sizin sanayiniz kendi döviz girdisini aynı zamanda tarımsal hammadde ihracıyla elde ediyorsa, sizin tarımsal üretiminiz büyümek zorundadır. Tarımsal üretimin büyüebilmesi için de makinalaşması gerekir. Makinalaşmak, tarımda kapitalist gelişmenin en temel göstergelerinden biridir. Çünkü makinanın kendisi zaten kapitalist bir üretim aracıdır. Traktör, biçer-döver ya da sanayi girdileri, modern sulama, gübreleme, biyoloji, kimya ve fizyolojideki bilimsel gelişmelerin tarıma uygulanması...

Makina ise girdiği yerde geleneksel ilişkileri çözüyor. Geleneksel ilişkide toprak feodal ağandır, toprağı işleme aletleri köylününüdür. Köylü feodal toprak sahibinin kendisine verdiği toprağı kendi karasabanıyla, öküzüyle, o ilkel aletleriyle işler, ortaya çıkan ürünün fazlasını toprak sahibine verir, geçimliği kendine alır. Tarımsal ilişkilerde makina demek bir kere tarımsal işletme aracının, tarım aletlerinin toprak sahibinin eline geçmesi demektir. Eskiden köylünün kendi karasabanı ve bir çift öküzle ektiği toprağı artık toprak sahibinin kendi traktörüyle, biçer-döveriyle, öteki tarımsal araçlarıyla işlemesi demektir. İki, bunu işleyebilmek için ücretli işgücü kullanabilmesi demektir, artık ona geleneksel köylü gerekli değildir. Tersine geleneksel köylü topraktan kovulacaktır, onun yarattığı işgücü açığı bizzat modern proleterle, yani bağımlılık içerisindeki köylüyle değil, ücretli işçiyle karşılanacaktır. Ama mevsimlik, ama gündelikçi, ama sürekli tarım işçileriyle...

Dikkat edin sosyal ilişkilerin çehresi de değişiyor. Aynı şekilde bu gelişme; ataeril üretim içerisinde olan, yani karınca kararınca tarımsal ürün üreten ve kendisi için tüketen (küçük köylülüğü, özgür köylülüğü kast ediyorum), yani kendi toprağına sahip ama ataeril, kapalı ekonomi içerisinde, yiyeceğini üreten, giyeceğini o kendi tarımsal sanayisiyle sağlayan, kendisine gerekli olan alet ve edevatı ya kendisi yapan ya da köyün demircisinden sağlayan o ataeril köylünün pazara bağlanması demektir. Onun artık pazar için üretim yapması demektir. Pazar için üretim yapan bir köylü pazarda neye ihtiyaç varsa onu üretir. Diyelim yöreye bir şeker fabrikası kurulmuştur, şeker pancarı üretmeye başlar. Artık o buğday üretmez, sebze üretmez ya da başka bazı yiyecek maddeleri üretmez. Peki şeker pancarını üreten ve satan küçük üretici buğdayı nereden alacaktır? Piyasadan. Parayı nereden bulacaktır? Sattığı şeker pancarının parasından. Artık orada onun kendi ilkel tarımsal sanayisine de gerek kalmamıştır. O da tasfiye olmuştur. O parayla kentlerdeki sanayinin ürettiği malları kullanacaktır. Lastiğini, giyeceğini, evine kap-kacağı oradan alacaktır.

Asıl konumuz bu değil. Benim burada anlatmaya

Geleneksel halkçı hareketin toplum gerçekliğine eklektik bir bakış var. Yani ülkedeki genel kapitalist gelişmeve, sanayinin gelişmesine, kentsel gelişmeye itiraz edilemiyordu da, ama kırsal kesimde feodal, yarı-feodal ilişkiler egemendir deniliyordu. Burada böylece toplum mekanik bir biçimde ikiye bölünüyordu. Kapitalizmde sanayi ile tarım, kentle kır arasında her zaman derin celiskiler vardır. Ve her zaman bir gelişme mesafesi vardır. Bu kapitalizmin temel celiskilerinden, temel zaaflarından biridir. Ama bu çelişkiye rağmen, kapitalizmde kır kırsal kentten koparamazsınız. Tarımı sanayiden koparamazsınız. Tersine kapitalist gelişme dinamiğinin ortaya çıktığı her toplumda, kent çok geçmeden kır, sanayi çok geçmeden tarımı kendine tabi kılar.

çalıştığım şey şu: Bir toplumda gelişme bütünseldir, kentler büyüyor, gelişiyor diyeceksiniz, ama kırsal ilişkiler olduğu gibi duruyor diye de düşüneceksiniz. Kırsal alanda büyüme kentlerle aynı hızda ve aynı kapsamda olamaz, bunları saklı tutuyorum. Bunlar zaten Marks'ın kendisinin kapitalist rantı çözümlerken ortaya koyduğu şeyler. Yani gelişmiş ve olgunlaşmış bir kapitalizmin olmazsa olmazları olarak Marks bunları ortaya koymuş. Öte yandan geçiş toplumlarında geleneksel ilişkilerin yarattığı ayak bağları var. Onlar öyle kolay çözülmez, kentlerdeki gibi değildir. Kapitalizm ilkin kentlerde gelişir ve kuvvetli gelişir orada, biraz saf gelişir. Ama kentlerdeki sermaye birikimi ile kırlardaki sermaye birikimi aynı değildir. Kırsal ilişkilerin çözülmesi de aynı değildir. İşin içinde toprak sahipliği vardır, işin içinde toprağın bir işletme olarak sınırlılığı vardır. Dolayısıyla bir takım karmaşık rant sorunları vardır. Bunlara burada giremem, zaten teorik bir ön bilgi olmadan anlaşılması kolay şeyler de değil. Bunlar hep tarımda kapitalist gelişmeyi dizginleyen şeyler, burada yalnızca bunu anlatmaya çalışıyorum. Sanayinin gelişmesi sermayenin çoğalmasıyla olur. Sanayi yatırımı yaparsınız, artık değer elde edersiniz, bununla çoğalan sermayenizle yeniden yatırım yaparsınız, böylece sermayeniz durmadan büyür. İşte bu kapitalizmin gelişme dinamiğidir. Bu sanayinin büyüme dinamiğidir. Ama bu kırdaki böyle değil, tarımda böyle değil. Tarımda toprak tarımın vazgeçilmez bir kullanım aracıdır. Ve toprak çoğaltılamaz, toprak sınırlıdır. Toprak ormanları yakarak çoğaltılabilir. Tarıma elverişsiz araziler teknik kullanılarak tarıma elverişli hale getirilerek çoğaltılabilir. Ama bunlar görecelidir. Neticede yeryüzü sınırlıdır, toprak sınırlıdır. Bir, toprağın işletme olarak sınırlılığının getirdiği problemler var. İki, toprak sahipliği diye bir şey var. Mesela toprağın hiç özel bir sahibi olmasa da toprak sınırlıdır ve kapitalizm koşullarında buradan kaynaklanan temel önemde sorunlar var.

Toprağın bir işletme girdisi olarak, bir üretim aracı olarak sınırlı olmasının gerektirdiği problemler var dedim. Burada karmaşık bir rant sorunu var. Artı özel toprak mülkiyeti ve bunun yarattığı sorunlar var. Bunlara şimdi girmeyeceğim, bunlar konuyu dağıtabilir, özel sorunlar ayrıca, biraz karmaşık teorik sorunlar da. Ama ben bunu şimdi bunun için hatırlatıyorum. Bunlar tarımda kapitalist gelişmeyi sanayideki kapitalist gelişmeye göre hem yavaşlatan, hem de onlara karmaşık biçimler kazandıran engeller. Tarımda kapitalist gelişme bu açıdan sanayinin gerisindedir. Biraz daha çarpıktır, biraz daha karmaşıktır, ama bu kadar. Bunun ötesinde bizzat sanayinin gelişmesi, bizzat kentleşmenin kendisi, kırdaki ve tarımdaki kapitalist gelişmenin de dinamiğidir, sürükleyicisidir. Kendine tabi kılar ve kendi ardından sürükler. Dolayısıyla Türkiye'de İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra hızlanan bir kapitalist gelişme vardır, Türkiye'de genelde kapitalist ilişkiler egemen hale gelmiştir dediğiniz bir noktada, siz bu gelişmenin kırsal alanda büyük bir dönüşüm yarattığını varsaymış oluyorsunuz. Ama gelin görün ki bir kısım geleneksel akımlar hiç değilse geçmişte buna böyle bakmıyorlardı. Yani kent sanayisi, onun simgelediği genel kapitalist gelişmeyle kırsal ilişkiler arasında bir ilişki olduğunu inkar edemiyorlardı da, ama buna rağmen

kırsal alanda feodal ilişkiler yaşamaya ve egemen olmaya devam ediyor deme yoluna gidiyorlardı. Kaldı ki, daha bir de sanayi temelinden yoksun "komprador kapitalizm", "çarpık kapitalizm" vb. kavramlar vardı. Buradan gelen algılama ve yorumlama çarpıklıkları vardı. Bunlar bugün artık solun aşılması tartışmaları olduğu için, yaşam tarafından boşa çıkarılmış tartışmalar olduğu için, bunlara çok fazla girmek istemiyorum. Bütün bunlarla temelde soruna yaklaşımdaki yönetsel bakış açısını açıklamak istiyorum, bütün amacım bu. Kaldı ki başka bir mesele var. Emperyalizme bağımlılığın (yine bunu yönetsel bir sorun olarak hatırlatıyorum) feodal ilişkileri

yaşatan, onlara yaşaması için sağlam bir temel hazırlayan bir etken olduğu hep söylenegeliyordu. Ama biz Türkiye'nin tarihine somut olarak baktığımızda, Türkiye'nin yakın tarihine ilişkin, özellikle '50'ler sonrasına ilişkin tarımsal incelemelerine baktığımız zaman, konuyu inceleyen yazarlar net bir biçimde şunu söylüyorlar: Türkiye'de, Türkiye'nin sanayisi henüz anlamlı bir gelişme yaşamadan, tarımda kapitalist gelişme önemli bir yol aldı diyorlar. Neden peki? Daha önceki açıklamalar ışığında ele alındığında bu nasıl olabilir? Çünkü Türkiye'nin kendisi, dünya emperyalist ekonomisi içinde düşünüldüğünde, tarımsal hammadde kaynağı olan bir ülke. Kapitalist sanayinin tarımı ardından sürüklemesi gerçeğine, bir de buradan, yani uluslararası ilişkilerden, emperyalist hiyerarşi ve işbölümünden bakmak gerekir. 19. yüzyılda Ege ve Çukurova tarımına ticari kapitalist ilişkilerin ilk girişi, tam da kapitalist metropollerin tarımsal hammadde ihtiyacı nedeniyle. Benzer bir duruma belirgin biçimde 2. emperyalist savaş sonrasında rastlıyoruz. Amerika 1940'ların sonundan itibaren müdahale ediyor ve Marshall yardımı çerçevesinde verdiklerinin tarıma kullanılmasını istiyor. Bol miktarda tarımsal kredi, traktör kredisi veriyor. Tarımda modern gelişmenin, tarımda modern makinalaşmasının bir etkeni gibi hareket edebiliyor. Ama bu dünya kapitalizminin kendi iç ihtiyaçlarının getirdiği bir şey. Yani metropol ülkelere tarımsal hammadde üretmek ve geri ülkeleri de tarımsal hammadde üreticisi olarak tutmak politikasının bir sonucu. Türkiye tarihine ilişkin bölümde de göreceğiz, Türkiye'nin sanayisi 1950'lerde çok anlamlı bir yatırım yapmadığı dönemde, tarımda epey geniş çaplı modern bir dönüşüm, Türkiye'nin batısında özellikle, Ege'de, Marmara'da, Çukurova'da tarımda büyük bir modern dönüşüm yaşanıyor. Tarım hızla makinalaşıyor. Modern tarım tekniklerine geçiliyor. Köylülüğün önemli bir kısmı topraktan sökülüp atılıyor. Tarımsal işgücü, yani tarım proleteryası dediğimiz yeni modern sosyal kategori yaygınlaşıyor ve bu yörelerdeki küçük mülk sahibi ataeril köylülük de, zaten uzun bir zamandır bir biçimde pazar ve para ilişkileri içinde olan bu köylülük de, giderek çok daha belirgin bir biçimde pazara bağlanıyor, tarımda ticari kapitalizm dediğimiz sürecin içine giriyor.

Bu yönetsel açıklamalar aynı zamanda Türkiye'deki tarımsal sorunların kapsamına da belirli bir açıklık getiriyor. Tüm bunlar Türkiye'de tarım sorunun önemini ortadan kaldırmıyor. Bugün Türkiye'de toplum yaşamında ağırlıklı bir yer tutan bir tarım sorunu var.

Eğer Türkiye toplumunun genelinde tarımsal yaşam hala da özel bir ağırlık taşıyorsa ve geniş bir nüfusu barındırıyorsa, burada önemli toplumsal kategoriler varsa, bu sorunun bizim için çok önemli olduğunu gösterir. Ama biz bunu kendi bugünkü somut gerçekliği içerisinde tahlil edeceğiz, oradaki dostlarımızı, düşmanlarımızı ve tarafsızlaştırmayacağımız güçleri açıklığa kavuşturacağız. Ve kuşkusuz kırsal alanda buna uygun bir siyasal çalışma içerisinde olacağız. Tarım sorunu bu açıdan bizim için temel önemde bir sorun.

(Devam edecek...)

Faşizm üzerine notlar

19. yüzyıl birçok açıdan kapitalizmin damgasını vurduğu bir dönem oldu. Dünyanın merkezi Avrupa'da sadece ekonomik iktidar değil siyasi iktidar da burjuvazinin eline geçti. Kapitalist sömürünün temel toplumsal sonuçları geniş kitleler üzerinde derin yıkıcı etkisini göstermeye başladı. Nesneleşmiş insan özneleşmiş meta temelinde para ile profesyonalleşen edilmiş kapitalizmin ilk etkisi ekonomik yıkım oldu. Sanayileşme ile, çalışan işçilerin erkek, kadın, çocuk ayrımlarının silindiği bir üretim tarzı ve olanakları doğmuştu. Bu ise işçi ücretlerinin aile başına bile artışını doğurmadı. İşçi sınıfının cinsiyet ve yetiştirilme temeline genişleyen yelpazesi ücretlerin de inanılmaz bir düşüşünü hazırladı ve güvenceye aldı. Önceki dönemin tersine ailede herkes çalışmakta, ama sefalet düzeyi açık düzeyine doğru gerilemekteydi. Çalışanların bu kitleselliği bile çalışma sürelerini kısaltmadı. Günde 12-14 saatlik çalışma süreleri doğal bir durumdu. İşçiler bu dönem boyunca kuşaktan kuşağa kaldıkları yerleri terketmek, fabrikaların çevresine kurulmuş sağlıklı bölgelerde, insanlık dışı koşullarda yaşamak zorunda bırakıldılar.

Çeşitlendirilebilecek bu yıkım, doğaldır ki, yönetiminden tümüyle yoksun bırakılan işçiler için apolitizm, yani politik bir yıkımdı. Bu iki temel ögeyi tamamlayan toplumsal bir çürüme, kültürel ve ahlaki yıkım oldu. Suç oranlarında, uyuşturucu ve alkol kullanımında, intiharlarda kitlesel bir artış yaşandı. Bireycilik, çıkarıcılık, yalancılık, namussuzluk benzeri çeşitlendirilebilecek tüm davranış öğeleri toplumda belirleyici oldu. Hemen tüm insani erdemler bu yıkımdan nasibini aldı.

Bütün bu tablonun temelinde insanlığın burjuvazi ve proletarya olarak uzlaşmaz iki sınıfa bölünmüş olması vardı. Burjuvazi üretimden koparılmış asalak bir sınıf olarak elinde tuttuğu ekonomik zenginlik ve politik iktidarla toplumsal bir çürüme içerisindeydi. Proletarya üretimde bulunmakla birlikte ekonomik ve politik yıkım altında, oynayabileceği toplumsal rolün dışında genel bir çürümenin etkisi altındaydı. Meta temelinde örgütlenmiş bir sistem, esasta ancak ölüm temelinde varolabilir. Bu yüzden politik iktidarı elinde tutan burjuvazi, kendi çıkarları temelinde, tarihin o güne kadar gördüğü en kitlesel ölümleri bu 19. yüzyıl gerçeğinin bir sonucu olarak üretti. 1914'teki I. emperyalist paylaşım savaşı bütün 19. yüzyıl sömürge savaşlarının doğal bir parçası oldu.

Bütün bu 19. yüzyıl barbarlık tablosunun karşısına işçiler Paris'te 1871'de sosyalizmi koydular. İnsanlığın yıkımının karşısına çıkan işçi sınıfının komünü, uluslararası burjuvazinin yardımıyla bastırıldı. 70 bin silahsız Komün savaşçısı katliamdan geçirildi. Bu ölüm ve meta düzeni olarak kapitalizmin nerelere varabileceğinin bir göstergesiydi.

Ölüm ve meta düzeni I. emperyalist savaş sonrasında ekonomik, politik, ahlaki, kültürel yıkım konusunda yeni bir düzeye çıkmak zorundaydı. Bunun iki temel nedeni vardı. Birincisi, kapitalizmin yapısal bunalımıydı. Anarşik ekonomik doğasının sonucu olarak kapitalizm devresel bunalımlar içinde çözümsüzdü. İkincisi, 1917 Sosyalist Ekim Devrimi ile işçi sınıfının zaferinde tarihsel yokoluşunu gören burjuvazinin politik umutsuzluğu. Bu ölüm ve meta üreten barbarlığın kendini daha saldırgan ve çürümüş modern bir barbarlık olarak üretmesinin de temeliydi.

Emperyalist aşamayla birlikte kapitalizm bir dünya ekonomik sistemi haline gelmenin sağladığı imkanlarla yıkıcı bunalımlardan kurtulmayı umdu. Yıkıcı bunalımların yarattığı sonuçların sömürge ve bağımlı ülkelere transferi bu olanaklardan biri olarak görüldü. Oysa yeni bir paylaşım için gündeme gelen emperyalist dünya savaşı, savaşın devrimlerle birleşmesi ve Rusya'da sosyalist Ekim Devrimi'nin zafere ulaşması, ardından nihayet dünya ölçüsünde kapitalizmi sarsan 1929 bunalımı, bu hayalin sonu oldu. 1929 bunalımı ekonomik yıkımla politik ve toplumsal yıkım arasındaki doğrudan bağlantıyı da göstermiş oldu. Kapitalizmin ekonomik yıkımının karşısına mücadele eğilimiyle çıkan kitleler, politik yıkıcılığın yeni bir biçimiyle, faşizmle karşılandılar. 1917 sonrası devrim alternatifinin karşısına hazırlanan faşizm, 1929 sonrası İtalya dışında yönetici bir güç değildi. 1929 bunalımı ve devrim tehdidi faşizmi temel tercih haline getirdi. Bu durumda burjuvazi meta ve ölüm olgusunu en ileri seviyede birleştirmek ve sözde sosyalizm maskesiyle perdelemek yolunu tuttu. *

Meta düzeni esasta insani kimliği tahrip etmekte ve işçiyi makinanın bir parçası düzeyinde basitleştirmekteydi. Böyle bir temel üzerinde faşizm tek tip insan üretme projesine yöneldi. Üstün ırk karşısında tüm alt ırklar ya ekonomik yıkımın özel yoğunlaştırılmasıyla, ya da doğrudan katliam/ölüm-toplama kamplarıyla yok edileceklerdi. Bu insanlığın ezici ağırlığının önce ekonomik-politik-toplumsal alanlarından temellenen ve sonuçta fiziki yaşam alanından da sürülmesine varan bir ideolojik kavrayıştı. Sözde üstün ırkın işçileriyse yaşama hakkına sahip olmakla beraber ekonomik-politik-toplumsal yabancılaşma-çürüme ve yıkım boyutlarında bir derinleşmeyle karşı karşıyaydılar. Alman tekellerinin parasal desteğiyle iktidara gelen Nazi Partisi bütün dönem boyunca işçilerin gerçek ücretlerinin düşürülmesini sağladı. Bunu perdelemek için hem kitleleri aldatma hem de tehdit yöntemleri kullandı. Faşizmin temel sloganlarından biri "tereyağı yerine top" oldu. Bu üç kelime farklı alanlara uzanan birkaç gerçeği tanımlamaktadır. Birincisi, işçileri kendilerine yabancılaştırmanın bir aracıydı. İkinci, emperyalist devrimin bir sonucu olarak kapitalizmin barbarist-faşist ideolojik etki altına

alarak aldatmak, böylece onların ekonomik ve sosyal yaşam koşullarındaki yıkımı meşrulaştırmaktır. İkincisi, faşist parti Alman bürokrasisini ve özelde Alman militarizmini politik bir çabanın ürünü olarak kazanmadı, bir bakıma hazır buldu. Varlığı kapitalist sömürünün devamı ve korunmasına bağlı devlet ve yöneticileri için faşizm bir tercih değil zorunluluktur. Bu bütün yöneticilerin kolayca ve kölece bağımlılıklarını açıklıyor. Üçüncüsü, bu slogan faşizm şahsında modern bir barbarlığa dönen sistemin meta üretimini hemen tamamen ölüm üretimi temelinde kullanmasında özlü biçimde tanımlamaktadır. Faşizm bu çerçevede ölüm ve meta düzeninin "umutsuzluğunun karşı-devrimci" partisiydi.

Kapitalizmin yapısal bunalımının ve devrim tehdidinin sonucu olarak doğan faşizm doğallığında ancak sosyalizm tarafından yenilebilirdi. 2. emperyalist savaşta Kızıl Ordu şahsında Sovyet emekçi halkının beklenmeyen direnişi belirleyici oldu. ** Bu direnişi sosyalizm zafere götürdü. İtalya'dan Fransa'ya, Balkanlar'dan Çin'e tüm kapitalistler faşizme boyun eğerken, direniş emekçi sınıflar ve komünist partilerce yürütüldü. Savaşın ortasında Alman ve Sovyet orduları çarpışırken, İngiltere ve ABD ikinci cepheyi açmaktan ısrarla ve bilinçli olarak kaçındılar. ABD'li bir diplomat savaş sürerken "Almanlar yenildikçe, Alman'ları Rus'lar yendikçe Rus'ları desteklemeliyiz. Böylece birbirlerini tüketip dururlar" demekten çekinmiyordu. En sonunda 1944'te Normandiya'ya çıkarma yapıldığında, artık amaç faşist güçleri bölmek değil, Fransa'yı komünistlerden kurtarmaktı. Nitekim Kızıl Ordu Berlin'e tek başına girdi ve faşizmin bir dönemini bitirdi.

1945'ten bu yana kapitalizm, devrim tehdidi karşısında faşizmin sayısız ögesini, sayısız örneğini ve uygulamasını üretti. Ölüm ve meta düzeni olarak, en demokratik, en insani, en barışçıl, en refah içindeki ülkeler bile

buna ortak oldular. Dünyanın en "barışçıl" ülkelerinden Kanada, askeri birlikleri Somali'de işkence yapmayı ve bunun belgeselini çekmeyi düşünecek kadar faşisttiler. Dünyanın en "insani" toplumlarından Norveç ve İsveç, onyıllardır sakatları kısırlaştıracak kadar faşisttiler. Dünyanın en "mutlu" ülkelerinden Japonya, insanların aşırı çalışmadan dolayı kitlesel ölümlerine yolaçacak kadar faşisttir. Dünyanın insan haklarına en "saygılı" ülkelerinden ABD, kendi vatandaşlarının üzerinde biyolojik silahları ücret karşılığı deneyecek kadar faşisttir. Tablo bağımlı ve sömürü ülkelere doğru gittikçe devasa bir boyut kazanmaktadır. 2. emperyalist savaşın 40 milyon ölüsüne karşılık son 50 yıldır savaşsız bir yıl bile geçmemiş ve savaşın kayıpları 2. emperyalist savaşı defalarca katlamıştır. Vietnam'da ABD'li gazeteciler fotoğraf çekebilsinler diye direnişçiler öldürülmüş, 2000'e gelinirken birleşen Avrupa uygarlığının ortasında, Bosna'da pazar yerindeki çocuklar etnik temizlikçi keskin nişancılarca katledilmişlerdir.

Bu yazı, faşizmi bir siyasi terim olarak muğlaklaştırma riskine rağmen, onun kapitalizmin sürekliliği için doğduğu, ölüm ve meta üretiminin bunun temeli olarak faşizmi öncelediği ve sonradan geldiğini göstermeyi hedeflemektedir. Tarihsel olduğu kadar güncel olarak da faşizme karşı mücadele onu tamamlayan bir anti-kapitalist hatta olması gerekiyor.

Bu çerçevede, her kim anti-kapitalizmden koparılmış bir anti-faşizm öneriyorsa, aslında sadece saldırıya karşı savunma hattıyla çıkmış, onun gerçek temellerini gizlemiş, inisiyatifli faşizme bırakmış ve bu yüzden her an daha gelişkin, geniş ve derinlemesine bir faşist saldırının pervasızlığını cesaretlendirmiş olur. 1990'ları yaşarken, faşizmin ve militarizmin gizlenme ihtiyacı bile duymayan varlığının başka bir gerekçesi olabilir mi?

D. ÖZEN

* Faşist partinin tam adı Nasyonal (milliyetçi) Sosyalist Alman İşçi Partisi'yd. Bu emekçi kitlelerin bir kısmını kandırmaya da yaradı. Oyle ki 1934'te SA (Hücum Kıtaları) -ki faşistlerin yarı-askeri örgütüydü- lideri Ernest Röhm, "Devrimimizin milliyetçi yönü tamamlanmıştır. Şimdi sıra kapitalistlere karşı olan sosyalist yönünde" diyerek, bunun üzerinden koltuk hesaplarına girebiliyordu. Uzun Bıçaklar Gecesi'nde hem koltuk kavgasındakiler, hem de buna inanan yüzlerce faşist temizlendi.

** Hitler Sovyetler Birliği'ne saldırmadan önce generallerine şöyle der: "Biz yavaş yavaş Sovyetler'i ele alacağız, bütün bina çökecek". Emekçilerin gönüllülüğü ve fedakarlığı Sovyet zaferinin temeliydi.

Carlos Davası: Burjuva hukuk sisteminin ikiyüzlülüğü

Adını Carlos olarak tarih sayfalarına yazan ve yaklaşık üç buçuk yıldır Fransa'da tutuklu bulunan İlich Ramirez Sanchez, Paris Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 24 Aralık 1997 günü ömür boyu ağır hapis cezasına mahkum edildi. Mahkeme kararını, yumruğu havada, "Yaşasın Devrim!" diye selamlayan Carlos'u aynı akıbetle sonuçlanacak beş ayrı dava daha sırada bekliyor.

Carlos Venezuellalı son derece zengin, ama aynı zamanda ilerici, hatta devrim sempatizanı bir avukatın oğludur. Ailenin belirgin özelliklerinden biri olan bu devrim sempatizanlığı İlich Ramirez'in daha genç yaşlarda toplumsal gelişmelere bakışına, onlara tavır alışına biçim vermiş, devrimci düşünce ve faaliyetlere, radikalizme açık olmaya, taraf tutmaya yatkın kılmıştır. Dünya gençlik hareketi üzerindeki derin etkisini sürdüren Latin Amerika gerilla hareketleri ve önderleri Che Guevara, Fidel Castro vb. etkileri İlich Ramirez'in düşün dünyasının şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu etkilenme cesaretle birleşince bildiğimiz Carlos doğmuştur. Carlos'un gözüpekliliğini 1975 yılında OPEP'in Viyana toplantısında rehin alınan Suudi Arabistan petrol bakanı Şeyh Yamani şöyle tanımlamaktadır: "*Carlos'un cesurluğuna hayran kaldım, üç gün üç gece devam eden bu macera süresince sinirlerine hakim olan tek kişi sadece o oldu*".

Devrimci/düzen karşıtı düşünce ve duygular Carlos'u haksızlığa karşı başkaldırmaya, radikal eylemlere itmiştir. Yani Carlos '70'li yılların ortalarında Avrupa'da başladığı bireysel silahlı eylem süreci esas gıdasını mevcut düzene başkaldırıdan almaktadır. Ancak, bu bireysel silahlı eylem politikası kendi doğal sürecini izlemiş ve tanık olduğumuz yörengeye girmiştir. Toplumsal bir davanın bireysel inisiyatiflerle omuzlanamayacağını, şekilsiz bir maceracılığa dönüşmekten başka bir geleceği olmadığını göstermiştir. Bireysel terörün, en soylu davalar uğruna da olsa, en cesur

milanlarca da yürütülse, çıkmaza saplanmaktan ve dejenere olmaktan öte bir ömrü olmadığını Carlos örneği kanıtlamıştır. Carlos ve onun mevcut düzene karşı sürdürmek istediği eylem çizgisi, özellikle Ortadoğu'daki bazı gerici devlet ve güçlerin hizmetindeki bir paralı asker konumuna girerek soysuzlaşmış ve sonuçlanmıştır.

Carlos kendisini başlangıçtan itibaren Filistin davasına adadı, gözüpekliliğini Arap halklarının ABD emperyalizmine ve siyonizme karşı mücadelelerinin hizmetine sundu. O bu konuda ne derece samimi, ciddi ve kararlı olduğunu fazlasıyla kanıtladı. Paris Ağır Ceza Mahkemesi mahkumiyet kararını verene kadar süren onbir gün boyunca, Carlos bağıra bağıra "*Ben Filistin davası için bugüne karar yapılmış tüm eylemlerin maddi ve manevi tüm sorumluluğunu üstleniyorum!*" demesi bu samimiyetin göstergesidir. Carlos'un Filistin halkının mücadelesine ne oranda katkıda bulunduğu tartışılabilir, dökümü yapılabilir, eylem biçimi yadırganabilir. Ama, onun, emperyalist ve gerici devlet yöneticilerini, sorumlularını yıllar boyu dehşete boğmuş olması bile önemlidir.

Yıllar boyu Carlos'un adını duyan ve özellikle ondan tehdit mektupları alan Avrupalı politikacı ve yöneticilerin dizlerinin titrediği bir gerçektir. Bu gerçeği bir tek örnekle somutlaştıralım. '80'li yılların başlarında Carlos'un yoldaşları Magdalena Kopp ve Bruno Bréguet Fransa'da yakalanmışlardı. Carlos bunların derhal serbest bırakılmalarını talep ettiği bir mektubu Fransa'nın La Haye Büyük Elçiliği vasıtasıyla Fransız içişleri bakanı Gaston Defferre'e ilettili. Son derece gizli tutması gereken bu mesajında Carlos; "*Yeni Fransız hükümetine karşı savaş yürütmüyorum. Ama, eğer arkadaşlarımı serbest bırakmazsanız cevap vermek zorunda kalırım!*" dedi. Ancak yeni Fransız hükümetini zor durumda bırakmak isteyen kaynaklar, muhtemelen MOSSAD üyesi bir kişiye Carlos'un tehdidi

basına sızdırdı. Gaston Defferre dehşete kapılarak tepkisini şöyle dile getirdi: "*Bu belgeyi basına sızdıranlar ağır bir sorumluluk altındadırlar. Kan dökmenin sorumluluğu!*"

Hukuki maskaralık

Peşinen verilmiş olmaktan başka herhangi bir hukuksal ya da tarihsel özelliği olmayan bu mahkumiyet her şeyden önce bir politik karardır. Bu politik kararı gizleme işlevi gören Carlos davasını biçim ve içerik bakımından yorumlayarak sergilenen ikiyüzlülüğü ortaya koymak mümkündür. Carlos davasını incelerken onu bir başka örnekle tamamlayacağız. Bu örnek bir eski bir Nazi subayı olan ve "Lyon kasabı" olarak anılan Klaus Barbie'nin davasıdır. İçerik bakımından aralarında herhangi bir benzerlik kuşkusuz sözkonusu değildir. Ama biçim bakımından, esasına hiç dokunulmadan görülen davalar olarak, paralel bir benzerlik arz etmektedirler.

Fransız hukuk sistemi dünyada yürürlükte olan burjuva hukuk sistemleri arasında en ön sırada yer almaktadır. Dünyada sayısız devlet kendi hukuk sistemini oluştururken Fransız modelinden esinlenmiş, hatta bazıları bu modeli olduğu gibi kopya etmiştir. Bu nedenle Carlos'un davasının dünya hukuk sistemine ilham kaynağı oluşturan bu ülkenin yargı organı tarafından yürütülmüş ve sonuca bağlanmış olması, değerlendirme ve yorumu kolaylaştırmaktadır.

Fransız hukuk sistemi, her davanın, usule ilişkin kurallar çerçevesinde somut olgulardan hareket ederek, somut deliller ışığında sorgulanmasını, kanıtlanmasını, yargılanmasını ve nihayet karara bağlanmasını öngörür. İçeriği ne olursa olsun, her davanın görülmesinde riayet edilmesi gereken ilk temel kural, usüle ilişkin prosedürün öngördüğü yasal güvenceleri uygulamaktır. Prosedürdeki en ufak bir noksanlık ya da keyfilik, davanın iptalini ve sanığın derhal serbest bırakılmasını gerektiren yeterli ve temel bir ilkedir.

Fransız adaleti Carlos davasında burjuva hukukunun bu temel ilkesine ne ölçüde riayet etti?

Carlos 24 Aralık 1997 günü karara bağlanan davada; 1975 yılında Paris'te, ikisi DST (Fransız İstihbarat Örgütü) ajanı üç kişinin ölümü ile sonuçlanan bir olaydan ötürü yargılandı. Üçüncü şahıs, Mukarbal, Filistinli devrimcilerin saflarına sızdırılmış bir MOSSAD (İsrail İstihbarat Örgütü) ajanı idi.

Fransız emperyalizmi Carlos'u bir meta gibi satın aldı. Çünkü Carlos Fransa'da yakalanmadığı

gibi, bir başka egemen devlet tarafından açılmış yasal bir sorgulanmanın sonucu gözaltına alınıp ardından talep üzerine uluslararası ya da ikili anlaşmaların öngördüğü yasal düzenlemeler çerçevesinde Fransa'ya iade edilmemiştir. Carlos siyasi mülteci olarak yaşadığı Sudan'ın başkenti Kartum'da bu ülkenin polisi tarafından yasal bir soruşturma çerçevesinde değil, siyasi polisi tarafından büyük bir kabalıkla rehin alındı. Carlos rehin alındıktan sonra uyuşturucu yolu ile bayıltıldı ve "emaneti" almak için "kapıda" bekleyen Fransız İstihbarat Örgütü DST'nin elemanlarına teslim edildi. Özel olarak tesis edilmiş bir askeri uçakla Paris civarındaki askeri bir hava üssüne getirilen Carlos'a Fransız yasaları gereği tutukluluk durumu ve gerekçeleri bildirildi. Burjuva hukukunu ne kadar esnek yorumlarsanız yorumlayın, bir sanığı bu koşullarda adalet önüne çekmek bir davanın başlangıcını oluşturmaz, yalnızca bir hukuk maskaralığı olabilir.

İkincisi olayın yeniden canlandırılması ile ilgilidir. Bir tavuk hırsız dahi yargılanırken, olay, mahallinde ve mahkeme heyeti huzurunda yeniden canlandırılır. Cinayet durumlarında olayın yeniden canlandırılması sorgu sürecinin en önemli boyutlarından birisidir. Sanığın ve mağdurların olay sırasındaki konumları, davranışları vb., görgü tanıklarının ifadeleri ve adli polisin tutanakları ile karşılaştırılır. Gerçek olgular ile onların taraflarca yapılmış tasvirleri arasındaki isabetlilik oranı, varsa çelişkiler saptanmaya çalışılır. Davada karar verecek olan mahkeme heyetinin kanaati ancak böyle oluşmaya başlar. Bu kanaat sanığın ve görgü tanıklarının ifadeleri ve toplanan delillerle şu veya bu doğrultuda beslenir. Mahkeme bu temel kurala uymayı gereksiz görmüş, reddetmiştir. Nedeni özetle; "*Carlos'un olayın faili olduğu nasıl olsa biliniyor, fazla seremoniye, oyalamaya gerek yoktur!*" denilerek geçiştirildi.

Üçüncüsü tanıklar sorunudur. 22 yıl önce yaşanmış bu olayın üç görgü tanığı mevcuttur ve halen Venezuela'da yaşamaktadırlar. Paris Ağır Ceza Mahkemesi Carlos'u müebbetle mahkum etmeden önce bu tanıkları dinleme gereği duymamış, ifadelerinin alınması için celp göndermemiş, en ufak bir girişimde bulunmamış, bunu zaman kaybetme saymıştır. Savcı dava boyunca, Fransa'nın kendi sınırları dışında soruşturma yürütme yetkisi olmadığını nakarat gibi tekrarlayıp durmuştur. Oysa tanık dinleme olanağı olmadığı iddia edilen Fransız emperyalizmi istediği zaman sanık satın alabilmektedir. Bu

görgü tanıklarının olayın hemen ardından, yani 22 yıl önce alınan polis ifadeleri esas alınmıştır. Polis ifadesinin tarafsızlık düzeyini ve hukuki değerini tanımlamaya ise gerek yoktur.

Bu görgü tanıklarının yanısıra olayda yaralanan bir DST ajanı vardır. Yıllar sonra vefat eden bu ajanın dava dosyasında sadece olayın hemen ardından meslektaşlarına verdiği ilk ifadesi mevcuttur. Davanın temel dayanaklarından birisi de bu ifade olmuştur. Ancak sözkonusu ajan daha sonra sorgu hakimine ifade vermeyi reddetmiştir. Bu tavrın nedeni bir türlü açıklık kazanmadı. Kimileri bu tavrı MOSSAD ile DST arasındaki kirli işbirliğinin Carlos olayı vesilesi ile açığa çıkmaması için alınmış politik bir karar saymaktadır. Başkaları ise olayda yaralanan DST ajanının, MOSSAD'ın Filistinli devrimciler aleyhine önerdiği ve DST ile ortaklaşa tezgahladığı planda yer almak istemediğini ve düzmece bir ifade vermeyi reddettiğini ileri sürmektedirler.

Dördüncüsü olayın maddi kanıtları sorunudur. Olay yerindeki kanıtlar, adli yetkililerin devreye girmesinden önce, DST tarafından anında yok edilmiştir. Olayda ölen ajanların silahları dahi üzerlerinden alınmıştır. Onların Carlos'u elini kolunu sallayarak yakalamaya gittikleri iddia edilmektedir. Onun için dava boyunca iddia makamı Carlos'a; *"Savunmasız insanları kurşun yağmuruna tutmayı yiğitlik mi sayıyorsun? Biz seni daha büyük biliyorduk, erkek sanıyorduk!"* diye sataşmaktan zevk aldı.

Geriye polis ifadeleri dışında Carlos'a karşı kullanılan tek maddi delil olarak, olay yerindeki bir viski bardağı üzerinde bulunan parmak izleri kalmaktadır. Kaldı ki bu parmak izlerinin hikayesi de tümüyle şaibelidir. Hatta sonradan dosyaya eklendiği iddia edilmektedir. Kısacası üç ajanın Carlos tarafından nasıl öldürüldüğü, dördüncüsünün nasıl yaralandığı, olayın nasıl gündeme geldiği, bunda MOSSAD'ın rolü, MOSSAD DST arasındaki anlaşma ve işbirliğinin içyüzü vb. net olarak bilinmemektedir. Carlos muhtemelen bu bilgilere sahiptir. Çünkü Carlos Ortadoğu'da dönen dolapları, karanlık ilişkileri, gizli pazarlıkları çok iyi bilmektedir. Yıllar boyu doğrudan tanığı, hatta yer yer aktörü olmuştur. Onun için üst düzeyde bir DST sorumlusunun *"Carlos'u canlı değil de ölü ele geçirseydik daha iyi olurdu"* demesi, Carlos'un yapabileceği açıklamalardan duyulan endişeyi ifade etmektedir.

İşte Fransız burjuvazisi kendi düzenin en temel hukuk kurallarını dahi ayaklar altına alarak Carlos'u böyle mahkum etti. Carlos'un avukatı, *"İlich Ramirez Sanchez yargılanmadan önce mahkum edilmişti. Bir komünist militan sıfatıyla mahkum edildi. Bu karar hukuki değildir, sadece hukuki bir maskaralıktır"* diyerek, sadece gerçeği özetliyordu.

Hukuk maskaralığının bir başka örneği

Carlos davası Fransız burjuvazisinin tezgahladığı ilk hukuki maskaralık

değildir. Sayısız örnekleri mevcuttur. Son yıllarda tanık olunan en önemli örnek Klaus Barbie davasıdır. Nazi işgali döneminde Fransa'nın Lyon kentinde Gestapo subayı olarak görev yapan ve basında "Lyon kasabı" olarak anılan Klaus Barbie'nin yargılanmasında benzer bir hukuki maskaralık sergilenmiş ve 1989'da ömür boyu hapis cezasına mahkum edilmişti.

Klaus Barbie, savaşın sona erdiği dönemde kabarık sayıdaki diğer Nazi subayları gibi ABD emperyalizminin hizmetine girdi ve Gehlen örgütü içinde çalıştı. ABD Klaus Barbie'yi istihbarat ajanı olarak kullandı, onun deneyimlerinden yararlandı, dahası Fransız işbirlikçileri ve komünistleri hakkındaki tüm bilgileri aldı. Hatta ABD "Lyon kasabını"; *"Bizim Almanya'daki en iyi istihbarat subayımızdır. Bu adam yumrukları ile değil kafası ile çalışıyor"* sözleriyle onurlandırdı. ABD dönemin Fransız hükümetinin iade taleplerini reddetti. ABD'nin savaş sonrası Fransız politikacılarının, önde gelen yetkililerinin sahtekarlıklarını, işbirlikçiliklerini, kısacası tüm kirli çamaşırlarını Klaus Barbie aracılığıyla öğrendiği ve onyıllar boyu şantaj aracı olarak kullandığı bilinmektedir. ABD Klaus Barbie'den alacağını aldıktan sonra, Avrupa'daki Müttefik Güçler Yüksek Komutanlığı tarafından verilmiş sahte bir pasaport düzenleyerek Barbie'yi kovdu. "Lyon kasabı"nın imdadına bu kez Papa yetişti ve Vatikan'ın devreye girmesi sonucu ona Arjantin ve Bolivya için vize temin edildi. Klaus Barbie Bolivya'ya yerleşti ve 1957 yılında ABD'nin kendisine verdiği sahte isim altında bu ülkenin vatandaşlığına geçti.

Klaus Barbie 1954 yılında gıyabında ölüme mahkum edilmiştir. Bu mahkumiyetin zaman aşımına uğramaması ve özellikle de Yahudi ailelerin taleplerini sahiplenme adına Fransız makamları periyodik olarak ek soruşturmalar açtılar, ama buna karşın, Klaus Barbie'yi ciddi bir biçimde talep etme girişiminde bulunmadılar. Bir zamanlar Che Guevara'ya özentisi ile bilinen Regis Debray 1975 yılında Klaus Barbie'yi zorla kaçırma projesini gerçekleştirmeye çalıştı. Ama kimse ona burnunun kanamayacağına ilişkin garanti vermediği için cesareti kırıldı. Böylece Klaus Barbie 1983 yılına kadar Bolivya'da normal bir yaşam sürdürdü.

1981 yılında François Mitterrand cumhurbaşkanlığına seçilmişti. İktidardaki sol partiler koalisyonun ilk seçimlerde hezimete uğrayacağı açıklı. Klasik sağ partileri bölerek zayıflatmak hükümette kalmanın biricik güvencesi idi. Bunu başarabilmenin yolu ise Le Pen'in faşist partisinin kullanılması ile mümkündü. Bu iğrenç operasyonu, bu zımnı ittifakı kamufle etmek için ise bir anti-faşist şov örgütlemek gerekiyordu. Klaus Barbie bu iş için biçilmiş bir kaftandı ve 1983 yılında resmen Bolivya hükümetinden satın alındı. Tutarı: 300 milyon frank tutarında bir kredi, buğday ve gerilla hareketine karşı kullanılması için askeri donanım! Klaus Barbie'nin Fransa'ya iadesi ve davasının başlaması ile Üçüncü Dünya Kitap Arşivi <https://fontey.org> çığ gibi gelişmeye başlaması aynı

zaman dilimine tekabül etmektedir.

Bugüne kadar bir devletin kendi vatandaşını, sonradan geçme de olsa, yargılanması için bir başka devlete iade edildiği görülmemiştir. Buna rağmen Lyon Ağır Ceza Mahkemesi önünde Gestapo cinayetlerinin dosyası açılmadı. Klaus Barbie'nin icraatının toplamı ya da en önemli boyutu yüzünden asla sorgulanmadı. Klaus Barbie'yi sadece bir teleks yüzünden ömür boyu hapse mahkum etti. Kaldı ki sözkonusu teleksin de sahte olduğu iddia edilmektedir. Bu ciddi iddia bilirkşi raporları tarafından da yalanlanmadı. Ama tüm bu tedbirlere karşın Klaus Barbie'nin davası boyunca Fransız burjuvazisinin bacakları titredi. *"Aman, Klaus Barbie'ye bizim ulusal husumetin hakemi olmasına meydan vermeyelim!"* denilerek, işbirlikçiliğin tarihinin sorgulanmaması için dava önceden saptanan sınırlar içinde tutuldu ve günlerce teleks meselesi tartışıldı. Eğer Klaus Barbie davası gerçek bir dava olarak görülmüş olsaydı, Fransız burjuvazisinin Nazi işbirlikçiliği tüm çıplaklığı ile ortaya dökülürdü.

Neden Carlos yargılandı?

Klaus Barbie nasıl Bolivya hükümetinden satın alındıysa Carlos da Sudan hükümetinden öyle satın alındı. Operasyonun biçimini yukarıda özetledik. Somut içeriğini bilmiyoruz. Ama, ortada objektif bir gerçek, Sudan gerçeği mevcut. Bu ülkede yönetim kökten dincilerin elinde. Carlos'un satıldığı dönemde Sudan yönetimi İran ile yakın ilişkiler içinde idi. ABD emperyalizmi bu yakınlaşmaya kötü gözle bakıyor, Sudan'ı uluslararası düzeyde tecrit etmeye çalışıyor ve tehdit ediyordu. Bu arada ülkenin güneyinde yoğunlaşan bir iç savaş sürüyordu. Mevcut merkezi iktidarın ABD tarafından hedef alınması muhalif güçlere verilmiş bir destek anlamına geliyor, ülkenin hükümetini zor durumda bırakıyordu. Fransız emperyalizmi bu çelişkilerden yararlanarak Sudan hükümetinin yardımına koştu ve bu yardımın karşılığında Carlos'u satın aldı.

O bası dik bir biçimde ideallerine sahip çıkıp "Yaşasın devrim!" diye haykırırken, başkaları tarih önünde alçalmaktaydılar: Onu yalnız bırakan Filistin örgütleri, onu kovan Arap devletleri.

Dünyada '97 yılı: İşçi eylemliliklerinde büyük artış

“Sosyal barış”ın yerini sınıf mücadelesi alıyor

'97 yılı çeşitli ülkelerde işçi sınıfı eylemliliklerinde belirgin bir artışın yaşandığı bir yıl oldu.

'96 yılından başlayarak belirginleşen sınıf hareketi özellikle '97 yılında Avrupa'da Renault işçilerinin yüzbinin üzerindeki katılımıyla gerçekleşen ve sert biçimler alan eylemleriyle doruk noktasına ulaştı. İşçi sınıfı hareketi üstündeki ölü toprak uzun bir aradan sonra açık bir şekilde atıldı. Sınıf mücadelesi, bilimsel sosyalizm, devrim vb. kavramlar yeniden tartışılmaya, sermaye sahiplerinin korkuları farklı düzeylerde ifade edilmeye başlandı.

Kapitalizmin “rizikolar”ını tahlil ederek hükümetlere akıl hocalığı yapmakla tanınan Alman Sosyolog Ulrich Beck'in, yaygınlaşan işçi hareketlerine dikkat çekerek, “Marx hayatta olsaydı Avrupa'yı altüst ederdi” sözleri, sınıf hareketi karşısındaki korkusunu açıkça yansıtmaktadır. Sermaye sınıfının duyduğu korkunun bu kadar açık bir tarzda ifade edilmesi önemlidir. Zira sermayenin bu ideologları düne kadar “tarihin sonu”nu ilan ediyordular. Emekçilerin her türlü mücadelesinin anlamsız hale geldiği, sosyalizmin mezara gömüldüğü propagandasını yapıyorlardı. İşte devrim için mücadele etmenin anlamı kalmadığını söyleyen bu guruh, bugün, sosyal devrimlerin güncelliğinden, alınması gereken önlemlerden bahsetmek zorunda kalıyorlar.

Proletarya üzerine bu “son tezler” Sovyetler Birliği'nin yıkılışından sonra sistematik bir ideolojik bombardımana dönüştürülmüş olmakla birlikte hiçbir yenilik taşımıyor. İkinci Dünya Savaşı sonrasında bütün ileri kapitalist ülkelerde yaşanan ekonomik büyüme, bu çerçevede burjuva sistemin revizyonizmin ve sosyal-demokrasinin yardımıyla sağladığı “toplumsal uzlaşma”, proletaryanın tarihsel devrimci dönüştürücü rolünü yitirdiği, sınıf mücadelesinin esas öznesi olmaktan çıktığı vb. görüşlerin yaygınlaşmasını kolaylaştırdı. Vahşi kapitalizm, sınıf mücadelesi vb. kavramların 19. yüzyıl gerçekliğine ait olduğu iddia edilerek “eşitlenmiş orta kesim”, “refah ve tüketim toplumu”, “beyaz yakalılar” vb. yeni toplumsal gerçekler olarak savunuldu. Kapitalist ekonomideki büyüme euro-komünizm ve sosyal-demokrasinin işçi sınıfı hareketi içinde güç kazanmasına yol açtı. “Sosyal uzlaşma” bu partilerin temel programatik ilkesini oluşturdu. Bu koşullarda ne Sovyetler Birliği'nin varlığı ne Latin-Amerika'daki mücadele ne de Asya ve Afrika'da gelişen ulusal kurtuluş hareketleri gelişmiş kapitalist ülkeler için bir tehlike unsuru oluşturuyordu. Tersine bu gelişmeler sistemli bir anti-komünist propaganda ile sistemin istikrarını sağlayan faktörlere dönüştürüldü. '68 baharında yaygınlaşan ve toplumları sarsan

öğrenci eylemleri işçi sınıfına yönelik kuşkuları daha da pekiştirdi.

Sistem her türlü hareketliliği entegre edebilecek bir esnekliği gösterme gücü ve olanaklarına sahipti. “Sosyal devlet” fikri yoğun olarak işlendi. Öyle ki bir dönemin sol politik aktivistleri kapitalist düzeni savunan “memurlar” konumuna geldiler. Burjuvazi yarattığı güçlü bir işçi aristokrasisiyle sınıf hareketi üzerinde etkinlik kurdu.

'97 yılı, yukarıda çok genel hatlarıyla özetlenen tablonun artık değişmekte olduğunu göstermiştir. İşçi sınıfı mücadeleleri dünya çapında yaygınlaşmış, bu gelişme işçi sınıfı üzerine yeni ideolojik-politik tartışmalara da zemin hazırlamıştır. İşçi sınıfı yeniden toplumsal mücadeleye damgasını vurmaya başlamıştır. “Elveda proletarya” diyenler şimdi utangaç bir şekilde “hosgeldin proletarya” demektedirler.

Peki bu gerçeği dayatan gelişmeler nelerdir? Kısaca da olsa geride bıraktığımız yıl için şunları söyleyebiliriz.

Proletarya enternasyonalizminin güçlü temelleri

Sınıf hareketi açısından son on yılın en önemli gelişmesi Doğu Bloku'nun çöküşüdür. Emperyalizm bu ülkelerin ekonomik-politik yapılarını serbest pazar ekonomisinin mekanizmalarına uygun olarak yeniden şekillendirdi, böylece sermaye birikimi için stratejik bir işgücü pazarı yarattı. Bu ülkelerde birikmiş vasıflı iş gücüne en düşük fiyat biçilerek, dünya pazarında bu ücretin esas ölçütü olarak kullanılması doğrultusunda harekete geçildi. Yani dünya çapında ücretler arasındaki farklılıkları giderme, en düşük düzeyde tutma saldırısı başlatıldı. Bu yeni işgücü pazarı, tekelci sermayenin uluslararası düzlemde gündeme getirdiği özelleştirme saldırısının ihtiyaçlarına uygun olarak her an üretim sürecine aktarılacak bir rezerv işgücü ordusu demektir.

Neo-liberalizm adıyla gündeme getirilen emperyalist saldırı programının en önemli hedeflerinden biri, işçi sınıfının dünya çapında aynı ücret ve çalışma mekanizmalarına tabi tutulmasıdır. “Birinci”, “ikinci” ve “üçüncü” dünya olarak adlandırılan pazarlar arasındaki ücret farklılıkları minimuma indirilmeye çalışılmakta, böylece işçi sınıfı sermaye karşısında tek bir ordu haline getirilmektedir. Bundan böyle Polonya, Güney Kore, Singapur, Meksika ile Fransa ve Belçika otomobil sanayi işçileri aynı kapitalistle hesaplaşmak zorundadırlar. Bu yeni ve önemli bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani Doğu Bloku'nun işçi sınıfı batı işçi sınıfıyla birleşmiştir. Burjuvazi artık farklı sınıfları birleştiren bir araç olarak işçi sınıfını bölme olanağını

yitirmiştir. Daha önemlisi metropollerdeki işçi sınıfını Güney Kore, Hindistan işçi sınıfıyla buluşturmuştur. Bu işçi sınıfı hareketinin uluslararası dayanışma ve mücadele koşullarına yeni bir boyut kazandırmaktadır.

Dünya pazarında ücretliler için aynı çalışma koşullarının yaratılması doğrultusunda sermayenin dünya çapında başlattığı hacli seferi, “Dünyanın bütün işçileri birleşin!” çağrısına yeni nesnel bir zemin yaratmıştır. Dünya işgücü pazarının teklesmesi, ücret koşullarının aynılaştırılması gerçeği, işçi sınıfının birleşik mücadelesinin örgütlenebilmesi bakımından önemli bir olgudur.

Bugün tekelci sermaye işgücü üzerinde evrensel düzeyde denetim kurmuştur. Bu denetimi sağlamada kullandığı en önemli silah ise işsizler ordusudur. Bu silahı en etkili bir biçimde kullanabilmek için de neo-liberal saldırı programlarını uygulamaya sokmuştur. Bu saldırılar işçi sınıfının direnişiyle karşılaşmaktadır. Son bir yılın eylemleri bu bakımdan da önem taşımaktadır.

Sanayi işçilerinin artan eylemliliği

Avrupa:

'97 yılı içinde belirgin bir biçimde öne çıkan sanayi işçilerinin mücadelesi oldu. Son yirmi yıldır ilk defa maden, otomobil, çelik, yani temel sanayi sektörlerinin işçileri harekete geçtiler. Bu eylemler hem kitlesel katılım, hem de işçilerin sergilediği kararlılık bakımından önemliydi.

Fransa'da '96 yılının ikinci yarısından başlayan ve iki milyonu bulan bir katılımı gerçekleştiren işçi grevleri bütün kitayı sarstı. Avrupa işçi sınıfı kendisini politik mücadelenin ortasında buldu. Almanya'da gelişen kömür madeni, çelik ve inşaat sanayii işçilerinin eylemi Bonn hükümetine zor günler yaşattı. Toplumda büyük bir kitlesel destek de alan işçiler resmi metropollerine saldırdılar, Berlin'deki Reichstag binasına girmeyi

başardılar. Hükümet sözcüleri yapılanın grev değil terörist bir eylem olduğu açıklamaları yaptılar. İşçilerin kararlı tutumları karşısında her zaman olduğu gibi sosyal-demokratlar devreye sokuldu ve durum “yatıştırılmaya” çalışıldı. Hükümet işçi sınıfının kararlı tutumu karşısından geri adım atmak zorunda kaldı. Bu eylemlere bir milyona yakın işçi katıldı.

Belçika işçi grevlerine en fazla sahne olan ülke oldu. Eylemler polisle çatışma biçimlerine bürünerek gelişti. Renault işçilerinin Belçika'daki eylemleri Avrupa işçi sınıfının bir ortak eylemine dönüştü. Sınırları aşarak yüzbinlere ulaşan bu eylemin radikal -politik biçimler kazanması, Avrupa hükümetlerini harekete geçirdi.

İşçi sınıfı eylemleri toplumsal hareketliliğin motoru rolünü oynamaya başladı. '60'lı yılların tersine küçük-burjuva katmanları harekete geçiren bizzat işçi sınıfının eylemleri oldu. Bu eylemler toplum genelinde bir politik tartışma ortamı yarattı. Dağıtılan bildiriler, yapılan tartışmalar, grev ve eylem biçimlerine yönelik öneri ve görüşler, bir sendikacının deyimiyle, “'20'li yılların radikal işçi mücadelesini” hatırlatmaktadır.

Bu eylemler sadece Avrupa'nın büyük metropol ülkeleriyle sınırlı kalmadı. Portekiz ve İspanya'da milyonlara ulaşan işçi eylemleri yaşandı. Avrupa'nın periferisi durumuna getirilen bu ülkelerde işçi eylemlerinde '97 yılı içinde bir süreklilik yaşandı. Yunanistan milyonlarca işçinin katıldığı genel grevlere sahne oldu.

Tüm bunlara Fransız kamyoncularının iki yıl üstüste gerçekleştirdikleri eylem, Liverpool Liman işçilerinin büyük bir kararlılıkla sürmekte olan direnişi ile Hollanda liman işçilerinin eylemliliği eklenebilir.

Eylemleri, sadece bu kıtayla da sınırlı kalmadı. Dünyanın diğer birçok ülkesinde işçi sınıfının eylemleri yaygınlaştı.

“Doğu Bloku” ülkeleri:

Doğu Bloku'nun yıkılması sosyalizme karşı yoğun bir ideolojik-politik saldırıya dönüştürüldüyse de bu uzun dönemli etkili olamadı. Eski Doğu Bloku ülkelerinde vahşi kapitalizmi andıran uygulamaların emekçi kitlelerin yaşam koşullarında yarattığı tahribata karşı tepkiler her geçen gün biraz daha yoğunlaşmaktadır. Son iki yıl içinde Polonya başta olmak üzere, Macaristan ve Romanya'da maden işçileri yeniden sahneye çıktılar. Emekçi kitleler içinde batı kapitalizmine karşı belirgin bir direniş gelişiyor. Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'ta 150 bin işçinin katılımıyla gerçekleşen işçi eylemi gelecekteki gelişmelerin alacağı biçim ve yönün somut işaretlerini veriyor. Bütün bu ülkelerdeki burjuva iktidarlar kitle tabanından yoksun bir

durumdadırlar, dolayısıyla ince ipler üzerinde oturmaktadırlar. Yeni sömürgeci yöntemlerle bu ülke emekçilerinin yaşamlarının en ince noktasına kadar nüfuz edilmesi politik bir karşı direnişe yol açmaktadır.

Diğer ülkelerin işçi sınıfıyla karşılaştırıldığında bu ülkelerin emekçilerinin ideolojik açıdan önemli avantajları da vardır. Bütün emekçi kesimler şimdiki çalışma ve yaşam koşullarını geçmiş durumlarıyla kıyaslamakta ve tümü de ortak noktada birleşmektedir. Tüm olumsuz yanlarına rağmen eski sistemin yine de üstün olduğunu dile getirmektedirler. Bu kıyaslama olanağı işçilerin mücadelesine ivme kazandırmaktadır. Bunun en somut örneği Rusya'da yaşanmaktadır. Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümünde kapitalist talana karşı gösterilen tepki ve sosyalizme duyulan özlem batılı gözlemcileri dahi hayrete düşürmüştür. Özellikle maden ocaklarından yaygınlaşan grevlerin öne batılı bankaların verdikleri "stratejik kredilerle" alınmaya çalışılmaktadır. Bu ülkelerin hepsinde eski sessizlik bitmiş, işçiler yeniden sahneye çıkmaya başlamışlardır.

Latin Amerika:

'97 yılında silahlı gerilla hareketlerinin "barış masalarında" düzene entegre olmalarıyla hatırlanan Latin Amerika ülkeleri de önemli işçi eylemlerine sahne oldu.

Arjantin işçi sınıfı, milyonların katılımıyla gerçekleştirdikleri eylemliliklerle, peronist geleneğin kabuklarını kırarak Menem hükümetine başkaldırdı. '96 sonbaharında başlayan bu süreç bölge işçi hareketi açısından da önemlidir. Bölgenin hem nicelik, hem de örgütlülük bakımından en önemli kesimini oluşturan Arjantin işçi sınıfının eylemleri bölgede hep sarsıcı bir etki yaratmıştır. Daha önemlisi, on yıllardır Peronizm'in etkisi altında adeta boğulan işçi sınıfı, alttan gelişen bir direnişle, Peronizm'in işçi sınıfı içindeki dayanağı olan sendika yönetimini de zorlayarak, hükümetle olan bağlarını koparmıştır. İşçi sınıfının toplumda yarattığı bu sarsıntı, '97'nin son aylarında yapılan parlamento seçimlerinde ilk defa Peronizm'in yenilgisine yolaçmıştır.

İşçi sınıfı mücadelesi açısından paralel bir gelişme de Meksika'da yaşanmıştır. Egemen oligarşinin 70 yıllık politik iktidar tekelinde gedik açılmıştır. Bunda işçi sınıfının süreklilik kazanan mücadelesi önemli bir rol oynamıştır. Hükümet partisinin dayanağı olan sendikalar üstüste iki kez 1 Mayıs'ı kutlamaktan kaçınmışlardır. Buna rağmen sayıları yüzbinleri bulan işçiler sokaklara dökülerek gösteriler yapmışlardır.

Her iki ülkede de işçi sınıfının sarsıcı eylemleri sonucunda toplumun diğer katmanları da harekete geçerek kendilerini politik olarak ifade etme olanağına kavuşmuşlardır.

Latin Amerika'da işçi sınıfının artan eylemlerine paralel olarak bölgede önemli bir başka gelişme daha yaşanmaktadır. Topraksız köylülerin gelişen eylemleri geride kalan yıl içinde ayrı bir muhteva kazanmıştır. Bu eylemlerin en önemli özelliği, başından itibaren örgütlü bir şekilde kapitalist tekellere ve tarım oligarşisine yönelmesidir. Bu aynı zamanda işçi sınıfı hareketi ile birleşme olanaklarını

da somut biçimde ortaya koymuştur.

Latin Amerika'da '70'li yıllardan bu yana, büyük tarım oligarklarının çıkarları uğruna, küçük üreticiler ve topraksız köylüler paramilitarist güçlerin zoruyla yerlerinden söküp atılmışlardır. Hükümetlerin toprak reformu vaatlerinin boşa çıkması üzerine köylüler topraklara kendi güçleriyle el koymaya başlamışlardır. Bu radikal köylü hareketleri Brezilya, Paraguay, Bolivya, Kolombiya ve Meksika'da yönetici egemen sınıfa karşı önemli bir politik güç oluşturmaktadır. Brezilya'daki topraksız köylü hareketinin bir milyondan fazla üyesi vardır. 139.055 aile 12 ayrı eyalette ve tarım kooperatiflerinde örgütlü durumdadır. Toprak işgalleriyle şimdiye kadar 7,2 milyon hektar toprağa el konulmuştur.

Bolivya'da ABD emperyalizminin uyuşturucuya karşı mücadele adı altında küçük tarım üreticilerine başlattığı uygulamalara karşı 90 bin köylü haftalarca büyük bir direniş sergilemiştir. Burada göze çarpan en önemli olgu, daha önce maden ocaklarında çalışan ve şimdi küçük üretici konumunda olan işçilerin mücadele deneyimlerini bu eylemlerde kullanmalarındır.

Kolombiya'da da koka tarlalarına zehirli madde serpme eylemine karşı 200 bin küçük köylü başkent Bagota'da militan bir gösteri gerçekleştirmiştir. Bu ülkelerde kentlere göç umudunun tükenmesiyle birlikte bu eylemlilikler büyük bir ivme kazanmıştır. Zira kentler açlık ve sefaletin kol gezdiği merkezler haline gelmiştir. Bu yeni emekçi hareketi işçi sınıfı mücadelesinin önemli bir organik bileşenini oluşturmaktadır.

Ortadoğu:

'97 yılı içinde işçi sınıfının mücadelesinin süreklilik kazandığı ülkelerin başında İran gelmektedir. Bu yazın ikinci yarısında bir çok şehirde işçiler sokaklara çıkarak devlet kurum ve kuruluşlarını ateşe verdiler. İlegal işçi komitelerinin örgütlediği bu eylemler başından itibaren politik içerikli ve devleti hedef alan radikal eylemlerdi. Çağdışı islami rejimin yıllardır uyguladığı sistemli katliamlara rağmen işçi sınıfı '97 yılı içinde defalarca sesini dünya kamuoyuna duyurdu. Molla rejimi şimdiye kadar ABD karşıtı propaganda temelinde işçilerin eylemleri karşısında kitlelerin sessiz kalmasını sağlayabiliyordu. Fakat son bir yıl içinde özellikle Hatemi'nin "liberal çıkışlar"ına paralel olarak toplumda işçi sınıfının mücadelesini destekleyen çıkışlar yaşanmaktadır. Önümüzdeki yıl İran sadece ABD ile kurulan ilişkilerle değil, işçi sınıfının ivme kazanan mücadelesiyle de anılacak.

Bölgede ikinci büyük işçi direnişi İsrail'de gerçekleşti. 4 milyon nüfusluk İsrail'de bir genel grevin yaşanması bölgede gelişmelerin devrim lehine olduğuna bir göstergedir. İlk genel grev bir milyon işçinin katılımıyla 30 Aralık 1996 yılında gerçekleşti. Bir yıl sonra, Aralık '97'de, yine bir milyon işçinin katılımıyla bir genel grev daha gerçekleşti. İkisinde de İsrail işçi sınıfı egemen siyonist burjuvaziye geri adım attırdı. Egemen burjuvazi yıllarca toplumdaki her kıpırdanışı Arapların ajanları nitelemesiyle büründürüp, işçi grev yıllardır zorla dayatılan siyonist

"toplumsal uzlaşmanın" sona erdiğinin açık bir göstergesidir.

Asya/Uzakdoğu:

'97 yılı içinde bölgenin en önemli işçi grevi Güney Kore'de yaşandı. Emperyalizm tarafından anti-komünist kaleler olarak büyütülen bu ülkelerde on yıllarca her türlü işçi örgütlenmesi yasaklandı. İşçi sınıfı yoğun ve bunaltıcı bir sömürüye tabi tutuldu. Bunun için işçiler üzerinde özel bir denetim kuruldu. Fabrikalar bir ordu kışlası konumuna getirildi. Bu vahşi sömürü karşısında genç tekstil işçisi Chung Tae, 1970 yılında üzerine benzin döküp kendisini yakmadan önce şöyle haykırıyordu: "Makine değiliz, biz insanız!" '70'li yıllardan itibaren illegal işçi örgütlenmeleri yaygınlık kazandı ve semtlere de yayılarak genel toplumsal direnişin çekim merkezi durumuna geldi. Biriken bu mücadele potansiyeli kendisini son olarak yeni iş yasasına karşı gelişen genel militan direnişte gösterdi. Devlet güçleriyle amansız bir mücadele yaşandı. Onbinlerce işçinin direnişi militan öğrenci gösterileriyle birleşti. Polis barikatlarına karşı güçlü bir karşı koyuş sergilendi. Genç işçi kuşağı belirgin bir biçimde öne çıktı.

Geride bıraktığımız yıl içinde farklı boyutlarda işçi eylemlerine sahne olan ülkelere birisi de Hindistan'dır. Kapitalist tekellerin pervasız saldırılarına karşı başta Bombay olmak üzere bir çok eyalette işçi direnişleri gerçekleştirildi. Devlet güçleri bu gösterileri bastırmak için özellikle işçi önderlerine yönelik saldırılara giriştiler. İşçilerin greve hazırlandığı bir dönemde, bir milyon üyesi bulunan Kol tekstil işçileri sendikası önderi Kamgar Aghadi katledildi. Devlet güçlerinin bu katliamını protesto etmek için 17 Ocak'ta greve giden onbinlerce işçi büyük bir gösteri gerçekleştirdiler.

Engeller ve olanaklar

İşçi hareketlerinin tümü göz önünde tutulduğunda bazı ortak özellikleri şöyle sıralamak mümkündür:

1. Eylem ve direnişler başından itibaren hükümetin uygulamaya koymaya çalıştığı iş yasalarına ve sendikalarla yönelen saldırılara karşı gelişti. Bu doğrudan burjuva hükümetlerin hedeflenmesi demektir. Eylemlerin bu politik yönü, toplumun diğer kesimlerinin ilgi ve desteğini getirdi. İşçiler eylemlerinin gelişme sürecinde diğer toplumsal katmanların talep ve sorunlarını da vurgulamaya
2. Özellikle Avrupa'da yaşanan

grevler ilk defa birçok sanayi dalını kapsayan genel işçi eylemleri biçiminde gelişti. Örneğin Almanya'da kömür, çelik, inşaat, banka ve sigorta kurumu çalışanları aynı anda eyleme giriştiler. Bu nedenle eylemin yarattığı etki daha derin oldu.

3. İşçilerin uluslararası dayanışması ilk defa bu ölçüde pratik olarak yaşandı. Sadece Avrupa'da değil, Güney Kore'de de eylem sürecinde anlamlı bir uluslararası dayanışma sergilendi. Maddi desteğin örgütlenmesinden, delegasyon, tartışma ve toplantı vb. değişik dayanışma bağları oluşturuldu. Bunun en canlı örneğini hala grevde olan İngiltere tersane işçileri yaşamaktadırlar. İşçilerin uluslararası desteği olmasaydı, bu grev çoktan yenilgiyle sonuçlanmıştı.

4. Eylemlerde işçilerin inisiyatifindeki doğal komiteler önemli roller üstlendiler. İran ve Güney Kore, Arjantin ve Meksika başta olmak üzere pek çok ülkede yaşanan bir gelişmedir bu.

Bu gelişmeleri doğru anlayabilmek için şu noktanın altını çizmek gerekir. İşçi eylemlerinin '97 yılı içinde yoğun ve kitlesel yaşanması son on yıllık birikimin sonuçlarıdır. Sermaye sınıfı ilk defa, derinleşen kriz ve kızışan rekabet koşullarında, toplumun bütün kesimlerinden emekçilere saldırdılar. Yüzyıllık mücadeleler sonucunda elde edilmiş tüm haklar bir bir saldırı hedefi haline getirildi. Yalnızca işçi sınıfı değil diğer emekçi sınıf ve katmanlara da yönelen bir saldırıydı bu. Küçük-burjuva katmanlar iflasa sürüklendi. Zenginlik birkaç ülkede ve birkaç tekeli grubun elinde birikirken, dünya nüfusunun çoğunluğu açlık, sefalet ve toplumsal çürüme ile yüzyüze bırakıldı. İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin son yıllarda özellikle yoğunlaşan bu saldırılara karşı tepkilerini daha açık bir biçimde ortaya koyması son derece doğaldır.

Gelişen eylemlilikler sınıf hareketinin zayıflıklarını ve engellerini de gözler önüne sermiştir. İşçi eylemleri sosyal demokratları ve sendikaları ilk etapta zorlayıp yer yer bir kenara itse de, gelişmenin belirli bir evresinde bu güçler yeniden duruma hakim olabilmektedirler. Sol reformizm işçi sınıfının mücadelesini düzen kanallarında tutan en önemli engellerden biridir. İngiltere ve Fransa'da olduğu gibi, sosyal-demokrasi işçi sınıfını ve diğer emekçi katmanları sermayenin saldırıları karşısında yatıştırmayı başarabilmektedir.

Fakat bu başarıların geçici olduğu açıktır. Kapitalist bunalım dönemlerinde sosyal-demokrasinin uzun süreli olarak işçi sınıfı üzerinde etkili olması olanaksızdır. Nitekim bütün sosyal-demokrat partiler neo-liberal politikaları uygulamak zorunda kalmaktadırlar. '60'lı-70'li yılların tersine, bugün sermaye esneme imkanlarını yitirmekte, bu da reformizmin hareket alanını sınırlamaktadır. Sendika bürokrasisi de işçilerin mücadelesinin önüne set çeken gerici bir barikat rolü oynamaktadır. Tabanda işçi komitelerinin gelişmesi buna bir tepki, mücadelenin önünü açma çabasıdır. Devrimci önderlikten yoksun olmasına rağmen işçi sınıfı harekete geçmekte ve önemli bir mücadele deneyim biriktirmektedir. Bu, devrimci işçi partilerinin oluşması için de mükemmel bir zemindir.

ANALAR, BABALAR, KARDEŞLER;

Yıllardır halklarımız üstünde terör estiren, her türlü baskı, katliam ve yoksulluğu dayatan ve yine yıllardır devrimcilerin söylediği, anlattığı iğrenç yüzü Susurluk'ta iyice açığa çıkan faşist devlet; makyaj tazelemek amacıyla MGK icazetli ANASOL-D hükümeti oluşumuna gitti. Yaşamın tüm alanlarında yeni saldırılar peşindeler. Elleri tutuşturulan IMF reçetesinin uygulanması için de "Bu kış zor geçecek" söylemini sanki diğer kışlar-yazlar kolay geçmiş gibi arsızca dile getiren korkak ve sahtekar Mesut Yılmaz hükümeti, tüm kokuşmuşluğu ile halkımıza kan kusturmaya çalışmaktadır.

Kürdistan'da uyguladığı katliamları iller yasası adı altında Karadeniz'e ve ülkemizin her yanına yaymaya çalışmaktadır. Bu sinsi politikalarının cezaevi ayağında da insan doğasına aykırı hücre sistemi vardır. Devrimcilerin yıllardır canı pahasına direndiği, girmemek için "96 Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevleri"nde 12 yiğit insanını hücrelere girmemek için şehit vermiştir. Daha üzerinden bir yıl geçmeden asalak Oltan Sungurlu tarafından hücre sistemi yine gündeme getirilmiştir. Ama bu kez adı değişiktir. Adı "Oda sistemi", "Türk tipi" denilerek ve buna benzer yalanlarla halklarımız

duyarsızlaştırılmaya çalışılıyor. Her ne kadar bu ucuz kurnazlıklarla niyetlerini gizlemeye çalışsalar da biz devrimciler şunu çok iyi biliyoruz ki; bu sistem hücre sistemidir ve asıl hedefi bizler...yani, hiçbir zaman boyun eğmemiş devrimci tutsaklardır. Bu saldırıları geçen yıl püskürttüğümüz gibi bu kez de zafer bizim olacaktır. Biz bu duvarların bu yanındaki devrimciler olarak onuruna sıkı sıkıya sarılanlar olarak kararlıyız. Ve direnip kazanacağız. Sizlerin de her türlü fedakarlığı göstererek bu hain politikalarla karşı gerekli kampanyayı yürüteceğinize inanıyor ve tüm duyarlı devrimci, demokrat kamuoyunu ve kendine insanım diyen herkesi göreve çağırıyoruz...

**-Hücrelere Girmeyeceğiz,
Direneceğiz!**

**-Devrimci Tutsaklara Kalkan
Elleri Kıracağız!**

**-Kahrolsun Faşizm,
Yaşasın Sosyalizm!**

**DHKP-C, TDP, TKP(ML)-
TİKKO, TİKB, THKP-C/DK,
EKİM**

**davası tutsakları
Bergama Cezaevi**

"Hücrelere Girmeyeceğiz, Direneceğiz"

Sermaye devletin zindanlardaki komünist, devrimci, yurtsever tutsaklara yönelik saldırıları 14 Temmuz genelgesiyle tekrar hız kazandı. Bu hücre tipi cezaevi uygulamasıyla devrimci tutsaklar teslim alınmak istenmekte, kişiliğisizleştirme, ajanlaştırma, itirafçılaştırma politikaları hayata geçirilmek istenmektedir. Toplumsal muhalefetin ve sınıf hareketinin durgunluğundan yararlanmak istenmekte, geçen yıl bu uğurda bedel ödeyen SAG ve ÖO şehitleri gözardı edilmektedir. Bu pervasızca tavırlarla olayların ve daha önce yaşananların, ödenen bedellerin üstü kapatılmaya çalışılmaktadır. Oysa biz biliyoruz ki devrimci tutsaklar bedel ödemek ve ödetmekten hiç kaçınmadı. Düşmanın teslim alma politikalarına karşı tavırları hep netti: Bedel ödetmek! Bugüne kadar

devrimciler hep zaferle taçlandırıdirenışleri. Bugün de hücrelere girmeyeceklerini belirten tutsaklar 8 Aralık'tan itibaren bir takım eylemler gerçekleştiriyorlar.

25.12.97 Perşembe günü Bergama Cezaevi'nde devrimci tutsakların aileleri basın açıklaması yaptılar. Cezaevlerinde uygulanmak istenen politikalar

bahsederek hücrelere girmeyeceklerini, geçen yıl zafer nasıl kazanıldıysa bu yıl da direnip kazanacaklarını söyleyerek; "Hücrelere Girmeyeceğiz, Direneceğiz!", "Devrimci tutsaklara kalkan elleri kıracağız!", "Kahrolsun faşizm, yaşasın mücadelemiz!" sloganları atıldılar ve "Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!" pankartını astılar. Devrimci tutsaklar birkaç gündür cezaevi müdürüne

dilekçe verip (hücre tipi sistemini istemediklerine dair) slogan atıyorlar. DKÖ'lere, sendikalara, Adalet Bakanlığı'na mektuplar gönderildi. 2 olan sayım verme l'e düşürüldü ve malta 12'ye kadar açık bırakılıyor.

**Hücre Sistemine Hayır!
İzmir/Kızıl Bayrak**

Bergama Cezaevinde okunan açıklama

Adli Tutuklu ve Hükümlü Arkadaş

Onyıllardır işçilerin, emekçilerin, tüm ezilenlerin kanını bir sülük gibi emen bu rejim, insanı açlığa ve yoksulluğa mahkum etti. Her türlü adaletsizliğin sorumlusu olan bu rejim, açlığa, yoksulluğa, zulme ve haksızlıklara karşı çıkana ya zindanlara atarak susturmaya çalışıyor ya da evde, sokakta, işkencede katlediyor.

Rejimin yüzü Susurluk'ta tüm çıplaklığı ile ortaya çıktı. Göstermelik olarak yargılananlar birer ikişer serbest bırakıldı. Çünkü onlar bu düzenin ta kendisidirler, aynasındırlar.

Adli Tutuklu ve Hükümlü Arkadaş

Sen ise, binbir dalavere ve haksızlıklarla hiç de haketmediğin onlarca yıl cezalara çarptırıldın veya çarptırılacaksın. Bu düzenin hapishanelerinde hiçbir güvenliğin yok. Ne insanca yaşam koşulların iyi, ne de sağlıklı barınma ve beslenme koşulların var. Angarya çalıştırılma ve her türlü keyfi uygulamalar da cabası. Ses çıkarırsan dışarıda olduğu gibi tehdit, dayak, hakaret, birçok yasak ve sürgün seni bekliyor. Ses çıkarmaman için döne döne ortaya atılan af söylentileri ile bu umudun söndürülüyor.

Bilmelisin ki, sen kader mahkumu değilsin. Seni buraya getiren bu düzendir. İnsanlığı açlığa, yoksulluğa, sefalet mahkum etmesidir. Yaptıkların senin kaderin değil, bu düzenin ayıbıdır, bu düzenin gerçeğidir.

Biz devrimciler, bu düzenin yozluğuna, çürümüşlüğüne, zammına, zulmüne karşı onyıllardır mücadele sürdürüyoruz. Mücadelemiz tutsaklık koşullarında da devam etmektedir.

Adli Tutuklu ve Hükümlü Arkadaş

Sizlere karşı uygulanan insanlık dışı politikalar, biz devrimci tutsaklara yönelik olarak daha kapsamlı, sistemli bir şekilde yıllardır sürdürülmektedir. <https://www.kizilbayrak.org>

olarak, Buca, Ümraniye ve Diyarbakır cezaevlerinde katliamlar yaşadık. Onlarca insanımızı şehit verdik. En son geçtiğimiz yıl, eli kanlı katil, kontrgerilla devletin çetebası Mehmet Ağar'ın faşist genelgelerine karşı Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi direnişlerinde 12 yiğit insanımızı şehit verdik.

MGK tarafından iktidara getirilen Anasol-D hükümeti, "Reform paketi" adıyla Susurluk'ta gerçek yüzü açığa çıkan devleti aklamak için elinden geleni yaparak halka daha fazla zam, zulüm, açlık, yoksulluk dayatmaktadır. Bununla da yetinmeyip 14 Temmuz 1997 tarihinde çıkartılan bir genelge ile tüm hapishanelerde hücre sistemi uygulamalarını başlatmıştır. Bugün birçok hapishanede hücreler bitirilmiş, birçoğunda da hücre çalışmaları sürmektedir. Kamuoyunu ve halkı aldatmak için de "Hücreler siyasi tutuklu ve hükümlüler için değil, adli tutuklu ve hükümlüler içindir." diyerek amaçlarını gizlemeye çalışıyorlar. Ama hücrelerin ne amaçla olduğunu ve kimler için yapıldığını hemen herkes çok iyi bilmektedir.

Adli Tutuklu ve Hükümlü Arkadaş

Ülkemiz hapishanelerinde bulunan devrimci tutsaklar "Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!" diyerek hücrelere karşı protesto eylemlerine başlamışlardır.

Adli Tutuklu Ve Hükümlü Arkadaş

Gelin sizi de ilgilendiren bu uygulamaya birlikte karşı koyalım ve haykıralım; "Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz". Gelin sizler de biz devrimci tutsaklar gibi sayım vermeme, slogan atma, pankart açma gibi eylemlerle direnişi daha da boyutlandırarak, kazanıncaya kadar birlikte mücadele edelim.

**Hücrelere Girmeyeceğiz, Direneceğiz!
Devrimci Tutsaklara Kalkan Elleri Kıracağız!
Kahrolsun Faşizm, Yaşasın Mücadelemiz!**

Yolu Yok Zulmün Sen İzin Vermedikçe!

-Ulusal kimliği ve özgürlüğü için mücadele eden Kürt halkı topyekün olarak "terörist" ve "bölücü" ilan edilmiş, en kirli savaş yöntemleriyle soykırımdan geçiriliyor, köyleri yakılıp yıkılıyor, işkence ve tecavüze maruz bırakılıyor, katlediliyor ve zindanlara atılıyor...

-Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı ve insanca yaşama ücreti için mücadele eden kamu emekçileri "yıkıcılık" ve "bölücülük"le itham ediliyor. Asker, polis ve panzerlerle saldırılıyor, kafası gözü kırılıyor, katlediliyor ve zindanlara atılıyor...

-Emeğinin karşılığını almak ve insanca yaşamak için greve giden ya da yürüyüş ve basın açıklaması yapan işçilere aynı gerekçelerle saldırılıyor, katlediliyor, gözaltında kaybediliyor, zindanlara atılıyor...

-Parasız, bilimsel eğitim isteyen öğrenciler "bölücü terörist" ve "vatan haini" oluyor. En vahşi yöntemlerle saldırılıyor, katlediliyor, zindanlara atılıyor.

-Resmi ideolojinin dışına taşan gazeteci, aydın, yazar ve bilimadamları "bölücü, terörist ve vatan hainleri" diye işkenceden geçiriliyor, katlediliyor, zindanlara atılıyor...

-Devrimci sosyalist basına yönelik aynı şiddet politikaları uygulanıyor. Binaları bombalanıyor, çalışanları işkenceden geçiriliyor, katlediliyor ve zindanlara atılıyor...

Şimdi yukarıdaki tabloya bakalım: İşçi, emekçi, öğrenci, köylü ve Kürt halkı... Yani "Ben de insanım, insanca yaşamak istiyorum, özgür düşünmek istiyorum" diyen ve sistemin mevcut yasa ve yasaklarını aşan, aşma potansiyeli taşıyan tüm ilerici, devrimci, sosyalist kesimler bu sermaye devleti

için "terörist"tir, "bölücü"dür, "yıkıcı"dır ve şiddetin en kabasını haketmiş "vatan hainleri"dirler.

Peki geriye "saf Türk kanı taşıyan şerefli vatan evlatları" kimler kalıyor? Tabii ki, bir avuç sömürücü sermayedar ve onların düzenini koruyan ve misyonları gereği birer savaş makineleri olan sivil ve resmi çetelerdir.

"Bölücüler" ve "yıkıcılar" cephesinin bu kadar geniş ve bu cepheye karşı bir savaş aygıtı olarak şekillenen bir devletin en gelişkin ve köklü geleneğinin işkence, katliam, zulüm ve zindancılık olması kadar doğal ne olabilir ki? Osmanlı'dan devralınan bu köklü geleneğin bugün daha modern araç ve yöntemlerle ve daha da barbarca yürütülmesi kadar doğal birşey olamaz. Bu barbarlığı görmek için ne çok eskilerde yaşamış olmak gerekir, ne de eskilere gitmeye gerek var. Son birkaç yıllık sürece ve devlet politikasına bakmak yeterlidir.

İşçi sınıfı ve emekçi halklar üzerine bir karabasan gibi çöken 12 Eylül karanlığında onbinlerce, yüzbinlerce komünist, devrimci, demokrat ve aydının işkencelerde, sokak ortalarında ve mahzenlerde katledilip ölümüne terk edildiği hala hafızalarda canlıdır. Kürt halkına karşı 17 yıldan beri yürütülen sömürgeci kirli savaşın yarattığı sonuçlar bilinmektedir. Gözaltında kayıp ve "faili meçhul" cinayetler bir devlet politikası olarak dizginsizce sürdürülüyor. Yine Buca, Ümraniye ve Diyarbakır zindanlarındaki katliamlar, bu zindanların birer ölüm makinasına dönüştürüldüğü bilinmektedir. Tüm toplum hafızasında hala canlılığını koruyan bir diğer gerçek ise 1996 Süresiz Açlık Grevi ve Ölüm Orucu direnişidir. Faşist sermaye devletinin tecrit ve tabutluk politikalarına karşı Süresiz Açlık Grevi ve Ölüm Orucu direnişiyle cevap veren komünist ve devrimci tutsaklar 12 şehit vermişlerdi. Dünya çapında yankı uyandıran bu onurlu direniş kendine insanım diyen herkesi etkilemiş, vicdanlarını sızlatmıştı. İçeride tutsakların direnişi, dışarıda kamuoyunun baskısıyla geri adım atarak devrimci iradenin karşısında bir daha diz çöken sermaye devleti, bugün hücre sistemiyle daha kapsamlı bir saldırı başlatmış durumda. Devletin tüm demagojilerine rağmen hücre sistemiyle ne amaçlandığı herkesçe biliniyor. Dışarıda nasıl ki özelleştirme, taşeronlaştırma, eşel-mobil, kalite çemberleri, esnek üretim ve Ekonomik Sosyal Kültürel Reform politikalarıyla işçi sınıfı ve emekçilerin

yılların mücadelesiyle kazanılmış hakları gaspedilip en sıradan örgütlülükleri olan sendikalar dahi tasfiye ediliyorsa ve bütün bunlara "sınıf uzlaşmacılığı, milli menfaatler" gibi demagoji ve yalanlarla sömürü ve saldırı politikaları masumlaştırılmaya çalışılıyorsa bu aynı politikanın zindanlara yansımaları, hücre sistemi ve tabutluk uygulamasıdır.

Böylelikle biz komünist, devrimci ve yurtsever tutsaklar birbirinden tecrit edilip tek tek ve üçer kişilik hücrelere kapatılarak itiraflaştırılmaya, kişiliksizleştirilmeye ve kimliksizleştirilmeye çalışılıyor. En doğal hakkımız olan ortak yaşama ve direnme koşullarımız ortadan kaldırılmak isteniyor. Ancak zulüm bir daha yanıldığını görecektir. Devrimci iradenin karşısında diz çökecektir.

Bütün bu zulüm ve teslim alma politikalarına karşı 8 Aralık'tan itibaren başlattığımız direnişimizi boyutlandırarak sürdüreceğiz. Bedel ödeyerek kazandığımız mevzileri bedel ödeterek koruyacağız!

Bize zulmü reva görenlerin başına yıkacağız hücreleri. Onurumuza, kimliğimize ve kişiliğimize yönelik bu saldırıyı püskürtmek ve zulmü yenmek için sizleri çağırıyoruz.

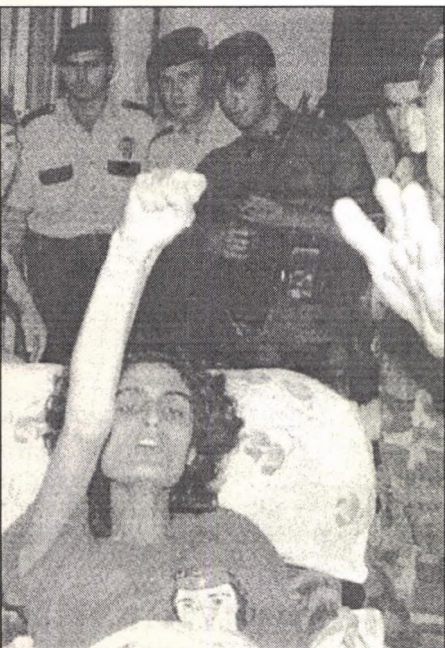
Çünkü bu saldırı sadece biz tutsaklara yönelik değil, işçi sınıfına, emekçilere ve Kürt halkına yönelik topyekün saldırılarının bir parçasıdır. Dolayısıyla bugün hücre sistemine karşı başlattığımız direnişe omuz vermek sadece devrimci ve demokratlıktan gelen bir görev değil, bu sömürücü sermaye sınıfının zulmünün dolaysız hedefi olduğunuz için de direnişe kendi cephenizden omuz verme sorumluluğuyla yüzyüzesiniz.

Ya zulme bayrak açılarak bu görev yerine getirilir, ya da zulme seyirci kalınarak insanlık tarihinin en ağır suçu işlenmiş olur!

**Yolu Yok Kurtuluşun,
Sen İsyanı Seçmedikçe!**

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ndeki
EKİM Davası Tutsakları Adına
Habip Gül

Cezaevlerinde açlık grevleri, saldırılar ve ölümlerin yoğun olarak yaşandığı bir süreç içindeyiz. Devletin cezaevlerine dönük insanlık dışı politikaları ivmelenerek artıyor. Bugün cezaevlerinde tedavisi bilinçli olarak yapılmayan pekçok devrimci tutsak yaşamını yitirmiştir. "Hücre tipi cezaevi" dayatması şu son birkaç yıldır faşist sermaye devletinin devrimcileri kişiliksizleştirmek, kimliksizleştirmek ve iradesizleştirmek için uyguladığı bir saldırı biçimidir. Ama devrimci tutsaklar geçmişte bu saldırılar karşısında boyun eğmedikleri gibi bugün de mücadelelerini boyutlandırarak sürdürüyorlar. Devletin bu saldırılarına yönelik Sağmalcılar Cezaevi önünde 26.12.1997 Cuma günü saat 12.00'de tutsak yakınlarının düzenlediği bir basın açıklaması yapıldı. Yaklaşık 50 kişinin katıldığı bu basın açıklamasında "Cezaevleri üzerindeki saldırı politikası toplum üzerinde uygulanan devlet teröründen bağımsız değildir. Bu saldırıların planlayıcıları ve uygulayıcıları bu direniş karşısında yenildiler, bugünde kendilerini bekleyen yenilgi olacaktır" denildi. Ve tüm kamuoyunun harekete geçmesi çağrısı yapıldı.

Hücrelere Girmeyeceğiz, Direneceğiz!

Sermaye devleti azgın saldırılarına ara vermeksizin devam ediyor. İşçi-emekçilerin kanı ile beslenenler doymuyorlar. Daha fazla sömürü, daha fazla kar diyenler, yaralı bir hayvan gibi yaraları derinleştikçe daha da saldırganlaşıyor.

Sermaye düzeni yaşadığı krizin faturasını, işçi sınıfına ödetmenin yollarını aramaktadır. Bu nedenle bir taraftan sınıfa saldırılarını yoğunlaştırırken, diğer taraftan da ona öncülük etmek için yola çıkmış komünistlere saldırılarını yoğunlaştırıyor. Öncüleri zindanlara doldurmakla yetinmiyor, yoketmek politikalarını her fırsatta gerçekleştirmek için ellerinden geleni yapıyor.

Faşist sermaye devleti, zindanlara yönelik uzun zamandır hayata geçirmeye çalıştığı "Hücre tipi" saldırısını bugün MGK kararlarıyla tekrar ve daha kapsamlı bir şekilde gündemleştiriyor.

Saldırı hükümeti olarak iktidara gelen ANASOL-D hükümetinin Adalet Bakanlığı'na O. Sungurlu'yu getirmesinin tesadüf olmadığı ortadadır. Eskişehir tabutluğunun ilk açılma icraatında yine aynı isim anılmaktadır. Oltan Sungurlu, 14 Temmuz genelgesini içkararak MGK kararlarını hayata geçirmek için zaman kaybetmedi. Cezaevlerinde koşulların "Avrupa standart"larına yüksetilmesi vb. söylemlerle kamuoyunu yanıltmaya çalıştı.

Siyasi tutsakların, bu hücre tipi saldırısının kişisizleştirme poitikalarına karşı tavizsiz mücadelesi biliniyor. Devrimci tutsaklar, '96 SAG ve ÖO direnişlerinde 12 canla bedel ödeyerek püskürtmüştü saldırıları. Bu yeni genelgelerle "Hücre tipi" uygulamanın dayatılması karşısında tutsaklar tavizsiz tutumlarını bir kez daha ortaya koyarak "Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!" dediler. Devrimci tutsakları teslim alamayanlar acz içindedirler. Bedeller ödenerek kazanılmış haklarını kullandırmamak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Malatya cezaevinde SAG ve ÖO direnişi ile kazanılan hakların gaspedilmesine ve mahkemeye götürülen bir tutsağın mahkemenin 2. katından atılması gibi saldırılara karşı EKİM ve PKK tutsaklarının 27 gün süren Açlık Grevi sonucunda anlaşma sağlandı. Anlaşmada EKİM davası tutsakları Bekir Balyemez ve Ali İhsan Ateşin'in Gebze ya da Ümraniye cezaevine sevk talepleri de kabul edilmişti. Sevk gerçekleştirilmediği gibi diğer kabul edilen talepler gaspedildi. Bunun üzerine EKİM davası tutsakları bir önceki Açlık Grevi'nin(1 haftalık bir süre sonrasında) etkisini üzerlerinde taşırlarken, 49 gün sürecek yeni bir

SAG eylemine başladılar. Tutsakların ve ailelerinin bütün girişimleri karşısında üç maymunları oynayan cezaevi idaresi ve Malatya Başsavcısı 49. günde sevk kabul etmek zorunda kaldılar. Bir kez daha devrimci irade karşısında diz çöktüler. Ve 24.12.1997 tarihinde EKİM davası tutsakları Bekir Balyemez ve Ali İhsan Ateşin, Bursa Cezaevi'ne sevk oldular.

Zindanlardaki saldırıların cezaevi idaresi ile sınırlı olmadığını hepimiz bilmekteyiz. Bunun son bir örneği de Ankara 2 Nolu DGM'de yaşandı. Yargıtay tarafından bozulan dava yeniden görülmek üzere 2 Nolu DGM'de başladı. EKİM davasından tutuklu olarak yargılanan Habip Gül hücreleri protesto eden dilekçesini

okuduğu sırada Mahkeme Başkanı Turgut Oktay'ın emriyle Jandarmalar tutsaklara saldırdı. Bunun üzerine salondan yükselen "İnsanlık onuru, işkenceyi yenecek!" şiarı mahkeme heyetinin yüzünde bir şamar gibi patladı. İşkenceci kimliğin neden üç beş hasta ruhlu polis sorunu olmadığı, faşist sermaye devletinin ruhunu oluşturduğu ve bütün kurum ve görevlilerince içselleştirildiği bir kez daha görüldü. Mahkemeyi izlemeye gelenlerden 8 kişi mahkemenin emriyle dayak atılarak gözaltına alındı. Jet hızıyla yargılananlardan Kızıl Bayrak Ankara muhabirimiz Gönül Saygınar, okurlarımız Servet Paksoy ve Esra Armağancı, 45 güne mahkum edilerek Ankara Merkez Kapalı Cezaevine

gönderilirken, O.A. ise yaşı tutmadığından diğer dört kişi ile birlikte serbest bırakıldı.

Devrimcileri mahkemelerde yargıladıklarını sananlar, tarih önünde yargılanmaktan asla kurtulamayacaklarını bilmelidirler. Sınıfsız, sömürsüz toplum için verilen mücadelede işlenen hiçbir insanlık suçu cezasız kalmayacak. Bu sınıflar savaşında kurulan mahkemede, devrimciler sermaye sınıfının hükmünü çoktan verdi. Karar çoktan açıklandı. Kalemlemizi, sermaye diktatörlüğünün tarihsel sonu için kırdık.

Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!

Kızıl Bayrak/Ankara

EKİM dava tutsağı Habip Gül'ün 29.12.1997 tarihinde yapılan duruşmasında DGM Başkanlığı'na hitaben okuduğu ve bunun sonucunda da jandarma saldırısına uğradığı metni yayınlıyoruz:

2 No'lu DGM Başkanlığı'na

ANKARA

Konu: Hücre sistemine ilişkin dilekçe.

"Cezaevleri kanayan yaramızdır... Cezaevleri eğitim karargahı haline gelmiş... Örgütler cezaevlerinden dışarıya talimat veriyor. Örgüt yönetiyor..." vs. vs. Bütün bu iddialar ve spekülatif söylemler iktidara gelen tüm hükümetlerin cezaevlerine ilişkin ortaklaştığı noktalar olageldi...

Bu ortaklık ve iddialardaki süreklilik her zaman devletin cezaevlerine yönelik saldırı politikalarının "masum" birer dayanağı olmuştur.

.....
"İçeriden dışarıyı yönetme" iddiasına gelince bu da sermaye devletinin başka bir savaş hilesidir. Bununla amaçlanan devrimci örgütleri kolektif bir işleyiş ve bunun gerektirdiği bir örgütsel konumlanıştan ziyade "birkaç kişiyle ifade edilebilecek bir çete" gibi gösterme çabasıdır. Oysa örgütsel konumlanış ve işleyiş gereği hiçbir devrimci örgütün içeriden dışarıyı yönetme ihtiyacı yok. Marksist-Leninist bir savaş örgütü olarak biz böyle bir işleyiş (içeriden dışarıyı yönetmek) hem ilkesel olarak kabul etmiyoruz, hem de buna ihtiyacımız olmaz da. Ama yaşam bizi bir gün böyle bir görevi yerine getirmek zorunda bırakırsa devrime karşı sorumluluğumuzun gereği olan her görev gibi onu da tereddüt etmeden yerine getireceğimizden kimsenin kuşkuğu olmasın. Dolayısıyla yinelemek gerekirse bu devletin mahkemelerinde, işkencehanelerinde ve illegalitemize zarar vermeyecek her koşulda siyasal kimlik ve iddialarımızı açıkça ifade ettiğimize göre, cezaevlerini sınıf mücadelesinin bir alanı olarak değerlendirip buna uygun bir yaşam ve ortam oluşturmak kadar doğal daha ne olabilir ki?

Dost düşman herkes tarafından bilinen ve bizce de her koşulda savunulan bu durumun özellikle saldırılar döneminde "vahim durum" olarak propaganda edilmesi kötü bir savaş hilesinden başka birşey değil. Ama yaşam pratiği defalarca kanıtlamıştır ki, demagoji, spekülasyon, yalan ve hile üzerine kurulu bir politika yaşamın inatçı gerçeklerine çarparak diz çökmek zorundadır.

Her defasında yukarıda bahsettiğimiz nedenler üzerine fırtınalar koparak saldırı seferleri başlatan MGK ve uygulayıcı hükümetler cezaevlerindeki komünist ve devrimci tutsakların direnişi karşısında diz çöküp yeni pazarlık ve anlaşmalar yapmak zorunda kalıyorlar. Bunun en yakın örneği 1996 Süresiz Açlık Grevi ve Ölüm Orucu sürecidir. MGK, Mehmet Ağar gibi bir katille başlattığı saldırıda 69 günlük bir direniş sonucunda diz çökmek zorunda kaldı. Oysa tabutluk ve tecrit politikalarının uygulanmasında en fazla kararlılık gösterdikleri dönemdir. Ama bu "kararlılık" ömrü ancak 69 gün olabilmıştır.

12 Siper yoldaşımızın şehit düşmesi ve onlarcamızda kalıcı rahatsızlık ve sakatlıkların kalması gibi ağır sonuçları olan bu onurlu direnişimiz (SAG ve ÖO) Eskişehir tabutluğunu kapattırarak, genelgelemlerle bitirmiştir. Bu da

MGK politikalarının zindan cephesindeki hükümsüzlüğünü ve devrimci irade karşısında diz çöküşünün en açık örneğidir.

Aldığı bu yenilgiyi hazmedemeyen faşist sermaye devleti ve onun savaş kurmayı MGK bugün zindan cephesine yönelik yeni ve geçmişe göre daha kapsamlı bir saldırı başlatmış durumda. MGK'nın kararları doğrultusunda tüm cezaevlerinde toplam 5000 kişilik hücreler tamamlanmıştır. Şimdiye kadar inkar ediliyordu ya da "hücreler siyasiler için değil, çift cinsiyetliler, piskopatlar, yalnız kalmak isteyenler için" deniliyordu. Ama Adalet Bakanı Oltan Sungurlu'nun son genelge ve açıklamaları kendi yalanlarının da bir ispatı oldu. Temelleri kan ve zulüm üzerinde yükselen bir devletin bizim direnerek kazandığımız mevzilere ve koruduğumuz siyasal kimliğimize tahammül etmesini zaten beklemiyoruz. Ama düşmanımızı mertçe dövüşmeye davet etmek de bizim hakkımızdır. "Oda sistemi" ya da "modern cezaevleri" olarak propaganda edilen hücre sistemiyle ne amaçlandığı açıkta ortada iken yalan ve demagojiyle toplumda kafa karışıklığı yaratmak sadece basit bir savaş hilesidir. Çünkü "hücre sistemi" ve yeni genelgelerle amaçlanan biz komünist, devrimci, yurtsever tutsakların birbirinden tecrit edilerek ortak direniş ve savunma koşullarımızı ortadan kaldırıp, kazanılmış tüm haklarımızın gaspedilmesinin yanısıra işkence, katliam ve itirafçılığa zorlamanın da zemini hazırlanmaktadır. Bedel ödeyerek kazandığımız haklarımıza ve siyasal kimliğimize yönelik bu saldırıya karşı sessiz kalacağımızı düşünen birileri varsa kendilerine (O. Sungurlu'ya) dönüp kısa geçmişe bakmalarını tavsiye ediyoruz. Mehmet Ağar'dan daha kararlı görünmeye çalışan Adalet Bakanı Oltan Sungurlu'yu 1991'de Eskişehir tabutluğunu açmasıyla ve iki devrimcinin (PKK tutsakları Hasan Hüsnü Erdoğan ve Mehmet Yalçınkaya) katledilmesinden sorumlu olarak tabii ki tanıyoruz. Ama o zaman da tüm başarısı iki devrimci tutsağı katletti. Tabutluk politikasında yenilgiye uğradığını hatırlaması gerekiyor ya da bugün politikalarını uygulamakla mükellef olduğu aynı MGK'nın daha 1996'da devrimci irade karşısında diz çöktüğünü tekrar hatırlatmaya gerek yok.

İşte hücre sisteminin akibeti de böyle olacak. Bu saldırı da devrimci iradeyi aşamayacaktır!

Biz EKİM davası tutsakları nasıl 1996'da SAG ve ÖO direnişinde mevzilerimiz ve siyasal kimliğimiz için bedel ödemekten zerre kadar tereddüt etmediysek bugün hücre sistemi saldırısına karşı da aynı tereddütsüzlükle bedel ödeyip, bedel ödettireceğiz! Belki bizleri katletmekte başarılı olabilirsiniz ama irademizi teslim almakta asla başarılı olamayacaksınız! Tabutlukları kapattırdığımız gibi hücreleri de başınıza yıkacağız. Siyasal kimliğimize ve kişiliğimize uzanan elleri kıracağız.

Hücrelere Girmeyeceğiz, Direneceğiz!

Her Koşulda

Herşey Parti Kuruluş Kongremiz İçin!

Herşey İşçi Sınıfının

İllegal İhtilalci Partisi İçin!

Herşey Devrim ve Sosyalizm İçin!

29.12.1997

Habip Gül/Merkez Kapalı Cezaevi

Basına ve Kamuoyuna

İşçi ve emekçiler olarak uzun bir süreden beri adeta düz duvara yaslanan bir durumu yaşamaktayız. Bayrağında özelleştirme, taşeronlaştırma, işçi kıyımı, düşük ücret dayatmaları, zorunlu tasarrufların nemalarıyla birlikte gaspedilmesi, sosyal güvenliğin tasfiyesi ve mezarda emeklilik gibi bir dizi saldırılar için sloganlar yazan sermaye cephesi, bir boldozer misali son sürat üzerimize gelmekte.

Gelgelelim buna karşın, işçi ve emekçiler cephesinde, saldırıları bütünüyle püskürtebilecek bu mücadele hattı ne yazık ki henüz oluşturulabilmiş değil. Biraz da bu durumdan güç alan devlet ve hükümet yetkilileri, IMF ve Dünya Bankası (DB) gibi emperyalist mali merkezlerin yönlendiriciliğinde emperyalistlerin ve bir avuç yerli işbirlikçilerin çıkarlarını bir program haline getirerek yaşama geçirmek istemektedir.

“Yapısal Uyum Programı” sömürgeleştirme planıdır

Adına “Yapısal Uyum Programı” denilen ve emekçilere yönelik bir saldırı paketi niteliği taşıyan 1998 Yılı Bütçesi’nin eksiksiz gerçekleştirilmesi içinde önemli bir yer tutan bu programa göre; vergi yasalarında değişiklik yapılarak sermaye kesimi üzerindeki zaten az olan “vergi yükü daha da düşürülecek, SSK basta olmak üzere sosyal güvenlik kurumları “rehabilite etme” adı altında özelleştirilecek ve buna bağlı olarak emeklilik yaşı yükseltilecek; enerji, haberleşme, maden, petro-kimya gibi bir ülkenin bağımsızlığı bakımından vazgeçilmez önemde olan stratejik işkolları ve sektörler özelleştirilerek emperyalistlere peşkeş çekilmesi neticesinde ülkemiz tam anlamıyla emperyalizmin bir sömürgeci haline getirilecektir. (...)

Bugüne kadar yapılan özelleştirmeler bir yana, “Yapısal Program”ın öngördüğü “büyük özelleştirme saldırısı” başlatılmış bulunuyor. Yatağan, Kemerköy, Yeniköy termik santralleri ve bu santrallere kömür veren madenler 31 Aralık ‘97 tarihinde Bayındır Holding’in de içinde bulunduğu uluslararası konsorsiyuma devredilecek. Santrallerde inceleme yapmak isteyen konsorsiyum elemanları bugüne kadar işçiler tarafından santrallere sokulmadılar. Gizli gece baskınlarıyla santrale giren heyetler ise santrallerden jandarma ve polis tarafından geldikleri gibi “gizlice” kaçırılarak işçilerin hisminden kurtulabildiler.

Ancak bilinmesi gerekir ki, özelleştirme saldırısı ne kadar kahramanca olursa olsun sadece enerji ve maden işçilerinin karşı koyuşuyla püskürtülemeyecek kadar kapsamlı bir saldırıdır. Eğer Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy santrallerine yönelen bu saldırı püskürtülemez ise, sıranın Türk Telekom, Petkim, Tüpraş, Erdemir, POAŞ ve diğerlerine geleceği aşikardır.

Gelinen aşamada sorun biz işçiler arasında iş ve emek kavgasından da daha öte boyutlara ulaşmış; ülkemizin bağımsızlığı ve evlatlarımızın geleceği sorunu halini almıştır.

(...)

İŞSP olarak bizler, üretimden gelen gücümüzü kullanmak da dahil olmak üzere tüm gücümüzle özelleştirmeye karşı verdikleri mücadelede sonuna kadar Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy santrallerindeki enerji ve maden işçisi kardeşlerimizle dayanışma içinde olacağız.

**Yaşasın İşçilerin Birliği,
Yaşasın Sınıf Dayanışması!**

İstanbul İşçi Sendikaları Şubeleri Platformu

Devrimci tutsaklar teslim alınamaz!

Devlet, cezaevlerindeki devrimci tutsaklara karşı her dönem vahşi bir saldırı politikası uygulamaktadır. Bu bakımdan son dönemde uygulanmaya çalışılan hücre tipi cezaevleri (tabutluklar) zindanlardaki devrimci tutsaklara yapılan ilk saldırı değildir, kuşkusuz son da olmayacaktır. Bu saldırının asıl amacı, devrimci tutsakları kimliklerinden arındırmak, kişiliksizleştirmek ve itirafçılaştırmaktır. Bunu sermaye devletin adaletinden sorumlu bakanları “Biz gerçekten cezaevlerine hakim değiliz. Cezaevlerine sahip çıkamıyoruz.” sözleriyle kamuoyu gözünde meşrulaştırmaya çalışıyor. Ardından da kendince çözümü sunuyor: “Bunun çözümü oda sistemindedir.” diyerek devrimci tutsakları tabutlukluklara koymayı düşünmektedir.

Daha bir yıl önce bu politikalarından dolayı devrimci tutsaklardan sert bir yanıt alarak geri adım atmışlardır. Buna rağmen bu yıl ise yine aynı politikalarla gündeme geldi. Ve birçok cezaevinde devrimci tutsaklara yönelik yıldırma ve teslim alma politikaları uygulanmaya çalışılıyor. Devlet şunu iyi bilsin ki devrimcileri tabutluklara hiçbir zaman atamaz. Tutsaklar geçen yıl tüm cezaevlerinde SAG ve ÖO da göğüslerini siper ettiler. Bedenlerini ölüme yatırarak 12 kızıl karanfili ölümsüzlüğe uğurlama pahasına düşmana diz çöktürdüler.

O zindanlarda tutsakların kanı, düzene hınçları, anılarımızın gözyaşları vardır. Devrime ve Sosyalizme inanç vardır. Bunları görmeyenler gözlerini açsın ve devrimci adalete sığınsın.

Devrimci tutsakları asla teslim alamayacaklarını beynine kazınsın.

**HEY ÖLÜM
BAKMA**

**ACILARIMIZ KADAR
YAŞLI OLDUĞUMUZA
DÜŞLERİMİZ KADAR
GENÇTİR ÖMRÜMÜZ**

İstanbul’dan bir Kızıl Bayrak Okuru

“Patronlara birer mezar...”

Pek çok olay karşısında, ama en çok göçüklerde, grizu patlamalarında çığlık çığlığa söylüyorum bu türküyü. “Patronlara birer mezar/kazdık maden ocağında!...”

Yoldaşlar,

Gene bizden, bizim sınıfımızdan bir kaç kurban daha aldı kana susamış sermaye tanrıları. Gene maden ocaklarının o karanlık dehlizleri kardeşlerimize mezar oldu. İçim yanıyor ve haykırmak istiyorum: Ne zaman? Daha ne zaman soracağız bunların hesabını? Ve ne zamana dek kurban vermeye devam edeceğiz canlarımızı?

23 Aralık günü Bolu Mengen’deki Yeni Karacılmas Şantiyesi’ni 4 kardeşimize mezar eden patronları, bu kahrolası patronlar düzenini tarihin mezarlığına göndermeden, biliyorum, kurtuluş yok sömürü ve zulümden, işkence ve ölümden bize. Bu nedenle tüm işçi-emekçi kardeşlerime sözüm o ki; gelin, birleşelim, örgütlenelim ve son verelim artık bu zulme. Patronların devletini sömürü düzenlerinin başına yıkıp bir kardeş sofrası haline getirelim dünyamızı.

Bu öfke, bu isyanla, ama büyük bir umutla uyanıyorum her sabah. Öfkemi isyana, isyanımı umuda ayarlayacak o büyük müjdeyi duymak için. Partimin, partimizin kuruluş müjdesini duymak için...

Bursa’dan bir Kızıl Bayrak okuru

Çıktı! Bayi ve Kitapçılarda

Kürt Ulusal Sorunu-1

**Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler**

Kürt Ulusal Sorunu-2

**Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler**

Herşey Parti İçin! Parti Devrim İçin!

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>